ՀՀ ԳԱԱ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Արևելագիտության ամբիոն

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ԵՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ
ԾՐԱԳՐՈՎ
սովորող ուսանողների համար

ԵՐԵՎԱՆ – 2019-20

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ I.

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ԱՌԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՄԲ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳ.............................3
1. Ընդհանուր դրույթներ..4
2. Կրեդիտային համակարգի ընդհանուր նկարագիրը 4
2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները 4
2.2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները 6
2.3. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը 8
3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները...8
4. Կրեդիտների հատկացումը...9
5. Կրթական ծրագրերի ավարտական պահանջները 9
6. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը..................................10
6.1. Համակարգի հիմնադրույթները 10
6.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը 11
6.3. Ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատման կազմակերպումը 14
6.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը 15
6.5. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը 16
6.6. Ուսման առաջադիմությունը 18
7. Քննությունների վերահանձնումը և դասընթացի կրկնումը 19
8. Մագիստրոսի ծրագրի ուսումնական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը 21
9. Մագիստրոսի ծրագրի հետազոտական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը 23
10. Դասընթացների տեղեկագիրքը 23
11. Կրթական ծրագրերի եզրափակիչ ատեստավորումը 24
12. Կրեդիտների փոխանցումը 27
13. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը.......................................28
14. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները 28
15. Եզրափակիչ դրույթներ...29
ԲԱԺԻՆ II.

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ 30
Մաս I. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ..30
1. Ուսումնական ծրագրի կառուցվածքը...31
2. Ծրագրի բովանդակությունը..32
2.1. *Ուսումնական կառուցամաս* 32
2.2. *Հետազոտական կառուցամաս* 36
Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ... 37
1. Տեղեկագրքի նպատակը.. .. 38
1. Ընդհանուր և մասնագիտական դասընթացներ....................................... ... 39
2. Լրացական դասընթացներ 46
3. Տիտղոսային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ.......................................77
4. Կամընտրական դասընթացներ 135
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ...211

I ԲԱԺԻՆ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ԱՌԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՄԲ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳ

1. 1. Ընդհանուր դրույթներ

1.1. Սույն կարգը (այսուհետ՝ կարգ) սահմանում է ՀՀ ԳԱԱ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ (այսուհետ՝ Կենտրոն) մագիստրոսի պատրաստման կրթական ծրագրի կրեդիտային հենքով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման միասնական կանոնները:

1.2. Կարգը ներառում է ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ընթացակարգերը, գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը, ակադեմիական առաջադիմության չափանիշները, ինչպես նաև եզրափակիչ ատեստավորման կազմակերպման ընթացակարգը:

1.3. Կարգում տրված են նաև կրեդիտային համակարգում գործածվող առանձին տերմիններ, նկարագրված են համակարգի բնութագրիչները, բնորոշ գործառույթները և ընթացակարգերը:

2. Կրեդիտային համակարգի ընդհանուր նկարագիրը

2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները

Համաեվրոպական ECTS[1] կրեդիտային համակարգի հետևյալ սահմանումները և դրույթները ընդունված են Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են Կենտրոնի մագիստրոսի կրթական ծրագրում:

1. *Կարողությունը* գիտելիքի, իմացության և ունակությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել մասնագիտական (առանձնահատուկ ուսման տվյալ բնագավառի համար) և ընդհանուր:

2. *Կրթական արդյունքն* այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողն ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը զուգակցվում է համապատասխան գնահատման չափանիշով, որը հնարավորություն է տալիս դատելու դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման վերաբերյալ: Կրթական արդյունքը և գնահատման չափանիշը միասին սահմանում են կրեդիտի շնորհման պահանջները:

[1] Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման եվրոպական համակարգ:

3. *Կրթական (ուսումնական) մոդուլը* ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրույն միավորն է, որի համար կրեդիտ է տրվում: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը 1 կիսամյակ է՝ դրանով սահմանված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ: Կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտները ուսանողին շնորհվում են ամբողջությամբ, այլ ոչ թե առանձին մասերով:

4. *ECTS կրեդիտը* դասընթացն (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային կրթական արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ուսումնառության ժամաքանակով արտահայտված բեռնվածքի չափման համընդունելի միավոր է, որը տրվում է ուսանողին դասընթացով նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

5*. ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշներն են.*

- ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,
- կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը, կարևորությունը և մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),
- կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ գնահատման միավորների) հետ միասին,
- ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,
- կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),

- կրեդիտը չի արտահայտում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

6. *Կրեդիտային համակարգը* ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ բովանդակության և քանակի ձեռքբերումից հետո:

7. *Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման ECTS համակարգը* միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որտեղ ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածքը 1 ուստարում գնահատվում է 60 ECTS կրեդիտ: Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

8. *ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.*

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,
- կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, ավարտական աշխատանքներին և այլն,
- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների ելքային կրթական արդյունքները և հատկացված կրեդիտները, ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են նախապես և հասանելի են դրանցից օգտվողներին (ուսանողներին և դասախոսներին):

2.2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները

2.2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները երկուսն են՝

ա) *կրեդիտների փոխանցում.*

այս գործառույթը ենթադրում է ուսումնական ծրագրի (պլանի) բոլոր դասընթացների և կրթական մոդուլների աշխատածավալների արտահայտում կրեդիտների օգնությամբ, ինչը հնարավոր է դարձնում կրեդիտներով չափված կրթական արդյունքի փոխանցումը ծրագրերի և բուհերի միջև,

բ) *կրեդիտների կուտակում.*

այս գործառույթի իրականացումը ենթադրում է կրթական կրեդիտների աստիճանական կուտակման գործընթացի առկայություն, ինչն իրականացվում է ուսանողի ուսումնառության անհատական ծրագրի օգնությամբ:

Նշված գործառույթները բնութագրվում են մի շարք հատկանիշներով և ուղեկցվում համապատասխան ընթացակարգերով:

2.2.2. *Կրեդիտների փոխանցման* գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

- գործում են մոդուլացված ուսումնական ծրագրեր, որոնց բոլոր բաղադրամասերի (դասընթացներ,կրթական մոդուլներ, ավարտական աշխատանքներ, պրակտիկաներ և այլն) աշխատածավալները տրված են ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանք)արտահայտող ECTS կրեդիտներով,
- կրեդիտներով արտահայտված կրթական արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և որոշակի թվով կրեդիտների՝ ծրագրից ծրագիր փոխանցման (տեղափոխման) հնարավորություն նույն բուհի ներսում կամ բուհերի միջև՝ ընդունող ծրագրի պահանջներին համապատասխան:

2.2.3. *Կրեդիտների կուտակման գործառույթի* հիմնական հատկանիշներն են.

- պարտադիր և ընտրովի դասընթացներից բաղկացած ուսումնական ծրագրեր, որոնցից յուրաքանչյուրի յուրացման հաջորդականությունը սահմանվում է դասընթացների նախապայմաններով,
- ուսանողի կողմից դասընթացների ընտրության և դրանցում ընդգրկվելու համար գրանցման ընթացակարգերի առկայություն,

- ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրերի առկայություն,
- դասընթացի համար մեկից ավելի ուսումնական հոսքերի առկայության դեպքում ուսանողի կողմից դրանց ընտրության հնարավորություն՝ ելնելով դասընթացի կայացման ժամանակացույցից և (կամ)դասախոսի նախապատվությունից,
- ուսանողի կողմից ուսումնառության ինտենսիվության, հետևաբար նաև ուսումնառության ծրագրի տևողության կարգավորման հնարավորություն:

2.3. *Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը*

1. Կենտրոնում մագիստրոսի կրթական աստիճաններում ուսանողի տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը սահմանվում է 1800 ժամ, որը համարժեք է 60 ECTS կրեդիտի:
2. 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:
3. Ուսումնական տարվա տևողությունը 40 շաբաթ է, որից 32-ը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին: Ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է 2 կիսամյակով՝ աշնանային և գարնանային: Ըստ այդմ, կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների տևողությունը սահմանվում է 16 շաբաթ:
4. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լսարանային լրիվ բեռնվածությունը 14-18 ժամ է[2]:
5. Առկա ուսուցման համակարգում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ:
6. Որոշ դեպքերում, ուսման բարձր առաջադիմություն ցուցաբերած ուսանողը սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ ուսումնական բեռնվածություն:
7. Մագիստրոսի՝ 2 տարի ուսման տևողության դեպքում կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը 120 կրեդիտ է, և առնվազն 90 կրեդիտ՝ 1,5 տարի ուսման տևողության դեպքում:

3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

[2] Առանց լրացական դասընթացների

1. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին։
2. Մեծածավալ դասընթացներն անհրաժեշտության դեպքում բաժանվում են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների։
3. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) ըստ յուրացման բնույթի բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ, որոնց յուրացումն ամրագրված է որոշակի կիսամյակներում,

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնց յուրացման կիսամյակը ամրագրված է մագիստրոսի կրթական ծրագրում, ուսանողը դրանք ընտրում է առաջարկվող ցանկից։

4. Կրեդիտների հատկացումը

1. Կրթական ծրագրի առանձին մոդուլներին կրեդիտների հատկացումը ելնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար ուսանողից պահանջվող միջին աշխատաժամանակի (լրիվ ուսումնական բեռնվածության) իրատեսական կանխատեսումից։
2. Հատկացվող կրեդիտների թվի և լսարանային (կոնտակտային) ժամերի միջև միարժեք կապ չկա։ Կրեդիտների թիվը, ինչպես արդեն նշվել է, կախված է նաև պարապմունքի ձևից (դասախոսություն, սեմինար, գործնական կամ լաբորատոր պարապմունք և այլն), ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդներից և այլն։
3. Դասընթացի ծրագիրը մշակող ուսումնական կառույցը (ամբիոնը) այնպես է պլանավորում ուսանողի ուսումնական աշխատանքը, որ դրա կատարման համար պահանջվող ժամաքանակը համապատասխանի դասընթացին հատկացված կրեդիտների ժամային համարժեքին։
4. Կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտները պետք է ներկայացվեն ամբողջական թվերով։

5. Կրթական ծրագրերի ավարտական պահանջները

1. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար Կենտրոնի ուսանողը ծրագրի կատարման արդյունքում պետք է հաջողությամբ լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնագիտական

բեռնվածություն՝2 տարի ուսման տևողությամբ և (կամ) առնվազն 90 կրեդիտ՝1,5 տարի ուսման տևողությամբ:

2. Բոլոր ուսանողները, մասնագիտությունից անկախ, պետք է կուտակեն առնվազն 6 կրեդիտ՝ *ընդհանուր դասընթացների կրթամասից*, և 50 կրեդիտ՝ *հետազոտական կառուցամասից (ներառյալ՝ մագիստրոսական թեզը):*
3. Մնացած կրեդիտների (մինչև 64) բովանդակային կազմը սահմանվում է մասնագիտական պարտադիր կրթամասով և կամընտրական դասընթացներով՝ ելնելով տվյալ մասնագիտությամբ մագիստրոսի պատրաստման ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներով սահմանված մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերման պայմանից, և յուրաքանչյուր ծրագրի համար տրվում է առանձին (ընդ որում, մինչև 18 կրեդիտ հատկացվում է կամընտրական դասընթացների ձևով որոշակի ուղղությամբ անհատական ուսուցում իրականացնելու համար):

6. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

6.1. Համակարգի հիմնադրույթները

1. Կենտրոնում գործում է ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոն համակարգը, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն

աշխատանքը, ուսումնառության գործընթացում ներմուծել մրցակցության տարրեր և բարելավել դասահաճախումները,

բ) ընթացիկ քննությունների և ստուգումների իրականացման օգնությամբ ներմուծել դիագնոստիկ գնահատման տարրեր՝ գնահատման արդյունքները դասախոսների և ուսանողների կողմից օգտագործելով որպես հետադարձ կապ՝ դասավանդման և ուսումնառության շարունակական բարելավման և կատարողականի բարձրացման նպատակով, բարելավել դասընթացի արդյունարար գնահատման հիմնավորվածությունն ու արժանահավատությունը՝

գիտելիքների գնահատման գործընթացում հաշվի առնելով ուսումնառության տարբեր բաղադրիչները:

2. Գիտելիքների գնահատումը (ստուգումը) ներառում է հետևյալ բաղադրիչները.

ա) դասընթացին ուսանողի մասնակցության գնահատում՝ հաշվի առնելով դասահաճախումները:

բ) դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված անհատական առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ և ստուգումներ, թեստեր, նախագծեր, անհատական աշխատանքներ և այլն),

գ) ամբողջ դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի եզրափակիչ գնահատում քննաշրջանում,

դ) ստուգման արդյունքների ինտեգրում` դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատումների հիման վրա դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

3. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձևավորման մեջ՝ դասընթացներն ըստ գնահատման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) *եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ*,

բ) *առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացներ*:

6.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը

6.2.1. Մագիստրոսի կրթական ծրագրում ներառված բոլոր դասընթացները եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ են:

1. Դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող եզրափակիչ քննության հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննություն, որոնցից առնվազն մեկն անց է կացվում ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման (թեստերի, անհատական աշխատանքների, նախագծերի և այլն) գնահատման հիման վրա: Եզրափակիչ քննության ձևը դասընթացը կազմակերպող դասախոսի առաջարկությամբ հաստատում է ամբիոնի վարիչը:
2. Դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը ($Գ_{\text{արդ.}}$) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության ակտիվության աստիճանից, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 2 միավոր: Դասընթացին ուսանողի մասնակցության $Գ_{\text{մաս.}}$ միավորը որոշվում ***աղյուսակ 1-ում*** բերված սանդղակի չափանիշներին համապատասխան (ուսումնառության անհատական ժամանակացույցով սովորող ուսանողի՝ դասընթացի մասնակցության համար տրվող միավորների քանակը հաշվարկվում է նրա ինքնուրույն աշխատանքի կատարողականի հիման վրա).

Աղյուսակ 1.

Մասնակցության աստիճանը (%)	Հատկացվող միավորը
91-100	2
81-90	1,5
71-80	1
61-70	0,5
< 60	0

Օրինակ 1. Եթե 32 լսարանային ժամ աշխատածավալով դասընթացից ուսանողն ունի

15 ժամ բացակայություն, ապա դասընթացին մասնակցության աստիճանը կլինի՝

[1- 15/32] x 100% = (1-0.47) x 100% = 53%

Համաձայն աղյուսակի՝ $Գ_{մաս.}$ = 0 միավոր:

Օրինակ 2. Եթե 64 լսարանային ժամ աշխատածավալով դասընթացից ուսանողն ունի 12 ժամ անհարգելի և 4 ժամ հարգելի բացակայություն, ապա դասընթացին մասնակցության աստիճանը կլինի՝

[1- 12/(64-4)] x 100% = (1-0.2) x 100% = 80%

Համաձայն աղյուսակի՝ $Գ_{մաս.}$ = 1 միավոր:

բ) ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննությունների (գրավոր աշխատանք և բանավոր ներկայացում), կամ 1 ընթացիկ (միջանկյալ) և թեստ[3], նախագիծ, անհատական աշխատանք) արդյունքներից ($ΣՔ_{ընթ.}$), որոնց հատկացվող միավորների առավելագույն քանակը սահմանվում է 8,

գ) եզրափակիչ քննության արդյունքից ($Ք_{եզր.}$), որը կարող է գնահատվել մինչև 10 միավոր:

[3] Թեստային առաջադրանքի գնահատման քայլը առնվազն 0,1 միավոր

Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականը/միավորը հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Գ_{արդ.} = Գ_{մաս.} + \sum Ք_{ընթ.} + Ք_{եզր.} :$$

Ըստ այդմ, մագիստրոսի կրթական ծրագրում ընդգրկված դասընթացն ունի գնահատման հետևյալ սխեման, որտեղ տրված են գնահատման առանձին բաղադրամասերի համար սահմանված հնարավոր առավելագույն միավորները (բոլոր բաղադրամասերը գնահատվում են ամբողջ միավորներով) [4].

Աղյուսակ 2.

Գնահատման բաղադրամասը	$Գ_{մաս.}$	$Ք_{ընթ.}1$	$Ք_{ընթ.}2$	$Ք_{եզր.}$	$Գ_{արդ.}$
Միավորը	2	8		10	20

3. Ընթացիկ գնահատման ձևերի միջև միավորների բաշխման քանակական հարաբերակցությունը որոշում է դասընթացը վարող դասախոսը, ինչը պարտադիր կերպով արձանագրվում է մագիստրոսական ծրագրի ուսանողի ուսումնառության ուղեցույցում զետեղված դասընթացի նկարագրության մեջ (դասընթացի ընթացիկ գնահատման կառուցվածքի փոփոխություն ուղեցույցի հրապարակումից հետո չի թույլատրվում):
4. Գնահատման վերը նկարագրված եղանակը կիրառվում է միայն ուսումնական կառուցամասի բաղկացուցիչ դասընթացների, (բացի լրացական դասընթացներից) գնահատման համար: Հետազոտական կառուցամասի մոդուլները, այդ թվում նաև պրակտիկաները, գնահատվում են ստուգարքի ձևով: Մագիստրոսական ատենախոսությունը գնահատվում է 20 միավորանոց սանդղակով՝ սույն կարգում բերված գնահատման չափանիշներին համապատասխան:

6.3. Ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատման կազմակերպումը

---

[4] Ընթացիկ քննության մեկ առաջադրանքի արժեքը գնահատվում է առնվազն 1 միավոր, իսկ գնահատման քայլը՝ առնվազն 0.5 է

1. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների/ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, քննությունների ձևերը, հարցաշարերը և ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները տրամադրվում են ուսանողներին նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում):
2. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների ժամանակացույցները կազմում են ամբիոնները, և հաստատում է ուսումնական մասի պետը: Քննությունների հաստատված ժամանակացույցի մեկ օրինակը հանձնվում է ուսումնական մաս:
3. Ընթացիկ քննությունները կամ դրանց հավասարեցված առաջադրանքներն անց են կացվում ուսումնառության կիսամյակի 7÷8-րդ և 15÷16-րդ շաբաթներում:
4. Լրացական դասընթացներից ընթացիկ ստուգումներն անց են կացվում յուրաքանչյուր 8 շաբաթը մեկ: (Ընթացիկ ստուգումն անց է կացնում տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսը՝ առարկայի՝ դասացուցակով հատկացված ժամերին (ուսանողը չի ազատվում դասերից):
5. Եզրափակիչ քննություններն անց են կացվում կիսամյակային քննաշրջաններում՝ 17÷20-րդ շաբաթներում:
6. Քննության/ստուգման ավարտից հետո քննությունն ընդունած դասախոսը քննական ամփոփագիրը նույն օրը ներկայացնում է ամբիոն:
7. Քննության գնահատականը հրապարակելու պահից ուսանողն իրավունք ունի այն գանգատարկելու գնահատումն իրականացրած դասախոսին կամ քննական հանձնաժողովին, իսկ վերջինիս հետ անհամաձայնության դեպքում՝ նույն օրը դիմելու դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի վարիչին, այնուհետև՝ուսումնական մասի պետին:

6.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

1. Կենտրոնում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 20 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է ստորև.

Աղյուսակ 3.

Գնահատման արդյունարար միավորը	Գնահատականը
18-20	«Գերազանց»

13-17	«Լավ»
8-12	«Բավարար»
0-7	«Անբավարար»
0	Չներկայացած
-	«Ստուգված»/ «Չստուգված»

Դասընթացի քննական ամփոփագրում գնահատման արդյունարար միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը օրինակ՝ 18 (գերազ.)):

2. Դասընթացներից, որոնցից ուսանողը վաստակել է 8-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է «Չստուգված», կրեդիտներ չեն տրվում:«Ստուգված» գնահատման դեպքում ուսանողի օգտին *վարկանիշային միավորներ*[5] չեն գրանցվում, հետևապես այն չի ազդում ուսանողի միջին որակական գնահատականի (ՄՈԳ) վրա:

6.5. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

1. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար Կենտրոնի ուսումնական մասը, ամբիոնի հետ համատեղ յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են *ակադեմիական տեղեկագիր*[6], որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունարար գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը:
2. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա

[5] Վարկանիշային միավորի վերաբերյալ տե՛ս սույն կարգի 6.5. կետը

[6] Ակադեմիական տեղեկագրի օրինակը կցված է սույն կարգին (հավելված 3):

ուսումնառության ողջ շրջանում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ տվյալ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

3. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները[7]
   - *գումարային կրեդիտների* քանակը,
   - *գնահատված կրեդիտների* քանակը,
   - *վարկանիշային միավորները*,
   - *միջին որակական գնահատականը*:

4. *Գումարային կրեդիտը* (Կ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած կրեդիտների գումարն է:

5. *Գնահատված կրեդիտը* (ԳԿ) գումարային կրեդիտների այն մասն է, որը գնահատված է թվային միավորներով.

ԳԿ=Σ Կրեդիտ

6. *Վարկանիշային միավորը* (ՎՄ) հաշվարկվում է որպես առանձին դասընթացների (մոդուլների) գնահատված կրեդիտների և դրանց արդյունարար գնահատականների արտադրյալների գումար.

ՎՄ=Σ (Կրեդիտ x $Գ_{արդ.}$),

որտեղ $Գ_{արդ}$-ը տվյալ ուսումնական մոդուլից կամ առանձին դասընթացից ստացված արդյունարար գնահատականն է:

[7] Տե՛ս հավելված 3 ակադեմիական տեղեկագիրը:

Օրինակ, եթե ուսանողը 5,4, և 6 կրեդիտանոց դասընթացից գնահատվել է (վաստակել է) համապատասխանաբար 12,16, և 19 միավոր, ապա դասընթացների այդ խմբից ուսանողի վաստակած վարկանիշային միավորը հավասար է՝

***ՎՄ= 5 x 12 + 4 x 16 + 6 x 19 = 238՝300** հնարավորից (**5 x 20 + 4x 20 + 6 x 20**)*

7. *Միջին որակական գնահատականը* (ՄՈԳ) կրեդիտներով կշռված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 1/100-ի ճշտությամբ).

ՄՈԳ= ՎՄ/ ԳԿ

Օրինակ, նախորդ դեպքում դիտարկված դասընթացների խմբի համար հաշվարկված միջին որակական գնահատականը կլինի՝

ՄՈԳ= 238/15 = 15,87

20 հնարավորից:

8. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են *կիսամյակային* (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և *արդյունարար* (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

6.6. Ուսման առաջադիմությունը

1. Ըստ ուսման առաջադիմության՝ ուսանողները դասակարգվում են՝ *առաջադիմող*, *փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող* և *հեռացման ենթակա*:

2. Ուսանողը համարվում է *առաջադիմող*, եթե՝

ա) կիսամյակում ունի 30 կրեդիտ ուսումնական միջին բեռնվածություն(10% թույլատրելի շեղումով),

բ) հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր պարտադիր դասընթացների[8] կրեդիտները:

3. Ուսանողը համարվում է *փորձաշրջանի կարգավիճակում*, եթե չի բավարարել նախորդ կետում նշված պայմաններից որևէ մեկը, և ռեկտորատի կողմից նրան թույլատրվել է մասնակցել ակադեմիական պարտքերի մարմանը (լուծարքին):
4. *Փորձաշրջանի կարգավիճակ ունեցող* ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և բարձրացնելու ուսման առաջադիմությունը ծրագրի նվազագույն պահանջներին համապատասխան:
5. Մագիստրոսի ծրագրում ուսանողին կարող է տրվել նաև լրացուցիչ ժամանակ՝ դասընթացը կրկնելու համար:
6. *Փորձաշրջանի կարգավիճակում* գտնվող ուսանողը համարվում է հեռացման ենթակա, եթե սահմանված ժամկետում դուրս չի գալիս այդ կարգավիճակից: Հեռացված ուսանողի վերականգնումը կատարվում է նույն կիսամյակում՝ ուսումնառության նախորդ ընթացքում վաստակած բոլոր կրեդիտների պահպանմամբ:
7. Նույն ուսումնական բեռնվածությամբ ուսանողների ակադեմիական առաջադիմությունները համեմատվում են (ուսանողական նպաստներ, պետական և այլ տեսակի կրթաթոշակներ հատկացնելիս) նրանց միջին որակական գնահատականներով, իսկ միևնույն կրթական ծրագրում ընդգրկված տարբեր ուսումնական բեռնվածություն ունեցող ուսանողներինը՝ վարկանիշային միավորներով:

7. Քննությունների վերահանձնումը և դասընթացի կրկնումը

1. Դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանը որոշելիս հաշվի չեն առնվում հարգելի պատճառներով բացակայության դեպքում բաց թողնված դասաժամերը, եթե այն հավաստող սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքը կամ դիմումը ներկայացվում է հաճախումները վերսկսելուց հետո 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում:
2. Քննությանը կամ ստուգմանը չներկայանալը համարվում է հարգելի միայն 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում ուսումնական մասում

[8] Տե՛ս դասընթացների ա) խումբը, բաժին 3, 3-րդ կետ:

գրանցված սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքի կամ դիմումի առկայության դեպքում:

3. Ընթացիկ (միջանկյալ) քննությունների կամ ստուգումների արդյունքների վերահանձնում, այդ թվում նաև ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում, չի թույլատրվում:
4. Հարգելի պատճառով ընթացիկ քննությանը կամ ստուգմանը չներկայացած ուսանողը կարող է այն հանձնել մինչև հաջորդ ընթացիկ քննությունը/ստուգումն ընկած ժամանակահատվածում (համապատասխանաբար, 2-րդ ընթացիկ քննությունը՝ մինչև եզրափակիչ քննությունը, իսկ 2-րդ ընթացիկ ստուգումը՝ մինչև քննաշրջանի սկիզբը)՝ նախապես այն համաձայնեցնելով ուսումնական մասի և դասընթացը վարող դասախոսի հետ:
5. Հարգելի պատճառներով եզրափակիչ քննությանը չներկայացած ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում կարող է վերահանձնել այն:
6. *Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացի* գնահատման արդյունարար միավորի նվազագույն 8-ի շեմը չապահոված ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում պետք է վերահանձնի եզրափակիչ քննությունը՝ վերջինիս համար սահմանված 10 միավորի ձեռքբերման հնարավորությամբ:

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 2 միավոր, դասընթացի համար նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից նա վաստակել է համապատասխանաբար 1 և 2 միավորներ, իսկ եզրափակիչ քննությունից՝ 2 միավոր, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝

$$Գ_{արդ.} = 2 + 1 + 2 + 2 = 7,$$

որը ցածր է նվազագույն շեմային պահանջից (8 միավոր): Այս դեպքում ուսանողը պարտքերի մարման շրջանում վերահանձնում է միայն եզրափակիչ քննությունը՝ սահմանված 10 միավորի ձեռքբերման հնարավորությամբ, իսկ արդյունարար գնահատականը փոխվում է եզրափակիչ քննության միավորների տարբերությամբ: Օրինակ, եթե եզրափակիչ քննության 2 միավորը լուծարքում բարձրացվել է մինչև 5, ապա

$$Գ_{արդ.} = 7 + (5 - 2) = 10:$$

7. Եթե մագիստրոսական ծրագրում դասընթացի գնահատման արդյունարար միավորը գտնվում է 5÷7 միավորի տիրույթում, ապա

թույլատրվում է դասընթացի վերահանձնում նախորդ կետում բերված պահանջներին համապատասխան, ընդ որում՝ նույն կիսամյակի ընթացքում ուսանողն ունի յուրաքանչյուր այդպիսի դասընթաց վերահանձնելու ընդամենը մեկ հնարավորություն: 4 միավոր և ցածր արդյունք ցուցաբերած մագիստրոսական ծրագրով սովորող ուսանողը պարտավոր է կրկնել դասընթացը:

8. Ուսումնառության 1-ին կիսամյակում մինչև 12 կրեդիտ ծավալով դասընթացներ չհանձնած մագիստրոսական ծրագրով սովորող ուսանողին հնարավորություն է տրվում անհատական ծրագրով կրկնել դասընթացները հաջորդ աշնանային կիսամյակում՝ շարունակելով ուսումը:
9. Ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանից հետո սովորողին թույլատրվում է հանձնել մինչև 12 կրեդիտ առարկայական պարտքերը, եթե դասընթացի գնահատման արդյունարար միավորը 5 ÷7 տիրույթում է, իսկ 4-ից ցածր արդյունարար միավորի դեպքում սովորողը հեռացվում է մագիստրատուրայից:
10. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:
11. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի շնորհիվ վերանում է տարբեր պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատած և այն վերսկսող ուսանողի կողմից կիսամյակն ամբողջությամբ կրկնելու անհրաժեշտությունը:

8. Մագիստրոսի ծրագրի ուսումնական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը

1. Ուսումնառության առաջին կիսամյակի սկզբում մագիստրոսական ծրագրում ընդգրկված ուսանողը ծրագրի ղեկավարից ստանում է ուսումնառության իր անհատական ծրագրի ձևաթերթը, որտեղ նախապես լրացված են ուսումնական և հետազոտական կառուցամասերի բաղկացուցիչ դասընթացները և գիտակրթական մոդուլները՝ բացառությամբ կամընտրական դասընթացների:
2. Անհատական ծրագրում տրվում է դասընթացների ընտրացանկն ըստ ուսման տարիների և կիսամյակների՝ դրանց հատկացված կրեդիտների հետ միասին: Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրի ձևաթերթը բերված է հավելված 1-ում:
3. Ուսման առաջին շաբաթում ուսանողն իր ուսումնական խորհրդատուի հետ միասին լրացնում է կամընտրական

դասընթացները ուսումնառության իր անհատական ծրագրում, որն այնուհետև հաստատվում է ծրագրի ղեկավարի կողմից և ներկայացվում ամբիոն:

4. Անհատական ծրագրում ներառված տվյալ կիսամյակի կամընտրական դասընթացներին ուսանողների գրանցումն իրականացվում է համապատասխան ամբիոնում:
5. Հետագա կիսամյակների ընթացքում, անհրաժեշտության դեպքում, ուսանողը կարող է փոփոխություններ կատարել ուսումնառության իր անհատական ծրագրի դասընթացների ընտրացանկում՝ նախապես ստանալով ուսումնական խորհրդատուի և ծրագրի ղեկավարի համաձայնությունը: Ուսումնառության անհատական ծրագրի փոփոխությունների ձևաթերթը բերված է *հավելված 2-ում:*
6. Դասընթացի փոփոխությունը կարող է կատարվել նաև մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման նախաձեռնությամբ, եթե տվյալ դասընթացում բավարար թվով մասնակիցներ չեն ընդգրկվել:
7. Անհատական ծրագրի փոփոխությունը ենթադրում է դասընթացի բացթողում, նոր դասընթացի ընտրություն (ավելացում) ընտրացանկում, որի իրականացման ընթացակարգը հետևյալն է.
   - ուսանողը կարող է բաց թողնել իր ընտրած դասընթացը ուսումնական խորհրդատուի համաձայնությամբ՝ մինչև պարապմունքների 2-րդ շաբաթվա վերջը,
   - տվյալ կիսամյակի 3-րդից մինչև 4-րդ շաբաթվա վերջը բացթողումը ձևակերպելու համար ուսանողը պետք է ստանա նաև դասընթացը վարող դասախոսի և ծրագրի ղեկավարի համաձայնությունը,
   - ուսանողն իր ընտրացանկում նոր դասընթաց կարող է ավելացնել ուսումնական խորհրդատուի և դասընթացը վարող դասախոսի համաձայնությամբ՝ մինչև պարապմունքների 2-րդ շաբաթվա վերջը:
8. Նախորդող կրթական աստիճանի մասնագիտության փոփոխությամբ մագիստրոսական ծրագրում ընդգրկված ուսանողների համար ուսումնառության 1-ին շաբաթվա ընթացքում կարող են նշանակվել լրացական դասընթացներ: Լրացական դասընթացներ նշանակելու հարցը համապատասխան հարցազրույցից հետո առաջադրվում է մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի կողմից և համաձայնեցվում մասնագիտացնող ուսումնական ստորաբաժանման հետ:
9. Ուսանողը պատասխանատու է ուսումնառության իր անհատական ծրագրի ճշտության և ամբողջականության ապահովման համար:

10. Կենտրոնը իրեն իրավունք է վերապահում հանել ցանկացած դասընթացի առաջադրումը տվյալ կիսամյակում, եթե դրանում ընդգրկված չեն բավարար թվով ուսանողներ։

9. Մագիստրոսի ծրագրի հետազոտական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը

1. Կիսամյակի առաջին երկու շաբաթվա ընթացքում մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը կազմում և ուսանողներին է տրամադրում տվյալ կիսամյակի հետազոտական աշխատանքների պլանը (ծրագրի հետազոտական կառուցամասով նախատեսվող գիտակրթական մոդուլների կազմակերպման ժամանակացույցը)։
2. Ծրագրի հետազոտական կառուցամասով նախատեսված գիտակրթական մոդուլների կատարողականի ստուգման համար կիրառվում է ատեստավորում։ Գիտական ղեկավարի սեմինարի, ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքի և պրակտիկաների ատեստավորումը կատարում է մագիստրանտի գիտական ղեկավարը և/կամ ամբիոնի վարիչը, որը լրացված ատեստավորման թերթիկն անձամբ հանձնում է ամբիոն։
3. Ուսումնառության 1-ին կիսամյակի ավարտին ծրագրի համապատասխան հետազոտական մոդուլից ատեստավորում չստացած ուսանողին հնարավորություն է տրվում շարունակելու ուսումը 2-րդ կիսամյակում՝ այդ ընթացքում կատարելով չատեստավորված մոդուլով նախատեսված անավարտ աշխատանքը։ 2-րդ և 3-րդ կիսամյակներում որևէ հետազոտական մոդուլով չատեստավորված ուսանողն ազատվում է Կենտրոնից։

10. Դասընթացների տեղեկագիրքը

1. Կենտրոնը յուրաքանչյուր ուստարվա համար հրապարակում է Կենտրոնի դասընթացների տեղեկագիրք (տպագրված և/կամ կայքէջում տեղադրված է էլեկտրոնային տարբերակով), որը նաև կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց է։
2. Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է Կենտրոնում իրականացվող կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է.

ա) ընդհանուր տեղեկություն Կենտրոնի վերաբերյալ՝ տեսակը և կարգավիճակը, ուսումնական ստորաբաժանումները, առաջարկվող կրթական ծրագրերը, ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ներբուհական հիմնական կանոնները

(հատկապես կրեդիտների կուտակման, պաշտոնական ճանաչման և փոխանցման վերաբերյալ) և այլն,

բ) տեղեկություն կրթական ծրագրերի վերաբերյալ.

- ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, մուտքի շեմային պահանջները, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, կրթությունը շարունակելու հնարավո րությունները, ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը և բովանդակությունը, քննական կանոնները և գնահատման կարգը, ավարտական ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացի նկարագրությունը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ՝ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի գիտելիքներով ու կարողություններով, դասընթացի համառոտագիրը (հակիրճ բովանդակությունը/թեմաները), անհրաժեշտ նախապայմանները, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները, դասավանդման լեզուն և այլն,

գ) ընդհանուր տեղեկատվություն ուսանողների համար.

- նյութական օգնության հնարավորությունները, ուսման վարձերի զեղչման և փոխհատուցման պայմաններն ու կանոնները, գործող ուսանողական ծառայությունները, ուսանողներին հասանելի ուսումնական/լաբորատոր ենթակառուցվածքները և այլն:

11. Կրթական ծրագրերի եզրափակիչ ատեստավորումը

1. Ուսանողի կողմից մագիստրոսի ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներին համապատասխան մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերումը հաստատվում է մագիստրոսական ատենախոսության կատարումով և պաշտպանությամբ:

2. Մագիստրոսական ատենախոսության գիտական ղեկավարի նշանակումը և թեմայի հաստատումը իրականացվում է 1-ին կիսամյակում: Համապատասխան ընթացակարգը ներառում է.
    - ծրագրի ղեկավարի հետ խորհրդատվությունների անցկացում, որոնց ընթացքում ճշգրտվում են մագիստրանտի հետազոտական հետաքրքրությունները, կազմակերպվում է հանդիպում տվյալ մագիստրոսական ծրագրի ատենախոսությունների ղեկավարների հետ,
    - գիտական ղեկավարի հետ թեմայի ընտրության վերաբերյալ խորհրդատվությունների անցկացում,
    - մագիստրոսական ատենախոսության համաձայնեցված թեմաների և գիտական ղեկավարների թեկնածությունների ներկայացում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ամբիոնի (միջամբիոնային հանձնախմբի) հաստատմանը, գիտական ղեկավարի նշանակումը:
3. Մագիստրանտի կողմից գիտական ղեկավարի հետ համաձայնեցված մագիստրոսական թեզի թեմայի առաջարկի պատրաստում և ներկայացում ամբիոնում (միջամբիոնային հանձնախմբում) քննարկման և հաստատման համար, որն իրականացվում է 2-րդ կիսամյակում: Ատենախոսական առաջարկը պետք է պարունակի թեմայի բնագավառում առկա իրադրության նկարագրությունը, աշխատանքի նպատակը, ածանցյալ խնդիրների առաջադրումն ու սահմանումը, դրանց հավանական լուծումները, հետազոտական մեթոդները և գրականության ցանկը: Ատենախոսական աշխատանքի կատարումը շարունակվում է ուսուցման 3-րդ և 4-րդ կիսամյակներում:
4. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանության կազմակերպման համար հատկացվում են ուսումնառության վերջին 4 շաբաթները, որոնց ընթացքում նախատեսվում է.

ա) մագիստրոսական թեզի ներկայացում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման քննարկմանը պաշտպանությունից առնվազն 4 շաբաթ առաջ: Մագիստրոսական թեզի հետ ներկայացվում է գիտական ղեկավարի կարծիքը, որը պետք է ներառի կատարված աշխատանքի վերաբերյալ դրական եզրակացություն,

բ) մագիստրոսական թեզի նախնական քննարկում մասնագիտացնող ամբիոնում (միջամբիոնային հանձնախմբում) մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի,

մագիստրանտի գիտական ղեկավարի և մագիստրանտի պարտադիր մասնակցությամբ մեկ շաբաթյա ժամկետում /առաջին շաբաթ/: Էական դիտողությունների առկայության դեպքում մագիստրոսի աստիճան հայցողը պարտավոր է երկշաբաթյա ժամկետում լրամշակել աշխատանքը և լրացուցիչ քննարկման ներկայացնել այն: Լրացուցիչ քննարկման արդյունքում դրական եզրակացության դեպքում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման կողմից մագիստրոսական թեզը երաշխավորվում է պաշտպանության,

զ) մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման կողմից աշխատանքի արտաքին գրախոսության կազմակերպում, որի արդյունքում ոչ ուշ, քան պաշտպանությունից 3 օր առաջ մասնագիտացնող ամբիոնին (միջամբիոնային հանձնախմբին) է ներկայացվում ատենախոսության վերաբերյալ գրախոսականը,

դ) մագիստրոսական թեզի հրապարակային պաշտպանություն ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նիստում և մագիստրոսի աստիճանի շնորհում:

5. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունն իրականացվում է համաձայն ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության կողմից սահմանված ամփոփիչ ատեստավորման կարգի:
6. Մագիստրոսական թեզի գնահատումը կատարվում է աղյուսակ 4-ում ներկայացված 20 միավորանոց սանդղակով:
7. Մագիստրոսական թեզի գնահատման ընդհանուր որակական չափանիշների համար 2021 թվականից սահմանվում են գնահատման միավորների հետևյալ չափաքանակները.

Աղյուսակ 4.

Թիվ	Չափանիշ	Առավելագույն միավորը
1	Թեմայի արդիականության հիմնավորումը և գրականության վերլուծությունը	2

2	Հետազոտության իրականացումը և արդյունքները	6
3	Ձևակերպման որակը(շարադրանքը և ձևավորումը)	4
4	Թեզի հրապարակային պաշտպանությունը	8
	Ընդամենը	**20**

8. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի անդամների կողմից մագիստրոսական թեզի գնահատումները կատարվում են սահմանված նմուշի գնահատման ձևաթերթում (տե՛ս *հավելված 4*):

12. Կրեդիտների փոխանցումը

1. Այլ բուհերից ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոն մագիստրոսի կրթական ծրագրեր կրեդիտները փոխանցելի են առանձին դասընթացների, դասընթացների խմբի կամ ուսումնառության որոշակի շրջանների (կիսամյակ, ուստարի) տեսքով: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:
2. Այլ կրթական ծրագրից ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոն կրթական ծրագիր կրեդիտներ կարող են փոխանցվել, եթե դրանց բովանդակությունները միանման են կամ առկա են բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:
3. Այլ բուհում ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի և ընդունող բուհի միջև:
4. Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման համար ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնը նշանակում է ECTS-ի բուհական համակարգող, որի գործունեության հիմնական ոլորտները և պարտականությունների շրջանակները

կանոնակարգվում են առանձին կարգով /անհրաժեշտության դեպքում/:

13. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

5. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ամբիոնները կազմակերպում են ուսումնական խորհրդատուների (կուրատորների) ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության կամ մասնագիտությունների խմբի ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:
6. Մասնագիտության կամ մասնագիտությունների խմբի ուսումնական խորհրդատուների թիվը սահմանում է Կենտրոնը՝ ելնելով տարբեր կրթական ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների թվի և ամբիոնների դասախոսական ներուժի համադրումից:
7. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն ամրագրված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ շրջանում:
8. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար (ամիսը 2 անգամ) կազմակերպում խմբային և/կամ անհատական խորհրդատվու-թյուններ, ողջ աշխատանքային օրվա ընթացքում օգնում դաս-ընթացների ընտրության և անհատական ուսումնական ծրագրերի կազմման գործընթացներում:

14. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսանողը պարտավոր է՝
   - ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
   - կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
   - կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին:
2. Ուսանողն իրավունք ունի՝
   - – ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար Կենտրոնի կողմից առաջադրվող

կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,

- – միջբուհական փոխանակման և (կամ) ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),
- – փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,
- շարունակելու ուսումնառությունը ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնում՝ համաձայն գործող կարգի,
- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,
- մագիստրոսի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող ավարտական փաստաթղթի (դիպլոմի) հետ միասին ստանալու ՀՀ Կառավարության որոշմամբ հաստատված համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված՝ երկու լեզվով՝ հայերեն և անգլերեն:

15. Եզրափակիչ դրույթներ

Սույն կարգը գործողության մեջ է դրվում 2019 թվականից՝ ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի մագիստրոսի կրթական ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների ուսումնառությունը կազմակերպելու համար:

II ԲԱԺԻՆ

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մաս I.

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Արևելագիտության ամբիոնը մագիստրոսի կրթական մակարդակում կազմակերպում է ուսուցում՝ «Թյուրքագիտություն» ծրագրով.

1. Ուսումնական ծրագրի կառուցվածքը

Մագիստրոսի պատրաստման ծրագիրը բաղկացած է 2 հիմնական կառուցամասից՝ ուսումնական և հետազոտական, որոնցից յուրաքանչյուրով նախատեսված աշխատանքներն իրականացվում են նախանշված ուսումնական կիսամյակներում՝ ուսումնական և հետազոտական կառուցամասերի կրեդիտներով արտահայտված ծավալների հետևյալ համամասնությամբ.

Կրթամաս	Կրեդիտներ	Դասընթաց-մոդուլների քանակը
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ		
Լրացական դասընթացներ	0	5
Ընդհանուր կրթամաս	7	2
Մասնագիտական պարտադիր կրթամաս	47	13
Կամընտրական դասընթացներ	15	6
ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ		
Գիտական սեմինար	12	4
Գիտահետազոտական աշխատանք	18	3
Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	1
Գիտամանկավարժ. պրակտիկա	3	1
Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	15	1
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	120	36

Կիսամյակ	I	II	III	IV	Ընդամենը
Ուսումնական կառուցամաս, կրեդիտ	26	25	18	0	69
Հետազոտական կառուցամաս, կրեդիտ	3	6	9	33	51
Ընդամենը, կրեդիտ	**29**	**31**	**27**	**33**	**120**

Ուսումնական կիսամյակի համար սահմանվում է 20-շաբաթյա տևողությունը, որից 16-ը հատկացվում է տեսական ուսուցմանը և պրակտիկաներին, իսկ 4-ը՝ քննաշրջանին: Ծրագրի առաջին երեք կիսամյակների սկզբում մեկ շաբաթ հատկացվում է մագիստրանտի անհատական ուսումնական ծրագրի ձևավորմանը:

Ուսանողի շաբաթական լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը կազմում է 1,5 կրեդիտ (24 կրեդիտ / 16 շաբաթ = 1,5) կամ 45 ժամ, իսկ ուսումնական կրեդիտի ժամային համարժեքը՝ 1 կրեդիտ = 30 ժամ: Ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ: Ուսումնական ծրագրի լրիվ աշխատածավալը համապատասխանում է 120 կրեդիտի:

2. Ծրագրի բովանդակությունը

2.1. Ուսումնական կառուցամաս

Ծրագրի ուսումնական կառուցամասը բաղկացած է հետևյալ բաղադրիչնե-րից՝ ***լրացական դասընթացներ***, ***ընդհանուր կրթամաս, մասնագիտական պար-տադիր կրթամաս և կամընտրական դասընթացներ***: Առաջին երկուսը ծառայում են մագիստրոսի կրթական աստիճանի ընդհանուր հենքի ապահովմանը կամ համալրմանը, երրորդ կրթամասը կազմում է մագիստրոսի ծրագրի բովանդակա-յին էությունը, որն ապահովում է մասնագիտական գիտելիքների և կարողու-թյունների անհրաժեշտ հենքը, իսկ չորրորդը՝ ծրագրի անհատականացված ուսուցման մասն է:

Լրացական դասընթացներ

Լրացական դասընթացների բաղադրիչն ուղղված է նախորդ կրթական աս-տիճանի պահանջներն անհրաժեշտության դեպքում լրացնելուն (մասնագիտու-թյան փոփոխության դեպքում կամ օտար լեզուների իմացության ոլորտում): Նկատի ունենալով մագիստրոսների՝ մասնագիտական և հետազոտական աշ-խատուժի միջազգային շուկայում ազատ տեղաշարժն ու պահանջվածությունն ապահովելու անհրաժեշտությունը, որպես պարտադիր լրացական դասընթաց՝ ծրագրում ընդգրկված է անգլերենը: Մասնագիտական անհրաժեշտությունից ել-նելով, գիտական ղեկավարի երաշխավորությամբ ուսանողի անհատական ու-սումնական պլանում որպես լրացական դասընթաց կարող է ներառվել նաև օ-տար այլ լեզու: Բաղադրիչը յուրաքանչյուր մագիստրոսական ծրագրում նախա-տեսում է մինչև 3 լրացական դասընթացի առկայություն: Լրացական դասընթաց-ները կրեդիտատար չեն:

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրե-դիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ)[9]	Կիսամ-յակ	Գնահատ-ման ձևը
18/M01	Մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն-1	*0*	*24/8/0/*	*I,*	*Ստուգարք*
18/M01	Մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն-2	*0*	*24/8/0/*	*II*	*Ստուգարք*
18/M02	Մասնագիտական օտար լեզու /գերմաներեն-1	*0*	*24/8/0/*	*I,*	*Ստուգարք*
18/M02	Մասնագիտական օտար լեզու /գերմաներեն-2	*0*	*24/8/0/*	*II*	*Ստուգարք*
18/M03	Մասնագիտական օտար լեզու /ֆրանսերեն-1	*0*	*24/8/0/*	*I,*	*Ստուգարք*
18/M03	Մասնագիտական օտար լեզու /ֆրանսերեն-2	*0*	*24/8/0/*	*II*	*Ստուգարք*
01/M30	Մասնագիտական օտար լեզու /թուրքերեն-1	*0*	*24/8/0/*	*I,*	*Ստուգարք*
01/M30	Մասնագիտական օտար լեզու /թուրքերեն-2	*0*	*24/8/0/*	*II*	*Ստուգարք*
01/M30	Մասնագիտական օտար լեզու /թուրքերեն-3	*0*	*24/8/0/*	*III*	*Ստուգարք*

[9] Այսուհետ՝ *դ* – դասախոսություն, *գ* – գործնական կամ սեմինար պարապմունք, *լ* – լաբորատոր աշխատանք:

01/M46	Միջմշակութային հաղորդակցության հիմնախնդիրներ	*0*	*24/8/0/*	*III*	*Ստուգարք*

Ընդհանուր դասընթացների կրթամաս

Ընդհանուր կրթամասի աշխատածավալը 7 կրեդիտ է: Ընդհանուր դասընթացների առկայությունը ծրագրում նպատակաուղղված է ուսանողների մոտ փոխանցելի գիտելիքների և կարողությունների, մասնավորապես, տեղեկատվական տեխնոլոգիական ունակությունների և մասնագիտական ոլորտի հիմնախնդիրների պատշաճ ընկալումը ապահովելուն: Այն ներառում է երկու պարտադիր դասընթաց՝ *"Ինֆորմատիկա և համակարգչային տեխնոլոգիաներ" և "Տարածաշրջանային աշխարհաքաղաքականության հիմնահարցեր":* Առանձին դեպքերում, մասնագիտական անհրաժեշտությունից ելնելով, մասնագիտական պարտադիր կրթամասին հատկացված ժամաքանակի հաշվին հնարավոր է նաև ընդհանուր այլ դասընթացների ընդգրկումը:

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրե-	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ)	Կիսամ-յակ	Գնահատ-ման ձևը
05/M09	Ինֆորմատիկա և համակարգչային տեխնոլոգիաներ	*3*	*24/8/0*	*I*	*Քննություն*
01/M20	Տարածաշրջանային աշխարհաքաղաքականության հիմնահարցեր	*4*	*32/0/0*	*I*	*Քննություն*

Մասնագիտական պարտադիր կրթամաս

Մասնագիտական պարտադիր կրթամասն ընդգրկում է 8-ից մինչև 16՝ երեքից հինգ կրեդիտատարությամբ մոդուլ-դասընթացներ: Կրթամասի ընդհանուր աշխատածավալը ծրագրում սահմանված է 47 կրեդիտ: Սա մագիստրոսական ծրագրի պարտադիր դասընթացների կազմն է, որն ապահովում է տվյալ մասնագիտացմամբ մագիստրոսի կրթական մակարդակում պահանջվող գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերումը: Դրանք մշակվում են՝ հաշվի առնելով մասնագիտական աշխատաշուկայի արդի կարիքները և պահանջմունքները:

Մագիստրոսական ծրագիր՝

՝«Թյուրքագիտություն»

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրե-դիտ	Լսարան ային	Կիսամ-յակ	Գնահատ-ման ձևը
01/M06	Հին աշխարհի պատմության տեսություն	4	*32/0/0*	*I*	*Քննություն*

01/M07	Հին արևելյան առասպելաբանություն և դիցաբանություն	4	*32/0/0*	*I*	*Քննություն*
01/M08	Միջին դարերի պատմության տեսություն	*4*	*32/0/0*	*II*	*Քննություն*
01/M09	Իսլամական քաղաքակրթության ուրվագծեր (նոր և նորագույն ժամանակաշրջան)	*4*	*32/0/0*	*I*	*Քննություն*
01/M41	Ազգային հիմնախնդիրների քաղաքական և սոցիալական ասպեկտները	*4*	*32/0/0*	*II*	*Քննություն*
01/M011	Քրիստոնյա Արևելքի պատմության և աղբյուրագիտության	*4*	*32/0/0*	*II*	*Քննություն*
01/M15	Բյուզանդիայի պատմության հիմնահարցեր	*3*	*32/0/0*	*III*	*Քննություն*
01/M36	Կասպիական տարածաշրջանը միջազգային հարաբերությունների	*4*	*32/0/0*	*II*	*Քննություն*
01/M38	Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրների և ժողովուրդների պատմության հիմնահարցեր/7-15-րդ դդ./	*4*	*32/0/0*	*I*	*Քննություն*
01/M39	Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրների և ժողովուրդների պատմության հիմնահարցեր/16-18-րդ դդ./	*3*	*32/0/0*	*III*	*Քննություն*
01/M42	Էթնոդավանական իրավիճակը Արաբական երկրներում /20-րդ դ.-21-րդ դ սկիզբ/	*3*	*32/0/0*	*III*	*Քննություն*
01/M44	Կովկասի պատմության հիմնահարցեր	*3*	*32/0/0*	*III*	*Քննություն*
01/M45	Ժամանակակից Չինաստանի արտաքին քաղաքականության հիմնահարցեր	*3*	*32/0/0*	*III*	*Քննություն*

Կամընտրական դասընթացներ

Կամընտրական դասընթացներն ընտրվում են Կենտրոնի այլ մագիստրոսական ծրագրերի դասընթացներից և նպատակ ունեն մագիստրանտի մոտ ձևավորելու մագիստրոսական թեզը հաջողությամբ կատարելու համար անհրաժեշտ գիտելիքներ և կարողություններ: Այս դասընթացների ընդհանուր

աշխատածավալը ծրագրում սահմանափակված է 18 կրեդիտով, իսկ կազմն ընտրվում է ուսումնական խորհրդատուի (գիտական ղեկավարի) հետ համատեղ՝ տվյալ կամ հարակից (մասնագիտության շրջանակներում միջդիսցիպլինար կապերի ձևավորման նպատակով) մագիստրոսական ծրագր(եր)ի դասընթացների ցանկից՝ 1-3-րդ կիսամյակների ընթացքում: Տվյալ ծրագրի կամընտրական դասընթացներից ընտրվող դասընթացների ընդհանուր աշխատածավալը պետք է կազմի առնվազն 9 կրեդիտ, իսկ առաջարկվող դասընթացների քանակը՝ պահանջվածից առնվազն 2 անգամ ավելի:

Կամընտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է համեմատաբար ազատ բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ հետևյալ մոդուլները, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երեքը:

Մագիստրոսական ծրագիր՝

՝«Թյուրքագիտություն»

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրե-դիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ)	Կիսամ-յակ	Գնահատ-ման ձևը
01/M22	Արաբա-թուրքական հարաբերությունները 1907-1918 թթ.	*3*	*32/0/0*	*I*	*Քննություն*
01/M21	Օսմանյան կայսրության պատմության հիմնահարցեր	*3*	*32/0/0*	*I*	*Քննություն*
01/M25	Արաբական երկրների պայքարը անկախության նվաճման համար (1918-1946 թթ.)	*3*	*32/0/0*	*II*	*Քննություն*
01/M24	Թուրքիայի Հանրապետության պատմության հիմնահարցեր	*3*	*32/0/0*	*II*	*Քննություն*
01/M28	Արաբական երկրների պատմության հիմնահարցեր /20-րդ դարի վերջ-21-րդ դարի սկիզբ/	*3*	*32/0/0*	*III*	*Քննություն*
01/M27	Թուրքիայի պատմության հանգուցային հիմնախնդիրներ	*3*	*32/0/0*	*III*	*Քննություն*

Հարակից ծրագրերի ընտրովի դասընթացներ

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրե-դիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ)	Կիսամ-յակ	Գնահատ- ման
01/M37	Քրդական հիմնախնդիրը Մերձավոր Արևելքում	*3*	*32/0/0*	*II*	*Քննություն*
12/M03	Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության հիմնահարցեր/նոր շրջան/	*3*	*32/0/0*	*III*	*Քննություն*

2.2. Հետազոտական կառուցամաս

Ծրագրի հետազոտական կառուցամասը ներառում է հետևյալ բաղադրիչները՝ ***գիտական սեմինար***, ***գիտահետազոտական աշխատանք***, ***գիտահետազոտական պրակտիկա***, ***գիտամանկավարժական պրակտիկա*** և ***մագիստրոսական թեզ:***

Գիտական սեմինարը ծրագիրն իրականացնող կառույցի (գիտական կազմակերպություն,ամբիոն, կենտրոն) կողմից կազմակերպվող կանոնավոր գործող սեմինարների շարք է, որի կայացման ժամանակացույցը սահմանվում է մագիստրոսական ծրագրի տվյալ կիսամյակի դասացուցակով: Գիտական սեմինարի ընթացքում մագիստրանտներին ցուցաբերվում է գիտական հետազոտություն կատարելու մեթոդաբանական և մեթոդական աջակցություն, ձևավորվում են գիտական սեմինարներին հաղորդումներ և զեկուցումներ ներկայացնելու, գիտական բանավեճ վարելու, գրախոսություններով հանդես գալու հմտություններ:

Գիտահետազոտական աշխատանքի բովանդակությունը պայմանավորվում է ուսանողի մագիստրոսական թեզի թեմայի խնդիրներով և կազմվում է գիտական ղեկավարի հետ համատեղ: Այն կազմակերպվում է ուսումնառության 2-րդ, 3-րդ և 4 կիսամյակներում՝ ընդհանուր 18 կրեդիտ աշխատածավալով:

Գիտահետազոտական պրակտիկան կազմակերպվում է 4-րդ կիսամյակում՝ գիտական ղեկավարի հետ համատեղ կազմված և հաստատված ծրագրով: Կարող է իրականացվել ամբիոնի կամ լաբորատորիայի գիտական թեմաների շրջանակներում: Ունի 3 կրեդիտ աշխատածավալ:

Գիտամանկավարժական պրակտիկան կազմակերպվում է 4-րդ կիսամյակում՝ գիտական ղեկավարի հետ համատեղ կազմված և հաստատված ծրագրով: Այն ևս ունի 3 կրեդիտ աշխատածավալ:

Մագիստրոսական թեզի կատարումը և նրա պաշտպանությունը մագիստրոսի կրթական ծրագրի եզրափակիչ փուլն է, որն իրականացվում է 4-րդ կիսամյակում: Մագիստրոսական թեզի կատարման և պաշտպանության համար ծրագրում նախատեսվում է 15 կրեդիտ աշխատածավալ:

Մաս II.

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. ՏԵՂԵԿԱԳՐՔԻ ՆՊԱՏԱԿԸ

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է «Արևելագիտության» ամբիոնում իրականացվող մագիստրոսի կրթական ծրագրի `«Թյուրքագիտություն» մասնագիտության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես ուսումնական ծրագրի, այնպես էլ դրա բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է՝

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջներն ու ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

Ընդհանուր և մասնագիտական դասընթացներ

01/M20. Տարածաշրջանային աշխարհաքաղաքականության հիմնահարցեր (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողներին տարածաշրջանային զարգացումների աշխարհաքաղաքական և աշխարհառազմավարական օրինաչափությունների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներին: Ձեռք բերել կարողություն այդ օրինաչափությունները ինքնուրույն վերլուծելու և գնահատելու:

Նպաստել ՀՀ անվտանգային խնդիրների վերաբերյալ կայուն մոտեցումների ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1.**Կիմանա** տարածաշրջանային զարգացումների և նրա քաղաքական ասպեկտների առանձնահատկությունները:

2.**Կկարողանա** հասկանալ այդ գործընթացի պայմաններում առաջացացող հիմնախնդիրների առաջնահերթությունները:

3.**Կտիրապետի** տարածաշրջանային զարգացումներին և դրանց քաղաքական ասպեկտների օրինաչափություններին, դրանց հետազոտության առարկային և խնդիրներին, հիմնական ուղղություններին, կպատկերացնի համաշխարհայնացման գործընթացի հետագա հնարավոր ընթացքն ու հեռանկարները:

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	2			
Թեմա 2	ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ. ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ	2			Կյուրացնի ժամանակակից աշխարհաքաղաքական և տարածաշրջանային բաժանումները աշխարհում
	Տարածաշրջանները ժամանակակից աշխարհում	2			

Թեմա 3	ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՍՄՈՒՆՔՆԵՐԸ	2			Կյուրացնի աշխարհաքաղաքական հիմնական ուսմունքները
	Աշխարհաքաղաքականություն և աշխարհառազմավարություն	2	2		
Թեմա 4	ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԻ ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ	2			Կյուրացնի Հարավային Կովկասի աշխարհաքաղաքականությունը
Թեմա 5	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԻՐՔԸ ԵՎ ՇԱՀԵՐԸ	2			Կյուրացնի տարածաշրջանում Հայաստանի Հանրապետության և պատմական Հայաստանի աշխարհաքաղաքական դիրքը և շահերը
	Պատմական Հայաստանը՝ որպես աշխարհաքաղաքանգործոն գործոն Հարավային Կովկասի և Մերձավոր Արևելքի միջև	2	2		
Թեմա 6	ՀԱՅ-ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ. ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍԱԴԱՇՏ	2			Կյուրացնի հայ-թուրքական հարաբերությունների աշխարհաքաղաքական տեսադաշտը
Թեմա 7	ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԸ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅ	2			Կյուրացնի Ռուսաստանի կողմից՝ ժամանակակից Հարավային

	ԱՆ ՄԵՋ				Կովկասում իրականացվող քաղաքականության պատմության հիմնահարցերը
Թեմա 8	ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԸ ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂ ԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅ ԱՆ ՄԵՋ	2			Կյուրացնի Թուրքիայի կողմից՝ ժամանակակից Հարավային Կովկասում իրականացվող քաղաքականության պատմության հիմնահարցերը
Թեմա 9	ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԸ ԱՐԵՎՄՈՒՏՔԻ ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂ ԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅ ԱՆ ՄԵՋ	2			Կյուրացնի Եվրամիության և ՆԱՏՕ-ի կողմից իրականացվող տարածաշրջանային քաղաքականության հիմնահարցերը
Թեմա 10	ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍ - ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ. ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂ ԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅ ՈՒՆ ԵՎ ԱՇԽԱՐՀԱՌԱՋ ՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈ ԻՆ	2	2		Կյուրացնի Հարավային Կովկասում, Մերձավոր Արևելքում տեղի ունեցող աշխարհաքաղաքական գործընթացների պատմությունը
Ընդամենը՝ 32 ժամ, 26 ժամ դասախոսություն, 6 ժամ սեմինար					

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
1. Առաջին միջանկյալ	0-4
2. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
3. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

05/M09. Ինֆորմատիկա և համակարգչային տեխնոլոգիաներ (3 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ ուսանողին հաղորդել գիտելիքներ ժամանակակից ինֆորմատիկայի և համակարգչային տեխնոլոգիաների կիրառման մասին, որի հետևանքով ուսանողն կկարողանա ավելի խորը հետազոտություններ կատարել իր ոլորտում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. **Կիմանան** անհատական համակարգչի արտաքին և ներքին կառուցվածքները, ներքին սարքավորումների նշանակությունը, լոկալ և գլոբալ ցանցերի դասակարգումը, համացանցի կառուցվածքը:

2. **Կկարողանան** համացանցի օգնությամբ ավելի խորը հետազոտություններ կատարել իրենց ոլորտում, կապ հաստատել ոլորտի այլ մասնագետնորի հետ, նախապատրաստել և տպագրության հանձնել իրենց աշխատությունները, նախապատրաստել իրենց ելույթները և այլն:

3. **Կտիրապետեն** Windows 7/8/10 օպերացիոն համակարգերի հիմնական հնարավորություններին, MS Office փաթեթի հիմնական ծրագրերին՝ Word, PowerPoint, Excel, Access: Կունենա համացանցի ծառայություններից օգտվելու հմտություններ:

Բովանդակությունը.

		Պարապունքների	Վերջնարդյու

N	Բաժինը, թեման	տիպը, ժամերի թիվը			նք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ Անհատական համարգչի կառուցվածքը, արտաքին և ներքին սարքեր, ելքի-մուտքի սարքեր: Ինֆորմացիայի ներկայացման ձևերը, չափման միավորները: Հիշողության տեսակներ և կազմակերպման ձևեր: Համակարգչի ծրագրային ապահովումը՝ օպերացիոն համակարգեր և կիրառական ծրագրեր: Օպերացիոն համակարգերի (Windows XP, Windows 7, Windows 8) հիմնական տարրերը:	2			Թեմայի ավարտին ուսանողը կունենա ընդհանուր պատկերացումներ համակարգչի սպասարկման, սարքավորումների և ծրագրային ապահովման վերաբերյալ:
	Windows օպերացիոն միջավայրում՝ պատուհանների, ֆայլերի, թղթապանակների հետ աշխատանքը, Control Panel: Կիրառական ծրագրեր, դրանց տեսակները: Ուտիլիտային ծրագրեր: Վիրուսներ և հակավիրուսային ծրագրեր:	2			
Թեմա 2	MS Office Word տեքստային խմբագրի գործիքային վահանակի հիմանկան ֆունկցիաները: MS Office Word ծրագրում տեքստի մուտքագրում, խմբագրում և ձևավորում: Տառասխալների ուղղում:	2			Թեմայի ավարտին ուսանողը կտիրապետի տեքստային խմբագրերի, մասնավորապես՝ MS Word ծրագրի հետ աշխատանքին:
	MS Office Word ծրագրում աղյուսակների, նկարների, գծապատկերների և այլ օբյեկտների ներմուծում:	2			
Թեմա 3	MS Office Word տեքստային խմբագրի միջոցով մասնագիտական տեքստերի, ռեֆերատների, թեզերի պատրաստում, դրանցում տարատեսակ ցանկերի	2			

	(բովանդակություն, գրականության ցանկ, ներդրված օբյեկտների՝ աղյուսակ, գրաֆիկ, բանաձը, նկար և այլն) տեղադրում:				
Թեմա 4	MS Office Power Point ծրագրի գործիքային վահանակի հիմնական ֆունկցիաները: MS Office Power Point ծրագրում դրվագների ստեղծում, ձևավորում, յուրաքանչյուր դրվագի համար անիմացիաների կարգավորում: MS Office PowerPoint ծրագրի դրվագներում օբյեկտների ներմուծում, ձևավորում, դրվագում յուրաքանչյուր օբյեկտի համար անիմացիաների կարգավորում: Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում:	2			Թեմայի ավարտին ուսանողը կտիրապետի տեքստային խմբագրերի, մասնավորապես՝ MS Word ծրագրի հետ աշխատանքին:
	Սեմինար:		2		Թեմայի ավարտին ուսանողը կտիրապետի էլեկտրոնային աղյուսակների հետ աշխատանքին և MS Excel ծրագրի հիմնական հնարավորություններին:
Թեմա 5	Գործնական աշխատանք, թեստավորում (միջանկյալ քննություն):			2	
Թեմա 6	MS Office Excel ծրագրի գործիքային վահանակի հիմնական ֆունկցիաները: Տվյալների մուտքագրում, տիպերի հայտարարում և աղյուսակի ձևավորում MS Office Excel ծրագրում: Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում:	2			
	MS Office Excel ծրագրում բանաձևերի մուտքագրում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում: Թվաբանական գործողություններ տվյալների հետ, աշխատանք ներդրված ֆունկցիաների հետ MS Office Excel ծրագրում:	2			
Թեմա 7	Դիագրամների կառուցում, դրանց ձևավորումը MS Office Excel ծրագրում:	2			
	MS Office Excel ծրագրի	2			

	ամփոփում:				
Թեմա 8	MS Office Access: Տվյալների տիպերը MS Office Access ծրագրում:	2			Թեմայի ավարտին ուսանողը կունենա գիտելիքներ տվյալների հենքերի մասին և կտիրապետի MS Access ծրագրի հիմնական հնարավորությունների:
	MS Office Access: Աղյուսակների ստեղծում և տվյալների ներմուծում:	2			
Թեմա 9	MS Office Access: Հարցումների և հաշվետվությունների ստեղծում և կիրառում:	2			
	Հաշվողական ցանցերի դասակարգում՝ լոկալ և գլոբալ ցանցեր: Համացանցի ծառայություններից օգտվելու մեթոդներ: Մասնագիտությանը առնչվող օգտակար կայքեր:	2			
Թեմա 10	Գործնական աշխատանք, թեստավորում (միջանկյալ քննություն):			2	Թեմայի ավարտին ուսանողը կունենա գիտելիքներ համակարգչային ցանցերի մասնագիտական կիրառությունների վերաբերյալ:
Ընդամենը՝ 32 ժամ,					

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	Միավոր
4. Առաջին միջանկյալ	0-4
5. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
6. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	Միավոր
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

Լրացական դասընթացներ

18/M01. Մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն/

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ Երկու կիսամյակ տևող ուսումնական գործունեության ընթացքում «Արևելագիտություն » բաժնի ուսանողներին ուսուցանել մասնագիտական անգլերեն՝ հանրային կառավարման համատեքստում, որը ներառում է համապատասխան մասնագիտական եզրույթների և արտահայտությունների, քերականական կառույցների, ժամանակաձևերի ուսումնասիրում և տիրապետում, մեթոդական կողմնորոշիչ ցուցումներ՝ձեռք բերված գիտելիքն ամրապնդելու և վերարտադրելու, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառում՝ օգնելու սովորողներին զարգացնել խոսքային հմտություններն ու կարողությունները: Դասընթացը ենթադրում է նաև լրացուցիչ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական տեքստերի ուսումնասիրություն, ինքնուրույն աշխատանք:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. **Կիմանա**

- անգլերենի ժամանակաձևերը, քերականական կառուցվածքները, մասնագիտական հիմնական բառապաշարը
- անգլերենի իմացության խորացմանը նպաստող անհրաժեշտ ուսումնական ձեռնարկների, դասագրքերի արդյունավետ օգտագործման ձևերն ու եղանակները,
- համապատասխան մեթոդներ՝ մասնագիտական եզրույթների և բառապաշարի մտապահման և ամրապնդման համար,
- տեղեկատվական-հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառման ձևերը

2. **Կկարողանա**

- ճիշտ օգտագործել ժամանակաձևերն ու կառույցները
- օգտվել անգլերեն մասնագիտական գրականությունից, մեթոդական ուղեցույցներից՝ խորացնելու մասնագիտական գիտելիքը,
- արդյունավետ օգտագործել բառարանները,
- պատրաստել ներկայացումներ (presentations), զեկուցումներ,
- խոսել անգլերեն՝ կիրառելով մասնագիտական եզրույթների և արտահայտությունների անհրաժեշտ պաշար,
- լսել և հասկանալ անգլալեզու տեքստեր,
- մասնակցել բանավոր քննարկումների, բանավեճերի, երկխոսությունների:

3. **Կտիրապետի**

- քերականական կառույցներին և ժամանակաձևերին,
- անգլերենի տեսական և գործնական գիտելիքին,
- անգլերեն խոսակցական լեզվին /բավարար, միջին կամ ավելի բարձր մակարդակով՝ կախված ուսանողների ընդունակություններից/,

մասնագիտական տերմինաբանությանն ու բառապաշարին,

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ		2		Introducing course syllabus, course objectives, checking Ss's level of English through placement test and discusiions

Թեմա 2	Terms and Concepts Stereotyping Muslim People		2		Students will identify stereotypes about Arabs. Students will distinguish between generalizations and stereotypes Students will learn critical vocabulary about the Middle East
Թեմա 3	Ancient Egypt vs. Egypt now		6		To engage all students, in complex critical thinking and the development of reading, listening and visual decoding skills in English
Թեմա 4	Persia before Iran		8		Students will examine the interactions of ethnic, national, or cultural influences Students will learn key events and people in the history of the Iranian Revolution.
Թեմա 5	Religious views of Oriental Nations		6		Students will learn about the ethnic and religious diversity of the Middle

					East, Students will review background information on Islam. Students will identify stereotypical thinking aboutMuslims and Islam.
Թեմա 6	**Afghanistan: Roots of Terrorism**		4		Students will review Afghanistan's history from 1978-2003 in English. Students will recognize the power of words to bias impressions. Students will evaluate and discuss the reasons for terrorism. Students will analyze news or opinion articles, a speech and an interview related to the September 11 attacks
Թեմա 7	**Arabs and Media**		6		Ss will learn core information and vocabulary about the Arab paoples, facilitate exploration of political and ethical issues involving the role of

					English media in constructing knowledge Students will identify stereotypical thinking about Arab people,
Թեմա 8	Turkey: History and Culture		10		Students will gain in depth knowledge of how Culture, Religion, Government and social norms influence both place and people over time. Ss will pick leaders to study for comparison with Ataturk, Ss will review information about ottoman empire in English
Թեմա 9	Israel/Palestine: Histories in Conflict		10		Students will understand the issue of security from both Israeli and Palestinian perspectives, students will identify and discuss the biases of maps, including use of specific content, language,

					Students will examine facts in English about the 1948 independence of Israel from both Israeli and Palestinian sources.
Ընդամենը՝ 64 ժամ					

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
7. Առաջին միջանկյալ	0-6
8. Եզրափակիչ քննություն	0-7

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-7

18/M02. Մասնագիտական օտար լեզու /գերմաներեն/

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ Երկու կիսամյակ տևող ուսումնական գործունեության ընթացքում ուսանողներին ուսուցանել մասնագիտական գերմաներեն, որը ներառում է համապատասխան մասնագիտական եզրույթների և արտահայտությունների, քերականական կառույցների, ժամանակաձևերի ուսումնասիրում և տիրապետում, մեթոդական կողմնորոշիչ ցուցումներ՝ ձեռք բերված գիտելիքն ամրապնդելու և վերարտադրելու, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառում՝ օգնելու սովորողներին զարգացնել խոսքային հմտություններն ու կարողությունները: Դասընթացը ենթադրում է նաև լրացուցիչ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական տեքստերի ուսումնասիրություն, ինքնուրույն աշխատանք:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

Կիմանա

- գերմաներենի ժամանակաձևերը, քերականական կառուցվածքները, մասնագիտական հիմնական բառապաշարը
- գերմաներենի իմացության խորացմանը նպաստող անհրաժեշտ ուսումնական ձեռնարկների, դասագրքերի արդյունավետ օգտագործման ձևերն ու եղանակները,
- համապատասխան մեթոդներ՝ մասնագիտական եզրույթների և բառապաշարի մտապահման և ամրապնդման համար,
- տեղեկատվական-հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառման ձևերը

Կկարողանա

- ճիշտ օգտագործել ժամանակաձևերն ու կառույցները
- օգտվել գերմաներեն մասնագիտական գրականությունից, մեթոդական ուղեցույցներից՝ խորացնելու մասնագիտական գիտելիքը,
- արդյունավետ օգտագործել բառարանները,
- պատրաստել ներկայացումներ , զեկուցումներ,
- խոսել գերմաներեն՝ կիրառելով մասնագիտական եզրույթների և արտահայտությունների անհրաժեշտ պաշար,
- լսել և հասկանալ գերմանալեզու տեքստեր,
- մասնակցել բանավոր քննարկումների, բանավեճերի, երկխոսությունների:

Կտիրապետի

- քերականական կառույցներին և ժամանակաձևերին,
- գերմաներենի տեսական և գործնական գիտելիքին,
- գերմաներեն խոսակցական լեզվին /բավարար, միջին կամ ավելի բարձր մակարդակով՝ կախված ուսանողների ընդունակություններից/,
- մասնագիտական տերմինաբանությանն ու բառապաշարին,

գերմաներենից հայերեն և հայերենից գերմաներեն մասնագիտական և ոչ մասնագիտական տեքստերի թարգմանական տեխնիկային

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դաս	Սեմի	Ի	

		ախ ոսու թյու ն	նար, գործ նակ ան	ն ք ն ու ր ու յն	
Թեմա 1	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ		2		Ներկայացն ել դասընթացի ծրագիրը և նպատակնե րը, ստուգել ուսանողներ ի գերմաներե նի մակարդակ ը թեսթավորմ ան միջոցով
Թեմա 2	Berufe und Familie		2		Սովորել բառեր և բառակապա կցություննե ր մասնագիտ ություն և ընտանիք թեմայով կարողանալ կիրառել երկխոսությ ան մեջ
Թեմա 3	Wohnen		4		Սովորել բառեր և բառակապա կցություննե ր բնակվել թեմայով կիրառել երկխոսությ ան մեջ
Թեմա 4	Tourismus		6	2	Սովորել բառեր և բառակապա կցություննե ր զբոսաշրջու

					թյուն թեմայով ներկայացնել սեփական բիզնես գաղափարներ, դիտել հոլովակ և քննարկել այն
Թեմա 5	Einkaufen		4		Սովորել բառեր և բառակապակցություններ գնումներ կատարել թեմայով, կազմել ճաշացուցակ և կատարել պատվերներ
Թեմա 6	Stadtbesichtigung		4		Սովորել բառեր և բառակապակցություններ քաղաքի այցելություն թեմայով
Թեմա 7	Kultur		6	4	Սովորել բառեր և բառակապակցություններ մշակույթ թեմայով, ներկայացնել սիրված մշակութային իրադարձությունները, դիտել հոլովակ և քննարկել այն
Թեմա 8	Sport und Fitness		4		Սովորել բառեր և բառակապա

					կցություննե ր սպորտ և ֆիթնես թեմայով, կազմել ձեր ֆիթնես պլանը
Թեմա 9	Gesundheit und Krankheit		4		Սովորել բառեր և բառակապակցություննե ր առողջություն և հիվանդություն թեմայով, կիրառել երկխոսության մեջ
Թեմա 10	Arbeitsleben		6	2	Սովորել բառեր և բառակապակցոիթյուննե ր աշխատանքային կյանք թեմայով, նկարագրել ապագա աշխատանքը դիտել հոլովակ և քննարկել այն
Թեմա 11	Im Restaurant		4		Սովորել բառեր և բառակապակցություննե ր ռեստորանում թեմայով, կիրառել երկխոսության մեջ
Թեմա 12	Firmenporträt		4		Սովորել բառեր և բառակապակցություննե

					ր ֆիրմայի ներկայացում թեմայով, կիրառել երկխոսության մեջ
Թեմա 13	Ernährung		6	4	Սովորել բառեր և բառակապակցություններ սնունդ թեմայով, ներկայացնել ուտելու սովորույթները Հայաստանում և Գերմանիայում, խորհուրդներ տալ առողջ սնունդի վերաբերյալ, դիտել հոլովակ և քննարկել այն
Թեմա 14	Post und Telekommunikation		4		Սովորել բառեր և բառակապակցություններ պոստ և հեռահաղորդակցություն թեմայով, կիրառել երկխոսության մեջ
Թեմա 15	Medien		4	2	Սովորել բառեր և բառակապակցություններ լրատվամիջոցներ թեմայով, ներկայացնել տարբեր

					լրատվամիջոցներ, դիտել հոլովակ և քննարկել այն
Ընդամենը՝ 64 ժամ					

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
9. Առաջին միջանկյալ	0-6
10. Եզրափակիչ քննություն	0-7

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-7

18/M03. Մասնագիտական օտար լեզու /ֆրանսերեն/

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ երկու կիսամյակ տևողությամբ ուսումնական գործունեության ընթացքում ուսանողները ուսուցանելու են ֆրանսերենը, որպես մասնագիտական լեզու, որն իր մեջ ներառում է քորականական

ժամանակաձևերի, կառուցվածքների ուսումնասիրում և ամրապնդում՝ նախապես մշակված վարժությունների և թեմատիկ նյութերի միջոցով, համապատասխան մասնագիտական տերմինների, բառերի ու արտահայտությունների ուսումնասիրում և տիրապետում՝ համապատասխան տեքստերի միջոցով, տեղեկատվական-հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառում՝ օգնելու ուսանողներին զրգացնելու խոսքի հմտություններնու կարողությունները: Ծրագրի շրջանակներում նախատեսված է ուսանողներին ծանոթացնել լեզվի ուսումնասիրման հետ կապված խնդիրներին, նպատակներին, սկզբունքներին, ինչպես նաև հմտություններին՝ ինչպես հաղթահարել ուսուցման ընթացքում ծառացած խնդիրներն ու դժվարությունները:
Դասընթացների միջոցով ուսանողները ձեռք կբերեն ֆրանսերեն լեզվի տեսական և գործնական գիտելիքներ, որը կնպաստի նրանց հետագա մասնագիտական գործունեությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

Կիմանա

Քերականական ժամանակաձևերի, կառուցվածքների ճիշտ օգտագործման ձևերն ու ուղիները,
Մասնագիտական անհրաժեշտ բառապաշար և տերմիններ, որոնք ուսանողներին կօգնեն կարդալ և հասկանալ մասնագիտական տեքստեր,
Մասնագիտական բառարաններից և ձեռնարկներից արդյունավետ օգտվելու եղանակները,
Համապատասխան մեթոդիկա՝ մասնագիտական տերմինների և բառապաշարի մտապահման և ամրապնդման համար;
Տեղեկատվական-հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառում

Կկարողանա

Խոսել, հարաբերվել ֆրանսերենով՝ կիրառելով մասնագիտական տերմինների և անհրաժեշտ պաշար,
Լսել, հասկանալ և վերլուծել ֆրանսերեն տեքստեր;
Մասնակցել քննարկումների կամ երկխոսությունների;
Օգտվել ֆրանսերեն լեզվով մասնագիտական գրականությունից՝ խորացնելով մասնագիտական գիտելիքները;
Արդյունավետորեն կիրառել բառարաններ;
Պատրաստել պրեզենտացիաներ, զեկույցներ

Կտիրապետի

Ֆրանսերեն լեզվի տեսական և գործնական գիտելիքներին;
Ֆրանսերեն լեզվին /բավարար, միջին կամ ավելի բարձր մակարդակով՝ կախված ուսանողի անհատական ունակություններից/;
Մասնագիտական տերմինների, կապակցությունների, արտահայտությունների;
Քերականական ժամանակաձևերին և կառուցվածքներին;
Օտար լեզուն ուսումնասիրելու մեթոդիկային

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Դասընթացի տեսակը, ժամաքանակը			
			Նախագիծ,		

		գործնական	Ինքնուրույն աշխատանք	ստուգում	Վերջնարդյունք
		I Կիսամյակ			
Թեմա 1	Ներածություն	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 2	La phrase française / L'article	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 3	Verb du I groupe / pluriel des noms	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 4	L'absence de l'article / Question sur le sujet	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի

					հմտությունների զարգացում,
Թեմա 5	Adjectifs possessifs / L' article Défini	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 6	Forme négative du verbe / Le Féminin des noms	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 7	Գիտելիքի ստուգում (I փուլ)			2	մասնագիտական բառապաշարի տիրապետման մակարդակի ստուգում. բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացման մակարդակի ստուգում
Թեմա 8	Նախագիծ		2		մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 9	Verb du III groupe / L'emploi de l'aticle	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական

					տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 10	L'article contracté / pronoms personnels - le, la, les	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 11	L'article défini / prépositions à, de	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 12	Pluriel des verbes / pronrom indéfini	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 13	La conjugaison des verbes du I groupe	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի

					հմտությունների զարգացում,
Թեմա 14	La conjugaison du verbe “aller” / Verbes du III groupe	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 15	Նախազիծ		2		մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 16	Եզրափակիչ ստուգարք			2	մասնագիտական բառապաշարի տիրապետման մակարդակի ստուգում. բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացման մակարդակի ստուգում
		II Կիսամյակ			
Թեմա 1	Adverbes “en” “y” / pronom “en” / “ Le 14 Juillet” (I partie)	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 2	“ Le 14 Juillet” (II partie) (c’est, cesont)	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում,

					մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտություններզար գացում,
Թեմա 3	“La Marsseillaise” (questionnaire)	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 4	“Une année scolaire” (I partie)	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 5	“Une année scolaire” (II partie)	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 6	“De la maternelle à l’université”	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում,

					բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 7	Գիտելիքի ստուգում (II փուլ)			2	մասնագիտական բառապաշարի տիրապետման մակարդակի ստուգում. բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացման մակարդակի ստուգում
Թեմա 8	Նախագիծ		2		մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 9	“Un cours de français (grammaire)” (I Partie)	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 10	“Un cours de français” (II Partie)	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 11	“ Une class d’ histoire”	2			մասնագիտական բառապաշարի

					զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 12	“ Paul va au lycée” (texte complémantaire)	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 13	“ Une promenade à travers Paris” (I Partie) / passé composé	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 14	“ Une promenade à travers Paris” (II Partie)	2			մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,

Թեմա 15	Նախագիծ		2		մասնագիտական բառապաշարի զարգացում, մասնագիտական տեքստի, թարգմանություն, վերլուծություն և մեկնաբանում, բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացում,
Թեմա 16	Եզրափակիչ ստուգարք			2	մասնագիտական բառապաշարի տիրապետման մակարդակի ստուգում. բանավոր խոսքի հմտությունների զարգացման մակարդակի ստուգում
Ընդամենը 64 ժամ					

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
11. Առաջին միջանկյալ	0-6
12. Եզրափակիչ քննություն	0-7

Հաճախում	Միավոր
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-7

Լրացական այլ դասընթացներ

01/M30 Օտար լեզու /թուրքերեն/ 1, /թուրքերեն/ 2, /թուրքերեն/ 3

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ, 3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ քերականական հիմքի, բազային բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի, ունկնդրեու հմտությունների ձևավորում և զարգացում: Մասնագիտական օտար լեզվի ուսուցումը ենթադրում է ուսուցման բովանդակության համապատասխան ընտրություն, որով և պայմանավորվում է բառային ու քերականական միավորների, ինչպես նաև հաղորդակցման միջոցների գործածությունը: Այն խթանում է ուսանողների՝ թուրքերեն տեքստերը կարդալու, հասկանալու, թարգմանելու և ունկնդրելու, ինչպես նաև շփվելու, մասնագիտական ոլորտում գիտելիքները գործնականում կիրառելու հնարավորությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

Իմանա

- անհրաժեշտ քերական կարգերը, թեմատիկ բառապաշարը, հոմանիշային շարքերը, կայուն բառակապակցությունները, ասացվածքները:

Կարողանա

- Ընթերցել, հասկանալ, վերլուծել բնագրային տեքստը
- Լսել և հասկանալ լսածի հիմնական միտքը և տեղեկատվությունը, ինչպես նաև վերարտադրել և վերլուծել լսածը նյութը
- Գրել կարճ տեքստեր
- Հաղորդակցվել և վարել կարճ զրույցներ

Տիրապետի

- Թուրքերենի բազային, A1, A2, B1 մակարդակների համար անհրաժեշտ քերականական կարգերին, բառապաշարին
- Լեզվակրի խոսքը լսելու և ըմբռնելու, լսած տեքստը վերլուծելու, վերարտադրելու, խոսակցություն վարելու հմտություններին ու ունակություններին:

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	Թուրքերենի այբուբենը Եզակի/ հոգնակի թիվ	1	1		խմբի լեզվական գիտելիքների, հմտությունների և արժեքների մակարդակի որոշում
Թեմա 2	Ցուցական դերանուններ Հարցական մասնիկ	1	1		Քերական հիմքի, բառապաշարի ձևավորում
Թեմա 3	Հոլովներ. Ներգոյական հոլով Var/ Yok անունները	1	1		Քերական հիմքի, բառապաշարի ձևավորում
Թեմա 4	Թվականներ Դասական թվական	1	1		Քերական հիմքի, բառապաշարի ձևավորում
Թեմա 5	Անվանական ստորոգումով նախադասություններ	1	1		Քերական հիմքի, բառապաշարի ձևավորում
Թեմա 6	Ներկա-շարունակական ժամանակ	1	1		Քերական հիմքի, բառապաշարի ձևավորում
Թեմա 7	Հոլովներ. Տրական, Բացառական հոլովներ	1	1		Քերական հիմքի, բառապաշարի ձևավորում
Թեմա 8	Ցանկանալ՝ istemek բայի կիրառությունը	1	1		Քերական հիմքի, բառապաշարի ձևավորում
Թեմա 9	Պատկանելիության վերջածանցները	1	1		Քերական հիմքի, բառապաշարի ձևավորում

Թեմա 10	Միջանկյան գրավոր		2		Քերական հիմքի, բառապաշարի ձևավորում
Թեմա 11	Հոլովներ. Հայցական հոլով Kendi, hep բառերի կիրառությունը	1	1		Քերական հիմքի, բառապաշարի ձևավորում
Թեմա 12	Ժամերի որոշումը	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր խոսքի ձևավորում
Թեմա 13	Անելուց առաջ/ անելուց հետո	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր խոսքի ձևավորում
Թեմա 14	Սկսած բառի արտահայտումը	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր խոսքի ձևավորում
Թեմա 15	Գոյականների կապակցության ձևերը	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր խոսքի ձևավորում
Թեմա 16	ՍՏՈՒԳԱՐՔ		2		Անցած նյութի յուրացվածության աստիճանի ստուգում
Թեմա 17	Ածական. Համեմատության աստիճանները	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 18	Բայի եղանակները. Հրամայական եղանակ	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 19	Ըղձական եղանակ	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 20	Ածականակերտ վերջածանցներ	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում

Թեմա 21	Անցյալ կատարյալ ժամանակ	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 22	Անվանական ստորոգումով նախադասությունների անցյալը Շաղկապներ	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 23	Հետ հետադրության կիրառությունը Վերջածանցներ	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 24	Ապառնի ժամանակ	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 25	Վաղակատար ներկա ժամանակ	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 26	Միջանկյալ գրավոր		2		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 27	Ուղիղ խոսք	1	1		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 28	Ընդարձակ ներկա ժամանակ	2	2		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 29	Կարելիություն, անկարելիություն	2	2		Քերական հիմքի բառապաշարի, բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացում
Թեմա 30	Ստուգարք		2		Անցած նյութի յուրացվածության աստիճանի ստուգում
Թեմա 31	Կրկնություն Դերբայական դարձված	1	1		Անցած թեմաների արագ կրկնություն

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով

ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ միջանկյալ գրավոր աշխատանք
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ մեկ ստուգում, ստուգարք, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ

Քննության տեսակը	Միավոր
13. Միջանկյալ ստուգում	0-6
14. Ստուգարք	0-7

Հաճախում	Միավոր
Դասահաճախում և ակտիվություն, որից Դասահաճախում՝ Ակտիվություն՝	0-7 0-3.5 0-3.5

01/M46. Միջմշակութային հաղորդակցության հիմնախնդիրներ
Շաբաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

This course will address topics ranging from the contested nature of culture and cultural definitions; privilege, power, and oppression in historical and contemporary societies; globalization, transnational conflict, and modern technological influences in intercultural practices; representation of cultures and identities in popular media; and the relationship between language, power, and culture. We will engage these topics through multiple and diverse readings, examples from television and films, research activities, in-class activities and discussions.

Կրթական արդյունքները.

Գիմանա (in terms of knowledge)

- Have basic understanding of what intercultural communication is, what its role is in a social and business-related context, and the different political and sociological implications thereof.
- Understand key concepts of intercultural communication and identify intercultural communication process

Կկարողանա (in terms of skills)

- Compare the role of historical, political, and religious factors in creating cultural stereotypes, perceptions, fears, desires, and misunderstandings between groups
- Use concepts and theories of intercultural communication to develop coherent communication strategies and plans, enhance human communication effectiveness
- Explain how culture shapes human perception, communication and conflict styles, behaviors, and ways of thinking
- Become increasingly more culturally aware, sensitive and intelligent.
- Demonstrate effective oral presentation skills
- Demonstrate effective and integrative team work

Տիրապետի.

- Develop a healthy critical attitude towards the way inter and cross-cultural elements can be used to either reinforce social cohesion or create socio-political tensions
- Develop an attitude of open-mindedness and self-critical reflection with a view to self-improvement
- Develop a more open attitude towards inter-cultural team work

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը		Վերջնարդյունք
		Գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	**Introduction to the Course** **Introduction to Intercultural Communication and Developing Cultural Awareness** **Watch a few movies on youtube**	2		To make the students aware of the course content, focus on why they need to study Intercultural communication?
Թեմա 2	**Foundations of Intercultural Communication**			
2.1	The self-awareness-imperative pp4-6 The Demographic imperative p6 He Peace Imperative pp. 28-32 The Ethical Imperative pp. 32-34 Activities p.40 Introduction of the key words used(see Annex 3)	2		Focus on the dynamics of social life and global conditions as a rationale for the study of intercultural communication. Introduce ethics illustrate its

				centrality to any discussion of intercultural interaction.
2.2	**What is culture?** pp.84-87 What is communication?pp94-95 The relationship between cultures and communication?pp95 How culture influences communication?p95 How communication reinforces Culture?pp107-109	2		Focus on four basic intercultural communication components—culture, communication, context, and power
2.3	The relationship between comminication and context. Pp109-110 The relationship between communication and power. pp110-116 Activities p117 Key words covered (see annex 3)	2		Strengthen the discussion of culture to include its emotional dimension and have also strengthened the definition of communication to more clearly reflect the multiparadigmatic approach.
2.4	Political, Intellectual and social histories pp123-124 Family histories pp124-125 National histories pp125-126 Cultural-group histories126 Gender histories pp138-139 Sexual orientation histories, diasporic, Colonial, religious, socio-ecoomic140-147	2		Focus on the importance of historical forces in shaping contemporary intercultural interaction. reorganize the discussion of history into sexual religious histories
Թեմա 3	**Intercultural communication Processes**			
3.1	Identity and language pp171-172 Social and cultural identities(gender, sexual, age, racial,and ethnic)pp180-187	**2**		Focus on religious, multicultural

3.2	Characteristics of whitenessp187-192 Multicultural People200-205 Identity stereotypes, and Prejudice 205-208 Key words(see Annex 3)	**2**		and sexual identity (in addition to gender identity).
3.3	Interpretive Perspective on Language pp228-231 The “Power” Effects of Labels pp238-241 Language and Cultural Group identity 247-249 Code switching pp249 Language and Globalization 254	**2**		Address language issues, and enhanced discussions of code switching, multiple language competencies, and contextual language practices.
3.4	Comparing verbal and Nonverbal Communication pp268-270 What Nonverbal Behaviour Communicates pp270-271 Nonverbal codes pp273-281 Stereotype, Prejudice and discrimination pp281-285 Changing cultural space pp293-295 Activities 299 Key words (see Annex 3)	**2**		Focus on nonverbal codes and cultural spaces cultural variations on paralinguistics, and enhanced discussion of nonverbal elements of prejudice and discrimination in intercultural encounters
10	Mid-term exam		2	Will check how well the students digested the material. (For questionnaire See Annex1)
Թեմա 4	**Intercultural Communication applications**			
4.1	Thinking dialectically about intercultural transitions pp.307-309 Types of migrant groups pp.309-310 Voluntary migrants pp310-311 Involuntary migrants pp311-314 Migrant-Host relationships 314 Assimilation, Separation,	**2**		Focuses on intercultural transitions. Discussion of immigration, including the dialectic nature (push-pull) of

	Integration, Marginalization, Cultural Hybridity , Cultural Adaptation pp.320 Activities p 343 Key wors(see Annex 3)			immigration and the important role of social support during adaptation, the role of racism and discrimination in migrants' lives, and have incorporated examples of military sojourners—an increasingly important sojourner group. Finally, introduced is a new summary table on the four types of migrants.
4.2	Learning about cultures without personal experience p348 The power of Popular Culture p.349 What is Popular Culture? P.350 Representing Cultural Groups pp.360-362 Migrants' perceptions of mainstream culture pp362-363 Activities p376 Key words(see Annex 3)	2		Focus on popular and folk culture and their impact on intercultural communication. We have refined the definition of popular culture and recent international examples of popular culture.
4.3	Benefits and Challenges of Intercultural Communication 382 Benefits pp382-384 Challenges 384-388 Intercultural Relationships: Cross-cultural differences pp392-398 Interpretive Approach: Communicating in Intercultural Relationshipsp pp398-413 Critical Approach:Contextual Influences Activities 420 Key words(see Annex 3)	2		Explore intercultural relationships, benefi ts/challenges of intercultural relationships.

4.4	Cultural Differences in Conflict Views: A Dialectical Perspective pp435-436 Managing Intercultural Conflict447 Productive vs Destructive Conflict447 Competition vs Cooperation 448 Dealing with Conflict450 Mediation 457 Activities 461 Key words (see Annex3) Readings at home Entering into Dialogue pp478-480 Becoming interpersonal Allis 480 Buliding Coalitions 482 Social Justice and Transformation 483 Forgiveness 488	**2**		Focus more clearly on intercultural conflicts. Strengthen the discussion on the roles of forgiveness and revenge in intercultural conflict and adde an example of generational conflict.
15	**Film Review(Divided Kingdom)**		2	
16	Global Virtual Tour(PPT final Exam)		2	
Ընդամենը՝ 32 ժամ, որից 26 ժամ գործնական, 2 ժամ միջանկյալ բանավոր ստուգում, 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք՝ ֆիլմի վերլուծություն, 2 ժամ եզրափակիչ բանավոր քնություն:				

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ միջանկյալ գրավոր աշխատանք
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ մեկ ստուգում, ստուգարք, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ

Քննության տեսակը	**Միավոր**
15. Միջանկյալ ստուգում	0-6

16. Ստուգարք	0-7

Համախում	Միավոր
Դասահաճախում և ակտիվություն, որից Դասահաճախում՝ Ակտիվություն՝	0-7 0-3.5 0-3.5

Տիտղոսային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ

01/M06. Հին աշխարհի պատմության տեսություն (4 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել համաշխարհային պատմական զարգացման ընթացքի և դրա կարևոր օրինաչափությունների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներին՝ ըստ հնագույն և հին պատմության համեմատական ուսումնասիրման: Անհրաժեշտ է ձեռք բերել մարդկային հասարակության զարգացման կոնկրետ պատմական այն առանձնահատկությունների իմացությունը, որոնք վճռորոշ դեր են ունեցել քաղաքակրթական նվաճումների ստեղծման ընթացքում, մագիստրանտների մոտ ձևավորել արժեքային կողմնորոշման և անհատական համոզմունքների ձևավորման, աշխարհի տարբեր ժողովուրդների պատմամշակութային ավանդույթների նկատմամբ հարգանքի, քաղաքացիական և ազգային ինքնագիտակցության, մարդասիրական գաղափարների, մարդու և քաղաքացու իրավունքների զգացում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. **կիմանա** Հին աշխարհի պատմության առարկայի նպատակը և խնդիրները, առարկայի տեղը պատմագիտության համակարգում, դրա կապը այլ գիտությունների հետ, հին քաղաքակրթությունների ձևավորման և կայացման գործընթացը, քաղաքակրթական հիմնական արժեքները,

2. **կկարողանա** կիրառել հին աշխարհի պատմության ուսումնասիրման մեթոդները պատմագիտական հետազոտություններում կիրառել, գիտակցել ընդհանուր և մասնավոր գործընթացները և դրանց փոխկապակցվածությունը, տեղայնացնել համաշխարհային պատմական գործընթացները,

3. **կտիրապետի** Հին աշխարհի պատմության հետազոտման մեթոդներին, քաղաքակրթական արժեքներին և գործընթացներին:

Բովանդակությունը.

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՈՒՄ

N	Բաժինը, թեման	Պարապմունքի տիպը ժամերի թիվը		
		դասխո-	սեմինա	Վերջնարդյունք

		սություն	ր, գործնական	
	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ			
Թեմա 1	**Պատմության շրջափուլերը և պարբերացումը**	2	2	
	Հնգամաս ֆորմացիոն տեսությունը: Փուլաբաժանման քաղաքակրթական տեսությունը: Քաղաքակրթական փուլաբաժանման երկու տեսությունները (միասնական և տեղական): Տեղական քաղաքակրթություններ (հին առաջավորասիական, հնդկական, չինական, եվրոպական, աֆրիկյան, մինչկոլումբոսյան ամերիկյան, բարբարոսական):			Պատկերացում կստանա պատմության շրջափուլերի և պարբերացումների վերաբերյալ
Թեմա 2	**Քաղաքակրթությունը և նրա տարածման եղանակները**	2		
	Քաղաքակրթական բազմազանություն: Նախնական կամ առաջնային քաղաքակրթություն: Քույր-քաղաքակրթություն: Երկրորդային քաղաքակրթություն: Քաղաքակրթության տարածման երկու եղանակները (հարկադիր և խաղաղ ներթափանցում): Քաղաքակրթության տարածման հռոմեական եղանակը:			Կպատկերեցնի քաղաքակրթությունների բազմազանության և դրանց տարածման եղանակների մասին:
Թեմա 3	**Էթնոս. ժողովուրդների կազմավորման գործընթացը**	2	2	
	Էթնոսի հիմնական բնութագրիչները (լեզու, մարդաբանական տիպ, հոգևոր մշակույթ): Էթնոսի զարգացման փուլերը (տոհմ, ցեղ, ազգ): Էթնոսի զարգացման առանձնահատկությունները (տարածական և բովանդակային): Էթնիկական տեղաշարժերը որպես ժողովուրդների կազմավորման անհրաժեշտ փուլ:			Կպատկերացնի էթնոսների առանձնահատկությունների, կազմավորման փուլերի և ձևավորման գործընթացների մասին:
Թեմա 4	**Պետություն. կազմավորման եղանակները**	2		
	Վաղ պետություն: Տոհմացեղային փուլից վաղ պետության անցման առանձնահատկությունները: Պետության կազմավորման դրդապատճառները (մարդկային և նյութական ռեսուրսների համախմբման անհրաժեշտությունը): Կազմավորման գործընթացի առանձնահատկությունները:			Կպատկերացնի պետություն հասկացության մասին: Նրա առաջացման, զարգացման առանձնահատկությունների մասին:

Թեմա 5	Պետության տիպերը	2		
	Վաղ պետության բնութագրիչները: Քաղաք-պետություն (պոլիս, նոմ): Քաղաք-պետության քաղաքական և սոցիալական հիմքերը (գործադիր իշխանության ընտրովի սկզբունք, քաղաքացիների իրավահավասարություն): Տերություն (կայսրություն): Տերության վարչաքաղաքական կառուցվածքը: Արքայական իշխանության էվոլյուցիան (արքա - առաջինը հավասարների մեջ, արքայական իշխանության աստվածատուր սկզբունքը):			Պատկերացում կկազմի պետությունների տիպերի մասին:
Թեմա 6	Հին Առաջավոր Ասիայի կառավարման համակարգը	2		
	Օրենսդիր իշխանության մարմինները (ժողովրդական ժողով, ավագների խորհուրդ): Գործադիր իշխանության մարմինները (պաշտոնեության ձևավորման սկզբունքները, պաշտոնավարման տևողությունը, գործառույթների բնույթը, վարձատրման համակարգը): Հին եգիպտական համակարգը (Հին թագավորություն): «Արևելյան բռնապետություն»:			Կյուրացնի հինառաջավորասիական տարածաշրջանի կառավարման համակարգի ձևերի պատմության թեման:
Թեմա 7	Արևմտյան պետականությունների կառավարման համակարգը	2		
	Հունական պոլիսային աշխարհի օրենսդիր իշխանության մարմինները: Գործադիր իշխանության մարմինները: Աթենական պոլիս (Սոլոն, Կլիսթենես, Պերիկլես): Պետության սպարտական մոդելը: Վաղ Հռոմի քաղաքական կարգը: Հռոմեական պետականության ժողովրդավարացման գործընթացը մ.թ.ա.V-III դարերում:			Կյուրացնի արևմտյան պետականություննե րի կառավարման համակարգերի յուրահատկություննները:
Թեմա 8	Կրոնը հին շրջանում	2	2	

	Կրոնական հավատալիքների ձևավորումը: Համայնական-տոհմացեղային պաշտամունք (տեսակները): Հովանավոր աստվածություններ: Վաղ հավատալիքների և պետականության հարաբերակցությունը (տեղական ինքնավարության, կենտրոնախույս միտումներ): Դիցարանի ստեղծման նախադրյալները (պետականության ամրապնդում, միջուկ-ծայրագավառ փոխհարաբերությունը): Դիցարան (եգիպտական, միջագետքյան, օլիմպիական դիցարաններ): Կրոնական հավատալիքների էվոլյուցիան: Անցում բազմաստվածությունից միաստվածության:			Կյուրացնի հինարևելյան կրոնների առաջացման և էվոլյուցիայի պատմությունը:
Թեմա 9	**Համաշխարհային կրոններ**	2		
	Կրոնական հավատալիքների էվոլյուցիան հին աշխարհի ավարտին: Անցում բազմաստվածությունից միաստվածության: Համաշխարհային կրոններ (քրիստոնեություն, հուդայականություն և այլն):			Կյուրացնի համաշխարհային կրոնների առաջացման, տարածման և կայացման պատմությունը:
Թեմա 10	**Շրջակա միջավայրը հասարակության ձևավորման և զարգացման գործում**	2	2	

	Շրջակա միջավայրը և հասարակության կենսագործունեությանը (աշխարհագրական դետերմինիզմի տեսությունը): Շրջակա միջավայրի դերը պետության կազմավորման գործում: Շրջակա միջավայրը և հասարակությունը:			Կյուրացնի շրջակա միջավայրի ազդեցությունը հասարակությունների ձևավորման և զարգացման գործընթացներում:
Թեմա 11	**Հին պետականությունների սոցիալական միջավայրը**	2		
	Էգալիտարիզմի դրսևորումները Առաջավոր Ասիայի պետություններում: Հունա-հռոմեական էգալիտարիզմը (հավասարների համայնքը Աթենական պոլիսում): Ազատ և անազատ բնակչություն: Համայնքի անդամ – քաղաքացի – օտարերկրացի: Հին հնդկական-արիական և սպարտական կաստայական հասարակությունները:			Կյուրացնի Հին պետականությունների սոցիալական միջավայրի վերաբերյալ պատմությունը:
Թեմա 12	**Գիտակրթական համակարգը հին շրջանում. դպրոց, գիտություն**	2		

	Միջագետքյան դպրոցը: Կրթական ծրագրերը: Գիտության դերը հասարակության կյանքում: Գիտական գիտելիքի կիրառման ոլորտները Հին Եգիպտոսում և Միջագետքում: Գիտության և կրոնական հավատալիքների փոխհարաբերությունը:			Կյուրացնի հինարևելյան գիտակրթական համակարգի առաջացման և զարգացման պատմությունը, տարածաշրջանայի և առանձնահատկությ ունները:
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 32 ժամ, 3 կրեդիտ		24	8	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
17. Առաջին միջանկյալ	0-4
18. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
19. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M07. Հին արևելյան առասպելաբանություն և դիցաբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ուսումնական գործունեության ընթացքում ուսանողին համակարգային գիտելիքներ հաղորդել Հին Արևելքի առասպելաբանություն առարկայի նպատակների, խնդիրների, սկզբունքների, ուսումնասիրության մեթոդների, ինչպես նաև կրոնական մտածողության զարգացման փուլերի, տարբեր հին արևելյան ժողովուրդների մոտ դրանց դրսևորումների, և նրանց մոտ ձևավորված տարբեր կրոնական համակարգերի ընդհանրությունների, օրինաչափությունների ու առանձնահատկությունների մասին:

Դասընթացն ուսումնասիրելիս ուսանողը ձեռք կբերի տեսական գիտելիքներ ուսումնական նյութերով ինքնուրույն աշխատելու, ինչպես նաև իր գործունեության ընթացքում Հին Արևելյան առասպելաբանության և Հին աշխարհի մարդու հոգեբանության և աշխարհընկալման մասին ձեռք բերած գիտելիքները համակցելու և տեղին կիրառելու ընդհանրապես Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրների պատմությանը վերաբերող իր ուսումնասիրություններում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. **կիմանա** Հին Արևելքի առասպելաբանության մասին որպես գիտության, ուսումնասիրման առարկան, խնդիրները,

2. կկարողանա իրականացնել

2.ինքնուրույն համեմատություն՝ տարբեր հինարևելյան առասպելաբանական համակարգերի և դիցարանների միջև, բնութագրել հին Արևելյան մարդու առասպելաբանական մտածողության հիմնական առանձնահատկությունները:

2.2 Կրոնական մտածողության և տարբեր հինարևելյան դիցարանների զարգացման փուլերը: Մեկնաբանել՝ տարբեր հինարևելյան դիցարաններում և առասպելաբանություններում առկա կերպարային և կառուցվածքային ընդհանրություններն ու առանձնահատկությունները:

3. կտիրապետի հին Արևելյան առասպելաբանության ու դիցաբանության վերաբերյալ համապարփակ գիտելիքների՝ կրոնական մտածողության վաղագույն փուլերից սկսած մինչև կանոնակարգված, հստակ հիերարխիայով

դիցարանի ձևավորումը: Մոնոթեիստական կրոնների ձևավորման նախադեպերի և նախադրյալների վերաբերյալ գիտելիքների:

Բովանդակությունը.

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՈՒՄ

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ Ի՞նչ առասպելաբանությունը, ընդհանուր պատկերացում կրոնական մտածողության վաղագույն ձևերի մասին. Տոտեմիզմ, ֆետիշիզմ, կախարդություն և հմայանք, նախնիների պաշտամունք, անիմիզմ:	2			
Թեմա 2	Առասպելաբանական հիմնական սյուժեներն ու մոտիվները, ընդհանուր պատկերացում հին արևելյան դիցարանների կառուցվածքի մասին:	2			Կունենա գիտելիքներ առասպելաբանական հիմնական սյուժեների ու մոտիվների վերաբերյալ: Ընդհանուր պատկերացում կկազմի հին արևելյան դիցարանների կառուցվածքի մասին
Թեմա 3	Հին միջագետքյան (շումերական և աքքադական) առասպելաբանություն: Ընդհանուր պատկերացում շումերների և աքքադների մասին: Շումերական դիցարանի հիմնական աստվածությունները, նրանց գործառույթներն ու նրանց առնչվող	2	2		Կտիրապետի հին միջագետքյան (շումերական և աքքադական) առասպելաբանության հիմնահարցերին:

	առասպելները: Աքքադական հիմնական աստվածությունները և նրանց գործառույթները, շումերական առասպելների աքքադական տարբերակները				
Թեմա 4	Գիլգամեշ էպոսը: Էպոսի կերտման ժամանակաշրջանը, պահպանված տարբերակները: Էպոսի վերլուծությունը Գիլգամեշ էպոսը: Էպոսի կերտման ժամանակաշրջանը, պահպանված տարբերակները: Էպոսի վերլուծությունը առասպելաբանական տեսանկյունից, բովանդակության և գլխավոր հերոսների քննարկումը, այլ ժողովուրդների էպոսների հետ համադրումը: Գիլգամեշ էպոսի և Հին կտակարանում առկա սյուժեների համադրումը:	2			Պատկերացում կկազմի Գիլգամեշ էպոսի վերաբերյալ:
Թեմա 5	Եգիպտական առասպելաբանություն, ընդհանուր բնութագիրը, վաղ կրոնական հավատալիքների դրսևորումը եգիպտական առասպելաբանությունում, եգիպտական տիեզերաստեղծման մոդելը և նրա համադրումը շումերա-աքքադականի հետ, աստվածների հիմնական իննյակը և նրանց գուրառույթները:	2			Կունենա գիտելիքներ եգիպտական առասպելաբանության և դիցաբանության հիմնահարցերի վերաբերյալ:
Թեմա	Արևապաշտությունը Եգիպտոսում որպես	2	2		Կտիրապետի Էխնաթոնյան

6	միաստվածության ուրույն դրսևորում: Արևի պաշտամունքի հետ կապված եգիպտական պատկերացումների առանձնահատկությունները, Էխնաթոնյան ռեֆորմը և միաստվածության հաստատման նախադրյալները եգիպտական կրոնում, Էխնաթոնյան ռեֆորմի ավարտը և բազմաստվածության վերահաստատումը Եգիպտոսում:				ռեֆորմների պատմության հիմնահարցերին:
Թեմա 7	Խեթական առասպելաբանությունը և նրա առանձնահատկությունները: Խեթական առասպելաբանության բուն հնդեվրոպական, խուռիական և խաթական շերտերը: Պահպանված հիմնական առասպելների վերլուծությունը: Խեթահայկական առասպելաբանական ընդհանրությունները և խեթերի թողած ազդեցությունը հայոց հոգևոր մշակույթի վրա:	**2**			Կտիրապետի խեթական առասպելաբանության և նրա առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքներ:
Թեմա 8	Խուռիական առասպելաբանությունը, ընդհանրական բնութագիրը, պահպանված հիմնական առասպելները: Համադրումը ուրարտական դիցարանի և աստվածների հետ:	**2**	2		Կունենա գիտելքներ խուռիական առասպելաբանության բնագավառում:
Թեմա	Հին իրանական առասպելաբանությունը և	**2**			Կունենա գիտելիքներ

9	միաստվածության դրսևորումները իրանական կրոնում: Զրադաշտականությունը որպես միաստվածական դուալիզմ, նրա տարբեր փուլերը: Ահուրաներն ու յազատներն իրանական կրոնում:				հին իրանական առասպելաբանության և կրոնների բնազավառում:
Թեմա 10	Հայ և իրանական առասպելաբանությունների ընդհանրությունները և հայեցակարգային տարբերությունները:	2	2		Կունենա գիտելիքներ հայ և իրանական առասպելաբանությունների և հայեցակարգային տարբերությունների վերաբերյալ:
Թեմա 11	Արևմտասեմական կամ քանանեական առասպելաբանություն, հիմնական սյուժեները և գլխավոր աստվածությունները, պահպանված առասպելների քննարկումը:	2			Կունենա գիտելիքներ Արևմտասեմական կամ քանանեական առասպելաբանության վերաբերյալ:
Թեմա 12	Յահվեի պաշտամունքը և միաստվածությունը: Յահվեի անվան և կերպարի ծագումը, յահվեիզմը որպես մոնոթեիստական կրոն, նրա հիմնական բովանդակությունը, տարբերությունը զրադաշտականությունից և բազմաստվածությունից:	2			Յահվեի պաշտամունքի և միաստվածության վերաբերյալ գիտելիքների տիրապետում:
Ընդամենը՝ 32 ժամ, որից 24 ժամ դասախոսություն 8 ժամ գործնական		24	8		

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
20. Առաջին միջանկյալ	0-4
21. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
22. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M08. Միջին դարերի պատմության տեսություն (4 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.
Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել համաշխարհային պատմական զարգացման ընթացքի և դրա կարևոր օրինաչափությունների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներին՝ ըստ միջնադարի պատմության համեմատական ուսումնասիրման: Անհրաժեշտ է ձեռք բերել մարդկային հասարակության զարգացման կոնկրետ-պատմական այն առանձնահատկությունների իմացությունը, որոնք վճռորոշ դեր են ունեցել քաղաքակրթական նվաճումների ստեղծման ընթացքում, մագիստրանտների մոտ ձևավորել արժեքային կողմնորոշման և անհատական համոզմունքների ձևավորման, աշխարհի տարբեր ժողովուրդների պատմամշակութային ավանդույթների նկատմամբ հարգանքի, քաղաքացիական և ազգային ինքնագիտակցության, մարդասիրական գաղափարների, մարդու և քաղաքացու իրավունքների զգացում:
Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. **կիմանա** Միջին դարերի պատմության առարկայի նպատակը և խնդիրները, առարկայի տեղը պատմագիտության համակարգում, դրա կապը այլ գիտությունների հետ, միջնադարյան քաղաքակրթությունների ձևավորման և կայացման գործընթացը, քաղաքակրթական հիմնական արժեքները,

2. **կկարողանա** Կիրառել միջին դարերի պատմության ուսումնասիրման մեթոդները պատմագիտական հետազոտություններում կիրառել, գիտակցել ընդհանուր և մասնավոր գործընթացները և դրանց փոխկապակցվածությունը, տեղայնացնել համաշխարհային պատմական գործընթացները,

3. **կտիրապետի** Միջին դարերի պատմության հետազոտման մեթոդներին, քաղաքակրթական արժեքներին և գործընթացներին:

Բովանդակությունը.

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՈՒՄ

N	Բաժինը, թեման	Պարապմունքի տիպը ժամերի թիվը		
		դասախո-սություն	սեմինար, գործնական	Վերջնարդյունք
	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ			
Թեմա 1	**Համաշխարհային քաղաքակրթությունը հին աշխարհի ավարտին**	2	2	Պատկերացում կկազմի այն գործընթացների մասին, որոնք բերեցին հին աշխարհի ավարտին և նոր համակարգերի ստեղծման նախադրյալներին:
	Քաղաքական զարգացման հիմնական միտումները նոր հազարամյակի առաջին դարերում: Քաղաքակրթական դաշտի ընդլայնման գործընթացը:			
Թեմա 2	**Քաղաքակրթական կենտրոն - բարբարոսական ծայրագավառ փոխհարաբերությունների զարգացման դինամիկան**	2		Կյուրացնի քաղաքակրթական կենտրոն - բարբարոսական ծայրագավառ փոխհարաբերությունների զարգացման դինամիկայի պատմությունը:
	Քաղաքակակրթական իմպուլսները հին աշխարհի ավարտին և միջնադարի սկզբին: «Բարբարոսական»			

	քաղաքակրթություններ: «Բարբարոսական» աշխարհի քաղաքակրթեցման առանձնահատկությունները:			
Թեմա 3	**Հին աշխարհից միջնադարին անցման գործընթացի քաղաքական և սոցիալական բովանդակությունը**	2	2	Կտիրապետի **Հին աշխարհից միջնադարին անցման գործընթացի քաղաքական և սոցիալական բովանդակությու նը** թեման:
	Քաղաքակրթական աշխարհի ծավալումը: «Արևելյան» քաղաքակրթություններ: Ասիական արտադրության եղանակ:			
Թեմա 4	**Եվրոպան Արևմտյան Հռոմեական կայսրությունից հետո**	2		Կտիրապետի **Եվրոպան Արևմտյան Հռոմեական կայսրությունից հետո** թեման:
	Եվրոպակենտրոն աշխարհի ձևավորումը: Քրիստոնեական աստվածապետություն (Հռոմի պապականությունը): Գերմանական ազգի սրբազան հռոմեական կայսրություն:			
Թեմա 5	**Եվրոպայի սոցիալական միջավայրը**	2		Կյուրացնի Եվրոպայի սոցիալական միջավայրի առանձնահատ կությունների պատմությունը:
	Եվրոպական աշխարհում դասային կառույցի ձևավորումը: Առաջին դասը: Երկրորդ դասը: «Ճորտատիրություն»:			
Թեմա 6	**Եվրոպայի քաղաքական միջավայրը**	2		Կյուրացնի Եվրոպայի քաղաքական միջավայրի առանձնահատ կությունների պատմությունը:
	Տոհմացեղային ինստիտուտների էվոլյուցիան: Ավատատիրություն: դասային միապետություն:			

Թեմա 7	**Միջնադարի արևելյան մոդելները**	2		Կյուրացնի միջնադարյան արևելյան հիմնական պետություններ ի առանձնահատ կությունները:
	Մերձավոր Արևելք (Բյուզանդիա, արաբական աշխարհ, Հնդկաստան, Չինաստան):			
Թեմա 8	**Մինչկոլումբոսյան Ամերիկան**	2	2	Կյուրացնի մինչկոլումբոսյ ան ամերիկյան քաղաքակրթու թյունների պատմության առանձնահատ կությունները:
	Քաղաքակրթական բազմազանությունը: Ամերիկյան քաղաքակրթական մոդելը և դրա տեղը համաշխարհային քաղաքակրթության մեջ:			
Թեմա 9	**Աֆրիկյան քաղաքակրթությունները**	2		Կյուրացնի աֆրիկյան հասարակությո ւնների միջնադարյան պատմության առանձնահատ կությունները:
	Աֆրիկայի տարածաշրջանային համակարգը և քաղաքակրթական բազմազանությունը: Քաղաքակրթական կենտրոնների զարգացման առանձնահատկությունները: Աֆրիկյան քաղաքակրթության անկլավային բնույթը:			
Թեմա 10	**Կրոնական գործոնը միջնադարյան քաղաքակրթություններում**	2	2	Կյուրացնի կրոնի և կրոնական կառույցների դերակատարու մը միջնադարյան քաղաքակրթու

				թյունների կյանքում:
	Միաստվածային կրոնը և դրա դերը հասարակության կյանքում: Պաշտոնական կրոն: Աղանդներ:			
Թեմա 11	**Գիտակրթական համակարգը. դպրոց, գիտություն**	2		Կյուրացնի միջնադարյան գիտակրթական համակարգի հիմնահարցերը :
	Դպրոց: Համալսարան: հանրային կրթություն: Համակարգի եվրոպական և արևելյան մոդելները:			
Թեմա 12	**Միջնադարի ավարտը**	2		Կյուրացնի միջնադարյան քաղաքակրթու թյունների առանձնահատ կությունների պատմությունը:
	Միջնադարի ավարտը Եվրոպայում: Արևելյան միջնադարի առանձնահատկությունները: Միջնադարի ավարտի դրսևորումները և դրանց դինամիկան Եվրոպայում և Արևելքում:			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 32 ժամ, 3 կրեդիտ		24	8	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,

- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
23. Առաջին միջանկյալ	0-4
24. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
25. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M01. **Իսլամական քաղաքակրթության ուրվագծեր** (միջնադար) (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին իրազեկ դարձնել համաշխարհային կրոններից ամենաերիտասարդի՝ իսլամի ստեղծման, կայացման և հետագա զարգացման կարևոր փուլերին: Իսլամը 14 դար ուղեկցում է համաշխարհային քաղաքակրթությանը և այսօր մեզ է ներկայանում որպես գաղափարական, քաղաքական և ռազմական ուժ: Այդ է պատճառը, որ դասընթացը խնդիր է դնում ուսանողին ճանաչելի դարձնել դասական իսլամի աղբյուրները, ուղղությունները, օրենքները, սովորույթները, իրավունքը, ծեսերը, ավանդույթները, նորմերը և այլն: Կարևոր է ուսանողին ծանոթացնել դասական, ժամանակակից և հայրենական իսլամագիտության հիմնական գրականությանը և աղբյուրներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. **կիմանա** իսլամական քաղաքակրթության ստեղծման, կայացման և հետագա զարգացման կարևոր փուլերը, Իսլամական աշխարհի և այլ քաղաքակրթությունների հարաբերությունները,

2. **կկարողանա** հասկանալ այդ շրջանում իսլամական քաղաքակրթության պատմության հիմնախնդիրները, առաջնահերթություններն ու նրանց առանձնահատկությունները, հաղթանակների և նվաճումների պատճառները,

3. **կտիրապետի** համաշխարհային բազմաթիվ հակամարտությունների, ռազմական միջամտությունների, դիվանագիտական քայլերի ճշմարիտ էության ու իրական հենքի խնդիրներին:

Բովանդակությունը.

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՈՒՄ

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	2			
Թեմա 2	Եվրոպական լուսավորչականությունը և արդիականացման գործընթացները Մերձավոր Արևելքում	2			Կպատկերացնի եվրոպական լուսավորչականության և արդիականացման գործընթացների վերաբերյալ Մերձավոր Արևելքում
Թեմա 3	Օսմանյան կայսրության փլուզումը և իսլամի դերակատարությունը եվրոպական գաղութատիրության շրջանում: Կրոնա-քաղաքական կազմակերպությունների ձևավորման գործընթացը	2			Կիմանա Օսմանյան կայսրության փլուզման վերաբերյալ պատմությունը և իսլամի դերակատարությունը եվրոպական գաղութատիրության շրջանում: Կրոնա-քաղաքական կազմակերպությունների ձևավորման գործընթացի մասին
Թեմա 4	Մուսուլման եղբայրներ. Հասան Ալ-Բաննայից մինչև Մուհամմեդ Մուրսի	2			Կիմանա Մուսուլման եղբայրներ կազմակերպության պատմության վերաբերյալ
Թեմա 5	Իսլամական կրոնաքաղաքական կուսակցությունների և շարժումների ձևավորումն իսլամական	2			Կիմանա Իսլամական կրոնաքաղաքական կուսակցություններ և շարժումների ձևավորումների

	աշխարհում 1980-ականներին (Հիզբալլահի և Համասի օրինակով)				վերաբերյալ իսլամական աշխարհում 1980-ականներին (Հիզբալլահի և Համասի օրինակով)
Թեմա 6	Իրանի իսլամական հեղափոխությունը: Իրանի Իսլամական Հանրապետությունը և Այաթոլլա Իմամ Խոմեյնիի ֆենոմենը:	2			Կիմանա Իրանի իսլամական հեղափոխության պատմությունը:
Թեման 7	Իսլամը Թուրքիայի Հանրապետությունում. անցյալը և ներկան	2	2		Կտիրապետի գիտելիքների Թուրքիայի Հանրապետությունում Իսլամի դերի մասին
Թեմա 8	Իսլամը հետխորհրդային տարածքում (Ադրբեջանի օրինակով)	**2**			Կիմանա հետխորհրդային տարածքում (Ադրբեջանի օրինակով) իսլամի դերակատարման մասին
Թեմա 9	Ջիհադական շարժումների ֆենոմենը: Ալ-Կաիդան:	**2**			Կիմանա Ջիհադական շարժումների ֆենոմենի վերաբերյալ Ալ-Կաիդայի օրինակով
Թեմա 10	Պաղեստինյան հակամարտությունը և իսլամական գործոնը արաբ-իսրայելական հակամարտության մեջ	**2**			Կունենա համապատասխան գիտելիքներ Պաղեստինյան հիմնախնդրի վերաբերյալ
Թեմա 11	Սալաֆիականություն. իսլամի էքսպանսիան 21-րդ դարում	**2**			Կսովորի սալաֆիականության էքսպանսիայի վերաբերյալ 21-րդ դարում

Թեմա 12	Իսլամական գործոնը միջազգային հարաբերություններում և արաբական գարունը /21-րդ դարի սկիզբ/	2			Տեղեկացված կլինի միջազգային հարաբերություններում Իսլամական գործոնի և արաբական գարնան վերաբերյալ
Թեմա 13	Սիրիական պատերազմը և միջազգային ջիհադական շարժումները	2			Կտիրապետի գիտելիքների Սիրիական պատերազմի և միջազգային ջիհադական շարժումների վերաբերյալ
Թեմա 14	Իսլամական համագործակցություն կազմակերպությունը և դրա դիրքորոշումը արցախյան հակամարտության հարցում	2	2		Խորացված գիտելիքներ կստանա Իսլամական համագործակցություն կազմակերպության և Ղարաբաղյան հակամարտության վերաբերյալ
Ընդամենը՝ 32 ժամ		28	4		

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,

- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
26. Առաջին միջանկյալ	0-4
27. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
28. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M11. **Քրիստոնյա Արևելքի պատմության և աղբյուրագիտության ներածություն** (4 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ Քրիստոնեական կրոնի հիմքում Սուրբ գրքերի ստեղծման պատմության, դավանաբանության մեջ դրանց խաղացած դերի և նշանակության մասին: Կառնչվեն նաև միջնադարում եկեղեցու դերի և եկեղեցական կյանքի հետազոտության հիմնական սկզբունքներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. **կառնչվի** Մերձավոր Արևելքի հիմնական քրիստոնեական եկեղեցիների պատմության հետ, ինչպես նաև ծանոթացնել նրանց մշակութային ժառանգությանը,

2. **պատկերացում** կունենա Տիեզերական եկեղեցու կազմակերպման, նրա նվիրապետական կառույցի ստեղծումն, ինչպես նաև Տիեզերական եկեղեցու բաժանման համառոտ պատմության մասին,

3. **կծանոթանա** աղբյուրագիտական դիսցիպլիններին,

4. **կկարողանա** արժևորել Մերձավոր Արևելքի միջնադարյան քրիստոնեական մշակույթի նշանակությունը:

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապմունքի տիպը ժամերի թիվը		
		դասախոսություն	սեմինար, գործնական	Վերջնարդյունք
	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ			

Թեմա 1	Առարկայի ժամանակագրական սահմանները. միջնադարյան քրիստոնեական մշակույթի հիմնական չափորոշիչները	2		Կյուրացնի առարկայի հիմնական չափորոշիչները:
Թեմա 2	Մերձավոր Արևելքի հիմնական քրիստոնեական եկեղեցիները, նրանց մշակութային ժառանգությունը	2		Կյուրացնի մերձավորարևելյան հիմնական քրիստոնեական եկեղեցիների պատմության հիմնահարցերը:
Թեմա 3	Ս.Գրքի Յոթանասից թարգմանությունը և Մեռյալ ծովի (Կումրանյան) քարանձավների ձեռագրերը	2	2	Կյուրացնի Ս.Գրքի Յոթանասից թարգմանությունը և Մեռյալ ծովի (Կումրանյան) քարանձավների ձեռագրերը
Թեմա 4	Աստվածաշնչի Որոգինեսյան Վեցիցյան (Ութիցյան, Քառիցյան) բնագիրը և քրիստոնեական հետագա խմբագրությունները. երկու կանոն	2		Կյուրացնի Աստվածաշնչի Որոգինեսյան Վեցիցյան (Ութիցյան, Քառիցյան) բնագիրը և քրիստոնեական հետագա խմբագրությունները
Թեմա 5	Աստվածաշնչի և ավետարանների գիտական հետազոտությունը. Համաբարբառային գրականություն	2		Կյուրացնի Աստվածաշնչի և ավետարանների գիտական հետազոտությունը, Համաբարբառային գրականությունը
Թեմա 6	Բնագրական համաբարբառներից անցումը թվային կարգի, ապա՝ բառարանային համաբարբառի	2	2	Կյուրացնի բնագրական համաբարբառներից անցումը թվային կարգի, ապա՝ բառարանային համաբարբառի

Թեմա 7	Մերձավոր Արևելքի կրոնադավանաբանական իրավիճակը Ա դարում և քրիստոնեության հաղթանակի պատճառները	2		Կյուրացնի մերձավորարևելյան կրոնադավանաբանական իրավիճակը Ա դարում և քրիստոնեության հաղթանակի պատճառները:
Թեմա 8	Առաքելական շրջանի եկեղեցին և Ա-Դ դարերի հալածանքները քրիստոնեության դեմ. Սրբախոսական գրականություն	2	2	Կյուրացնի Առաքելական շրջանի եկեղեցու պատմությունը և Ա-Դ դարերի հալածանքները քրիստոնեության դեմ, Սրբախոսական գրականություն
Թեմա 9	Եկեղեցու հոգևոր աստիճանների առաջացումը. Ծիսական գրքերի առաջացումը	2		Կյուրացնի Եկեղեցու հոգևոր աստիճանների առաջացման պատմությունն:
Թեմա 10	Տիեզերական եկեղեցու կազմակերպումը. Ալեքսանդրյան և Անտիոքյան դպրոցներ	2		Կյուրացնի Տիեզերական եկեղեցու կազմակերպումը. Ալեքսանդրյան և Անտիոքյան դպրոցների պատմության հիմնահարցերը:
Թեմա 11	Տիեզերական եկեղեցու նվիրապետական կառույցի ստեղծումը	2		Կյուրացնի Տիեզերական եկեղեցու նվիրապետական կառույցի ստեղծման պատմությունը:

Թեմա 12	Եկեղեցական ժողով հասկացությունը. կանոնական ժողովածուներ	2	2	Կյուրացնի Եկեղեցական ժողով հասկացությունը. կանոնական ժողովածուները:
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 28 ժամ, 3 կրեդիտ		24	8	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
29. Առաջին միջանկյալ	0-4
30. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
31. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M15. **Բյուզանդիայի պատմության հիմնահարցեր** (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ պատկերացում ձևավորել միջնադարյան քաղաքակրթություններից ամենափայլուն օրինակներից մեկի՝ Բյուզանդական կայսրության պատմության և մատենագրության մասին: Ծանոթացնել այդ պետության պատմության և մշակույթի հետազոտության խնդիրների հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա.

1.1 Բյուզանդագիտության հիմնախնդիրները,

1.2 Բյուզանդիայի պատմության հիմնական էտապները,

1.3 Բյուզանդական մշակութային շարժման տենդեցները,

1.4 Քրիստոնյա Արևելքի հետ նրան կապող թելերը,

2. կկարողանա.

2.1 յուրացնել Բյուզանդիայի պատմական փորձը,

2.2 գիտական աշխատանքում օգտագործել բյուզանդական սկզբնաղբյուրների վկայությունները,

2.3 բնութագրել Բյուզանդիայի պատմության և մշակույթի հուշարձանները,

3. կտիրապետի

Բյուզանդիայի պատմության և մշակույթի դասավանդման առանձնահատկություններին:

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՈՒՄ

N	Բաժինը, թեման	Պարապմունքի տիպը ժամերի թիվը		
		դասախո-սություն	սեմինար, գործնական	Վերջնարդյունք
	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ			
Թեմա 1	Բյուզանդիայի պատմության հետազոտության հիմնական խնդիրները	2		Բյուզանդիայի պատմության հետազոտության հիմնական խնդիրները
Թեմա 2	Բյուզանդիայի պատմության պարբերացումը. խնդրի կարևորությունը համաշխարհային պատմագրության տեսանկյունից	2		Բյուզանդիայի պատմության պարբերացումը.
Թեմա 3	Բյուզանդական եկեղեցին, նրա կառուցվածքը և դերը երկրի պատմության մեջ	2		Բյուզանդական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերը
Թեմա 4	Բյուզանդական պետության կառուցվածքի և	2	2	Բյուզանդական պետության կառուցվածքը և

	օրենսդրական հիմքի ապահովումը			օրենսդրական հիմքը
Թեմա 5	Բյուզանդական կայսրությունը արաբական խալիֆայության նվաճումների դարաշրջանում	2		Կյուրացնի Բյուզանդական կայսրության պատմության հիմնահարցերը արաբական խալիֆայության նվաճումների դարաշրջանում
Թեմա 6	Մակեդոնական հարստությունը և Բյուզանդական ռեկոնկիստան	2	2	Կյուրացնի Մակեդոնական հարստության և Բյուզանդական ռեկոնկիստայի պատմության հիմնահարցերը
Թեմա 7	Բյուզանդական պետության վերակազմավորումը խաչակրաց ռազմարշավների դարաշրջանում	2		Կյուրացնի Բյուզանդական պետության վերակազմավորման պատմությունը խաչակրաց ռազմարշավների դարաշրջանում
Թեմա 8	Բյուզանդական կայսրության մասնատման դարաշրջանը (1204-1261թթ.)	2		Կյուրացնի Բյուզանդական կայսրության մասնատման դարաշրջանի (1204-1261թթ.) պ ա տմության հիմնահարցերը:

Թեմա 9	Բյուզանդական պատմության վերջին շրջանը	2	2	Կյուրացնի Բյուզանդական պատմության վերջին շրջանը:
Թեմա 10	Բյուզանդական մատենագրության հիմնական ժանրերը. պատմագրություն	2		Կյուրացնի Բյուզանդական մատենագրության հիմնական ժանրերը
Թեմա 11	Բյուզանդիայի պատմության հետազոտման հիմնական գործիքները	2		Կյուրացնի Բյուզանդիայի պատմության հետազոտման հիմնական գործիքները
Թեմա 12	Բյուզանդիայի պատմության խաչաձևումը Մերձավոր Արևելքի և Հայաստանի պատմության հետ	2	2	Բյուզանդիայի պատմության խաչաձևումը Մերձավոր Արևելքի և Հայաստանի պատմության հետ
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 32 ժամ, 4 կրեդիտ		24	8	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,

- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
32. Առաջին միջանկյալ	0-4
33. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
34. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M36. **Կասպիական տարածաշրջանը միջազգային հարաբերությունների համատեքստում** (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսումնական գործունեության ընթացքում ուսանողին կրեդիտային համակարգով համակարգային գիտելիքներ հաղորդել Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական նշանակության, այստեղ ընթացող քաղաքական գործընթացների վերաբերյալ:

Դասընթացն ուսումնասիրելիս ուսանողը ձեռք կբերի տեսական և գործնական գիտելիքներ ուսումնական նյութերով ինքնուրույն աշխատելու, ինչպես նաև դրանց կիրառման վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. **կիմանա** ապագա արևելագետի կողմից Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական նշանակության իմացությունն ենթադրում է, որ ուսանողները պետք է ունենան խորը գիտելիքներ տարածաշրջանի Կովկասյան-Կասպյան տարածաշրջանի աշխարհառազմավարական նշանակության՝ էներգետիկ, կոմունիկացիոն, ռազմավարական դերի մասին, տարածաշրջանում հիմնական դերակատարների քաղաքականության մասին՝ իմաստավորելով տարածաշրջանում ՀՀ-ի քաղաքականության առաջնահերթությունները,
2. **կկարողանա** հասկանալ տարածաշրջանի կոնֆլիկտների եւ հակասությունների պատճառականության շղթան ու գործոնները, կծանոթանա անվտանգության հիմնախնդիրներին, ինչպես նաև վերլուծել ուժային կենտրոնների դիմակայության պատճառներն ու տարածաշրջանային երկրների վարած քաղաքականության հիմքերը,
3. **կտիրապետի** տարածաշրջանին առնչվող տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից, փաստացի նյութերից եւ պատշաճ ձևով օգտվելու

տեխնիկային, կկիրառեն հետազոտական մեթոդներն ու կանոնները: Կկարողանա պատրաստել թեմային առնչվող զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել քննարկում:

Բովանդակությունը.

ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

N	Բաժինը, թեման	Պարապմունքի տիպը ժամերի թիվը		
		դասախոսություն	սեմինար, գործնական	Վերջնարդյունք
Թեմա 1	Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանը որպես աշխարհաքաղաքական կառուցվածք	2		Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանը որպես աշխարհաքաղաքական կառուցվածքը
Թեմա 2	Տարածաշրջանի էներգետիկ, տրանսպորտային եւ տարանցիկ համակարգը, անվտանգության հիմնախնդիրները	2	2	Տարածաշրջանի էներգետիկ, տրանսպորտային եւ տարանցիկ համակարգը, անվտանգության հիմնախնդիրները
Թեմա 3	Տարածաշրջանային եւ գլոբալ ուժային կենտրոնների պայքարը Կովկասյան-Կասպիական տարածաշրջանում ազդեցության հաստատման համար (ԱՄՆ, ԵՄ, Չինաստան, Ռուսաստան, Թուրքիա, Իրան):	2	2	Տարածաշրջանային եւ գլոբալ ուժային կենտրոնների պայքարը Կովկասյան-Կասպիական տարածաշրջանում ազդեցության հաստատման համար (ԱՄՆ, ԵՄ, Չինաստան, Ռուսաստան, Թուրքիա, Իրան):
Թեմա 4	ԱՄՆ, ԵՄ քաղաքականությունը Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանում	2	2	ԱՄՆ, ԵՄ քաղաքականությունը Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանում
Թեմա 5	Ռուսաստանի արտաքին քաղաքական կողմնորոշումներն ու էվոլյուցիա տարածաշրջանում	2		Ռուսաստանի արտաքին քաղաքական կողմնորոշումներն ու էվոլյուցիա տարածաշրջանում
Թեմա 6	Իրանի Իսլամական Հանրապետությունն	2		Իրանի Իսլամական Հանրապետությունն

	(ԻԻՀ) եւ Թուրքիան Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանում. հակազդեցության գործոններ			(ԻԻՀ) եւ Թուրքիան Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանում. հակազդեցության գործոններ
Թեմա 7	ՌԴ-Չինաստան-Իրան առանցքի աշխարհառազմավարական շահերն ու ազդեցության ընդլանման հնարավորությունները Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանում	2	2	ՌԴ-Չինաստան-Իրան առանցքի աշխարհառազմավարական շահերն ու ազդեցության ընդլանման հնարավորությունները Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանում
Թեմա 8	Տարածաշրջանային և միջտարածաշրջանային կազմակերպությունները	2	2	Տարածաշրջանային և միջտարածաշրջանային կազմակերպությունները
Թեմա 9	Հարավային Կովկասի պետությունների արտաքին քաղաքականության առանձնահատկությունները: Հայաստանի շահերն ու քաղաքականությունը Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանում	2	2	Հարավային Կովկասի պետությունների արտաքին քաղաքականության առանձնահատկությունները: Հայաստանի շահերն ու քաղաքականությունը Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանում
Թեմա 10	Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանը Մեծ Մերձավոր Արեւելքի աշխարհաքաղաքական գործընթացներում	2		Կովկասյան-կասպյան տարածաշրջանը Մեծ Մերձավոր Արեւելքի աշխարհաքաղաքական գործընթացներում
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 32 ժամ, 3 կրեդիտ		20	12	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,

- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
35. Առաջին միջանկյալ	0-4
36. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
37. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M38. Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրների և ժողովուրդների պատմության հիմնահարցեր /7-15-րդ դդ./ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ Ծանոթացնել Մերձավոր և Միջին Արևելքի զարգացած ուշ միջնադարի պատմական զարգացման ընթացքի և դրա կարևոր օրինաչափությունների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներին՝ ըստ միջնադարի պատմության համեմատական ուսումնասիրման: Անհրաժեշտ է ձեռք բերել մարդկային հասարակության զարգացման կոնկրետ-պատմական այն առանձնահատկությունների իմացությունը, որոնք վճռորոշ դեր են ունեցել քաղաքակրթական նվաճումների ստեղծման ընթացքում, մագիստրանտների մոտ ձևավորել արժեքային կողմնորոշման և անհատական համոզմունքների ձևավորման, Մերձավոր Արևելքի տարբեր ժողովուրդների պատմամշակութային ավանդույթների նկատմամբ հարգանքի, քաղաքացիական և ազգային ինքնագիտակցության, մարդասիրական գաղափարների, մարդու և քաղաքացու իրավունքների զգացում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. Գիտենան

Մերձավոր և Միջին Արևելքի պատմության հիմնահարցեր (VII-XV դարեր) առարկայի նպատակը և խնդիրները, առարկայի տեղը պատմագիտության համակարգում, դրա կապը այլ գիտությունների հետ, միջնադարյան մերձավորարևելյան քաղաքակրթությունների ձևավորման և կայացման գործընթացը, քաղաքակրթական հիմնական արժեքները:

2. Կկարողանան

Կիրառել միջին դարերի պատմության ուսումնասիրման մեթոդները պատմագիտական հետազոտություններում կիրառել, գիտակցել ընդհանուր և մասնավոր գործընթացները և դրանց փոխկապակցվածությունը, տեղայնացնել համաշխարհային պատմական գործընթացները:

3. Կտիրապետեն

Միջին դարերի պատմության հետազոտման մեթոդներին, քաղաքակրթական արժեքներին և գործընթացներին:

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապմունքի տիպը ժամերի թիվը		
		դասախո-սություն	սեմին ար, գործն ական	Վերջնարդյունք
	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ			
Թեմա 1	Աշխարհաքաղաքական իրադրությունը Մերձավոր Արևելքում VII դարի առաջին կեսին	2	2	Կյուրացնեն աշխարհաքաղաքական իրադրությունը Մերձավոր Արևելքում VII դարի առաջին կեսին թեման:
Թեմա 2	Արաբական խալիֆայությունը Օմայյան հարստության կառավարման շրջանում	2		Կյուրացնեն Արաբական խալիֆայությունը Օմայյան հարստության կառավարման շրջանում թեման:
Թեմա 3	Արաբական խալիֆայությունը VII սկզբից –IX դ. կեսեր	2	2	Կյուրացնեն Արաբական խալիֆայությունը VII սկզբից –IX դ. Կեսեր թեման:
Թեմա 4	Մերձավորարևելյան տարածաշրջանը IX-XI դարերում	2		Կյուրացնեն Մերձավորարևելյան տարածաշրջանը IX-XI դարերում թեման:
Թեմա 5	Ֆաթիմյան խալիֆայություն	2		Կյուրացնեն Ֆաթիմյան խալիֆայություն

				թեման:
Թեմա 6	Սելջուկյան արշավանքները և Մերձավոր Արևելքը XI-XII դարերում	2		Կյուրացնեն Սելջուկյան արշավանքները և Մերձավոր Արևելքը XI-XII դարերում թեման:
Թեմա 7	Եգիպտոսը և Սիրիան Այուբյան հարստության կառավարման շրջանում	2	2	Կյուրացնեն Եգիպտոսը և Սիրիան Այուբյան հարստության կառավարման շրջանում թեման:
Թեմա 8	Խաչակրաց արշավանքները և Մերձավոր Արևելքը	2		Կյուրացնեն Խաչակրաց արշավանքները և Մերձավոր Արևելքը թեման:
Թեմա 9	Եգիպտոսը և Սիրիան մամլուքյան Բուրջի և Բահրի հարստությունների իշխանության շրջանում:	2		Կյուրացնեն Եգիպտոսը և Սիրիան մամլուքյան Բուրջի և Բահրի հարստությունների իշխանության շրջանում թեման:
Թեմա 10	Մերձավոր Արևելքը Մոնղոլական գերիշխանության շրջանում	2		Կյուրացնեն Մերձավոր Արևելքը Մոնղոլական գերիշխանության շրջանում թեման:
Թեմա 11	Լենկ Թեմուրի արշավանքերը և Մերձավոր Արևելքը	2		Կյուրացնեն Լենկ Թեմուրի արշավանքերը և Մերձավոր Արևելքը թեման:
Թեմա 12	Ակ-Կոյունլուներ և Կարա-Կոյունլուներ	2	2	Կյուրացնեն Ակ-Կոյունլուներ և Կարա-Կոյունլուներ թեման:
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 32 ժամ, 4 կրեդիտ		24	8	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,

- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
38. Առաջին միջանկյալ	0-4
39. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
40. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M39. Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրների և ժողովուրդների պատմության հիմնահարցեր /16-18-րդ դդ./ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ Ծանոթացնել Մերձավոր և Միջին Արևելքի *Նոր շրջանի* (XVI-XIX դդ.) պատմական զարգացման ընթացքի և դրա կարևոր օրինաչափությունների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներին՝ ըստ միջնադարի պատմության համեմատական ուսումնասիրման: Անհրաժեշտ է ձեռք բերել մարդկային հասարակության զարգացման կոնկրետ-պատմական այն առանձնահատկությունների իմացությունը, որոնք վճռորոշ դեր են ունեցել քաղաքակրթական նվաճումների ստեղծման ընթացքում, մագիստրանտների մոտ ձևավորել արժեքային կողմնորոշման և անհատական համոզմունքների ձևավորման, Մերձավոր Արևելքի տարբեր ժողովուրդների պատմամշակութային ավանդույթների նկատմամբ հարգանքի, քաղաքացիական և ազգային ինքնագիտակցության, մարդասիրական գաղափարների, մարդու և քաղաքացու իրավունքների զգացում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. Կիմանան

Մերձավոր և Միջին Արևելքի պատմության հիմնահարցեր (16-18-րդ դդ.) առարկայի նպատակը և խնդիրները, առարկայի տեղը պատմագիտության համակարգում, դրա կապը այլ գիտությունների հետ, միջնադարյան մերձավորարևելյան քաղաքակրթությունների ձևավորման և կայացման գործընթացը, քաղաքակրթական հիմնական արժեքները:

4. Կկարողանան

Կիրառել Նոր շրջանի մերձավորարևելյան պատմության ուսումնասիրման մեթոդները պատմագիտական հետազոտություններում կիրառել, գիտակցել ընդհանուր և մասնավոր գործընթացները և դրանց փոխկապակցվածությունը, տեղայնացնել համաշխարհային պատմական գործընթացները:

5. Կտիրապետեն

Նոր շրջանի մերձավորարևելյան պատմության հետազոտման մեթոդներին, քաղաքակրթական արժեքներին և գործընթացներին:

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապմունքի տիպը ժամերի թիվը		
		դասախո-սություն	սեմինար, գործնական	Վերջնարդյունք
	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ			
Թեմա 1	Աշխարհաքաղաքական իրադրությունը Մերձավոր Արևելքում XVIդարի առաջին կեսին.	2	2	Կյուրացնեն Աշխարհաքաղաքական իրադրությունը Մերձավոր Արևելքում XVIդարի առաջին կեսին թեման:
Թեմա 2	Արաբական երկրների նվաճումը Օսմանյան կայսրության կողմից	2		Կյուրացնեն Արաբական երկրների նվաճումը Օսմանյան կայսրության կողմից թեման:
Թեմա 3	Իրանը Սեֆյան հարստության կառավարման շրջանում	2	2	Կյուրացնեն Իրանը Սեֆյան հարստության կառավարման շրջանում թեման:
Թեմա 4	Թուրք-պարսկական պատերազմները XVI-XVIII դարերում	2		Կյուրացնեն Թուրք-պարսկական պատերազմները XVI-XVIII դարերում թեման:

Թեմա 5	Արաբական երկրները Օսմանյան կայսրության կազմում Եգիպտոսը Օսմայան կայսրության կազմում.	2		Կյուրացնեն Արաբական երկրները Օսմանյան կայսրության կազմում Եգիպտոսը Օսմայան կայսրության կազմում թեման:
Թեմա 6	Լիբանանը և Սիրիան Օսմանյան կայսրության կազմում	2		Կյուրացնեն Լիբանանը և Սիրիան Օսմանյան կայսրության կազմում թեման:
Թեմա 7	Իրաքը և Արաբիան Օսմանյան պետության կազմում	2	2	Կյուրացնեն Իրաքը և Արաբիան Օսմանյան պետության կազմում թեման:
Թեմա 8	Իրանը Աֆշարների, Զենդերի և Ղաջարների կառավարման առաջին շրջանում	2		Կյուրացնեն Իրանը Աֆշարների, Զենդերի և Ղաջարների կառավարման առաջին շրջանում թեման:
Թեմա 9	Մերձավոր Արևելքի հայ համայնքները	2		Կյուրացնեն Մերձավոր Արևելքի հայ համայնքները թեման:
Թեմա 10	Իրանը Եվրոպական տերությունների հետաքրքրությունների կենտրոնում	2		Կյուրացնեն Իրանը Եվրոպական տերությունների հետաքրքրություններ ի կենտրոնում թեման:
Թեմա 11	Կապիտուլացիոն ռեժիմը և եվրոպական պետությունների ներթափանցումը արաբական երկրներ	2		Կյուրացնեն Կապիտուլացիոն ռեժիմը և եվրոպական պետությունների ներթափանցումը արաբական երկրներ թեման:
Թեմա 12	Նապոլեոն Բոնապարտի եգիպտական արշավանքը	2	2	Կյուրացնեն Նապոլեոն Բոնապարտի եգիպտական արշավանքը թեման:
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 32 ժամ, 3 կրեդիտ		24	8	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
41. Առաջին միջանկյալ	0-4
42. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
43. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M41. Ազգային հիմնախնդիրների քաղաքական և սոցիալական ասպեկտները / (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Առարկայի դասավանդման նպատակն է՝ ծանոթացնել քաղաքական, սոցիալական, մշակութային և կրոնական ազգային հիմնախնդիրների հիմնական մոտեցումներին, ազգային հիմնախնդիրների առնչությամբ իրկանացված ուսումնասիրություններին, առաջ քաշված տեսություններին և դրանց լուծման ուղղությամբ մշակվող ծրագրերին: Ինչպես նաև ներկայացնել միջազգային ասպարեզում ազգերի միջև գոյություն ունեցող փոխհարաբերությունները, անվտանգության ապահովման հիմնահարցերը՝ համաշխարհային գլոբալացման համատեքստում: Առարկայի դասավանդման

հիմնական նպատակն է ուսանողների համար լուսաբանել ազգային հիմնախնդիրների քաղաքական և սոցիալական ասպեկտները՝ ազգային ինքնության, ազգայնականության և ազգամիջյան հարաբերությունների հետ կապված խնդիրների ամբողջությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

Կիմանա ազգային հիմնախնդիրների հիմնական առանձնահատկությունները, գործընթացները, դրանց լուծման ուղղիները, արդի գիտության մեջ շրջանարվող տեսությունները և տեղի ունեցող տեսա-մեթոդաբանական բանավեճերը:

Կկարողանա հասկանալ ազգային հիմնախնդիրների առաջացման ու զարգացման օրինաչափությունները, հակամարտությունների պատմական, քաղաքական, գաղափարախոսական, իրավական և այլ առանձնահատկությունները:

Կտիրապետի Ազգային հիմնախնդիրների քաղաքական և սոցիալական ասպեկտներ առարկայի օրիանաչափություններին, դրանց հետազոտության առարկային և խնդիրներին, հիմնական ուղղություններին, հատկապես քաղաքական, սոցիալական, մշակութային և կրոնական ազգային հիմնախնդիրների վերաբերյալ մշակված հայեցակարգերին:

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ				
	Ազգային հարցի և ազգային հիմնախնդիրների առանձնահատկությունները	1			Կտիրապետի ազազային հարցի և ազգային հիմնախն-դիրների առանձնա-հատկություններին:
Թեմա 2	Ազգային հիմնախնդրի էությունը	1			Կծանոթանա ազգային հիմնախ-դիրների էությանը, հատկապես խորա-մուխ կլինեն ՀՀ գոյու-թյուն ունեցող ազգա-յին հիմնախնդիրներին:
	Ազգային և պետական շահերը միջազգային հարաբերություններ	2			Կիմանա ազգային և պետական շահերի, ազգային բնավորու-թյանների վերաբեր-

	ում: Ազգային բնավորու-թյուններ կամ մենթոլիտետ				յալ մինչօրս մշակված հայեցակազերին:
Թեմա 3	Համամոլորակային հիմնախնդիրներ	2			Խորամուխ կլինի համամոլորակային հիմնախնդիրներիում
	Ազգերի ինքնորոշման խնդիրը	2	2		Կծանոթանա ՄԱԿ-ի ազգերի ինքնորոշման վերաբերյալ ընդունված փաստաթղթերին, ինչպես նաև տեսություններին:
Թեմա 4	Համաշխարհային քաղաքակրթություններ. Հիմնական տեսությունները	2			Կտիրապետի համաշխարհային քաղաքակրթությունների հիմնական տեսություն-ներին:
	Քաղաքակրթության տեսությունը աշխարհաքաղաքական հայեցակարգերում	2	2		Կծանոթանա արդի աշխարհաքաղաքա-կան հայեցակարգե-րում առաջ քաշված քաղաքակրթության տեսություններին:
Թեմա 5	Ազգամիջան հակամարտություններ	2			Խորամուխ կլինի ազգամիջան հակա-մարտություններին:
	Էթնոքղաքկան հակամարտություններ. էությունը և առաջացման պատճառները	2			Կծանոթանա էթնոքաղաքական հակամարտություննե-րին:
Թեմա 6	Արդի քաղաքական հակամարտություններ: Արցախյան հիմնախնդիր	2	2		Խորամուխ կլինի արդի տարածաշրջանային հակամարտություններիում, հատ-կապես Արցախայան հիմնախնդրի, էության, առանձնահատկությունների և լուծման հնարավոր տարբերակների մեջ:

Թեմա 7	Ցեղասպանության քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական և պատմական ասպեկտները	2	2		Կծանոթանա Ցեղասպանության, քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական և պատմական ասպեկտներին:
Թեմա 8	Սփյուռքի արդիի իմնախնդիրները	2	2		Խորամուխ կլինի Սփյուռքի արդի հիմնախնդիրների մեջ:
Ընդամենը՝ 32 ժամ,		22	10		Դասընթացի վերջում ուսանողը կտիրապետի ներկայիս ազգային հիմնախնդիրների քաղաքական և սոցիալական ասպեկտներին, ինչպես նաև պատմական տարաբեր ժամանակահատվ ածներում այդ հիմնախն-դիրների վերաբերյալ մշակված հայեցա-կարգերին:

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	Միավոր
44. Առաջին միջանկյալ	0-4
45. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
46. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	Միավոր
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M42. Էթնոդավանական իրավիճակն Արաբական երկրներում (20-րդ դ. – 21-րդ դ. սկիզբ) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ ծանոթացնել արաբական երկրներում առկա էթնիկ և կրոնադավանական իրավիճակի առանձնահատկություններին և դրա կարևոր օրինաչափությունների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներին, վեր հանել կրոնադավանական համայնքների կազմավորման և զարգացման յուրահատկությունները (նաև տարածաշրջանային գործընթացների համատեքստում), քննարկել այդ համայնքների դերը տարբեր արաբական երկրների սոցիալ-տնտեսական, քաղաքական և հասարակական զարգացումներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

Կիմանա պետություն–կրոնադավանական համայնքներ հարաբերություններն ու դրանց կարգավորման մեխանիզմները,

Կկարողանա վերլուծել արաբական մի շարք երկրներում գոյության ունեցող քրիստոնեական (մարոնիական, հայ առաքելական, հայ կաթոլիկ, ղպտիական, հույն ուղղափառ, կաթոլիկ և այլն), ինչպես նաև (գոյության ունեցած) հրեական համայնքների զարգացման առանձնահատկությունները և վերջիններիս հարաբերություններն իսլամադավան մեծամասնության հետ:

Կտիրապետի արաբական երկրների ժամանակակից հասարակական–քաղաքական և տնտեսական կյանքի յուրահատկություններին, տարածաշրջանային և միջազգային հարաբերություններին առնչվող պատմական և արդիական խնդիրներին՝ դրանք արդյունավետորեն օգտարգործելով մասնագիտական գործունեության մեջ:

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործ	Ինք	

			նակ ան	ն ու ր ու յն	
Թեմա 1	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	1			
	Դասընթացի շրջանակներում ներկայացվող թեմաների ընդհանուր նկարագիրը, դասավանդման մեթոդաբանությունը, գրականության ընդհանուր տեսությունը				
Թեմա 2	**Լիբանանի կրոնադավանական համակարգի առանձնահակտություննները**	2	2		
	Լիբանանում բնակվում են տարբեր քրիստոնեական և իսլամադավան համայքներ, ինչպես օրինակ՝ մարոնիներ, հույն ուղղափառներ, հայ առաքելականներ, հայ կաթոլիկներ, սուննիներ, շիաներ, դրուզներ և այլն: Լիբանանն այն եզակի պետություններից է, որի կառավարման հիմքում դրված է կրոնադավանական սկզբունքը: Այն ամրագրված է 1943 թ. կնքված «Ազգային դաշինքով», որի համաձայն երկրի նախագահը պետք է լինի մարոնի քրիստոնյա, վարչապետը սուննի իսլամադավան, իսկ խորհրդանաի նախագահը՝ շիա իսլամադավան: Երկրի արտաքին քաղաքականության հիմքում ևս դրված է				Ամբողջական պատկերացում կկազմի Լիբանանի կրոնադավանական համակարգի առանձնահակտությունների վերաբերյալ

	կրոնդավանական սկզբունքը: Լիբանանը պետք է վարի դրական չեզոքության քաղաքականություն՝ իր հարաբերությունները հավասարակշռելով մի կողմից Արևմուտքի, իսկ մյուս կողմից Արաբական աշխարհի հետ:				
Թեմա 3	**Լիբանանյան կրոնադավանական համայնքները /իսլամադավան, քրիստոնեական և հրեական/և դրանց դերը երկրի սոցիալ–տնտեսական, քաղաքական և հասարակական զարգացումներում /20–րդ դարում և 21–րդ դարի սկիզբ/**	2			Կսովորեն լիբանանյան կրոնադավանական համայնքների (իսլամադավան, քրիստոնեական և հրեական) և դրանց դերի մասին
	Լիբանանի կրոնադավանական համայքներից յուրաքանչյուրն իր դերն ունի երկրի քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական կյանքում: Մասնավորապես, եթե 1940-ականներին երկրում ամենաազդեցիկ իսլամադավան համայնքը համարվում էր սուննիականը, ապա 1970-ականներից սկսած երկրի քաղաքական կյանքում սկսեց ակտիվանալ շիայական գործոնը: Այսօր այն ամենամեծ իսլամադավան համայքն է երկրում: Երկրի քաղաքական, սոցիալ-				

	տնտեսական և ռազմական կյանքում զգալի դեր են խաղում շիայական «Հիզբալլահ» և «Ամալ» շարժումները: Այս տեսանկյունից հետաքրքրական է երկրի մարոնիական համայնքի դերի ուսումնասիրությունը: Լիբանանը եզակի պետություն է արաբական աշխարհում, որը լինելով ումմա արաբիա (արաբական ընտանիքի) բաղկացուցիչը, ունի քրիստոնյա նախագահ: Վերջին պաշտոնական մարդահամարը երկրում տեղի է ունեցել 1930-ականներին: Իշխանություններն առ այսօր խուսափում են պաշտոնական մարդահամար իրականցնելուց՝ հաշվի առնելով տեղի ունեցած ժողովրդագրական փոփոխությունները, որոնց ամրագրումը կարող է հանգեցնել կրոնդավանական համակարգում փոփոխությունների իրականցմանը:				
Թեմա 4	**Եգիպտոսի էթնիկ և կրոնադավանական փոքրամասնությունները և դրանց զարգացման առանձնահատկություններ (20–րդ դարում և 21–րդ դարի սկիզբ)**	2	2		Պատկերացում կկազմեն Եգիպտոսի էթնիկ և կրոնադավանական փոքրամասնությունների վերաբերյալ

	Մերձավոր Արևելքի կրոնադավական պատկերում իր յուրահատուկ դերն ունի Եգիպտոսը, որը մինչև 10-րդ դարը համարվում էր տարածաշրջանի քրիստոնեական կարևոր կենտրոններից մեկը: Պատահական չէ, որ նույնիսկ Եգիպտոս անվանումը սերում է հունարեն Agyptos բառից, որը նշանակում է ղպտի: 10-րդ դարից սկսած Եգիպտոսի բնակչության մեծամասնությունն արդեն դավանում էր իսլամ: Ուսումնասիրվող շրջանում երկրում կրոնական փոքրամասնությունների դերը սկսեց ակտիվանալ հատկապես Մուհամմեդ Ալիի և նրա որդիների կառավարման շրջանում: Պատահական չէ, որ այստեղ հաստատված քրիստոնյաները՝ հատկապես հայերը և սիրիացիները զբաղեցնում էին պետական բարձր պաշտոններ: Եգիպտոսի սոցիալ-տնտեսական կյանքում զգալի դեր ուներ հրեական համայքնը, որի ներդրումը մեծ է հատկապես Եգիպտոսում բանկային համակարգի և տնտեսության այլ ոլորտների կայացման գործում:				
Թեմա 5	**Եգիպտոսի ղպտիական համայնքն ու դրա դերը երկրի սոցիալ–տնտեսական,**	2			Կսովորեն Եգիպտոսի ղպտիական համայնքի

	քաղաքական և հասարակական զարգացումներում /20–րդ դարում և 21–րդ դարի սկիզբ/				պատմությունը (20–րդ դարում և 21–րդ դարի սկիզբ)
	Տարբեր տվյալներով ղպտնիներն այսօր կազմում են Եգիպտոսի բնակչության 5-7%-ը: Համայնքը խուսափում է զբաղվել ակտիվ քաղաքականությամբ: 1882 թ. անգլիական պրոտեկտորատի հաստատումից հետո, երբ ղպտիները ևս ներգրավվեցին ազգային-ազատագրական պայքարի մեջ, նրանք սկսեցին պաշտոններ զբաղեցնելու գործում իրենց դիրքերը զիջել սիրիացիներին: Քաղաքական կյանքում ղպտիների ներգրավվածության լավագույն շրջանը ընդունված է համարել «Վաֆդ» կուսակցության կառավարման շրջանը, երբ կուսակցությանը նույնիսկ մեղադրում էին ղպտիների շահերին ծառայելու մեջ:				
Թեմա 6	**Սիրիայի էթնիկ և կրոնադավանական պատկերի առանձնահատկությունները**	**2**	2		Պատկերացում կկազմեն Սիրիայի էթնիկ և կրոնադավանական պատկերի առանձնահատկությունների վերաբերյալ
	Ժամանակակից Արաբական աշխարհի կրոնադավանական				

	համայնքների ուսումնասիրության տեսանկյունից խիստ հետաքրքրական է Սիրիայի էթնոդավանական պատկերի հետազոտությունը: Այս տեսանկյունից Սիրիան նս այն արաբական երկրներից է, որի տարածքում բնակվում են ինչպես իսլամադավան (սուննիներ, շիաներ, ալավիներ, դրուզներ և այլն), այնպես էլ քրիստոնեական (հույն ուղղափառներ, հույն կաթոլիկներ, մարոնիներ, հայ առաքելականներ, հայ կաթոլիկներ, հայ բողոքականներ և այլն) տարբեր համայնքներ: Սիրիայի արդի պատմության համտեքստում նրանցից յուրաքանչյուրն իր դերակատարումն է ունեցել այդ երկրի սոցիալ-տնտեսական, հասարակական և քաղաքական զարգացումներում:				
Թեմա 7	**Ալավիական համայնքը Սիրայում և դրա դերակատարումը երկրի սոցիալ–քաղաքական և տնտեսական գործընթացներում /20–րդ դարում և 21–րդ դարի սկիզբ/**	2	2		Կսովորեն Սիրիայի ալավիական համայնքի պատմությունը (20–րդ դարում և 21–րդ դարի սկիզբ)
	1970 թ. Հաֆեզ Ալ-Ասադի իշխանության գալուց հետո Սիրիայի ալավիական համայնքը, կազմելով երկրի բնակչության 11%-ը,				

	դարձավ իշխող վերնախավ: Բանակի բարձրաստիճան զինվորական աստիճանակարգում պաշտոններ ստացան մեծամասամբ ալավի համայքնի ներկայացուցիչները: Պատահական չէ, որ հատկապես 1970-ականների վերջին և 1980-ականների սկզբին Սիրիայում տեղի ունեցան իսլամական արմատականության դրսևորումներ, որոնք կապված էին «Մուսուլման եղբայրներ» կազմակերպության ակտիվացման հետ: Այն ժամանակն, օգտագործելով երկրի զինված ուժերը, Հաֆեզ Ալ-Ասադին հաջողվեց կանխել սուննի իսլամական արմատականության դրսևորումները Սիրիայում: Քննության են ենթարկվում նաև ներկայիս սիրիական ճգնաժամի համատեքստում ալավիական վերնախավում տեղի ունեցած փոփոխությունները, ինչպես նաև ներկա փուլում երկրի կրոնադավանական պատկերում տեղ գտած վերափոխումները:				
Թեմա 8	**Իրաքի կրոնական փոքրամասնությունները հետսադդամական շրջանում (2003-2015 թթ.)**	**2**			Կսովորեն Իրաքի կրոնական փոքրամասնություններ ի

					պատմությա ն հիմնահարց երը (2003-2015 թթ.)
	Հետսադդամական շրջանում Իրաքում տեղի ունեցող զարգացումները հետաքրքիր են նաև կրոնադավանական իրավիճակի փոփոխման տեսանկյունից: Մասնավորապես շիայական համայնքի քաղաքական ակտիվացումն ու երկրում սուննի իսլամական խմբավորումների ակտիվացման հետազոտությունը նպաստում է ներկայումս արաբական արևելքում տեղի ունեցող գործընթացների ճիշտ ընկալմանն ու գնահատմանը:				
Թեմա 9	**Քրիստոնեական համայքներն Արաբական աշխարհում արդի վերափոխումների համատեքստում**	**2**	2		Կուսումնաս իրեն արդի Արաբական աշխարհում քրիստոնեա կան համայնքնե րի պատմությո ւնը այդ երկրների վերափոխու մների համատեքս տում

	2011 թ. արաբական աշխարհի մի շարք երկրներում ընթացող «արաբական գարունն» ու տարածաշրջանում տեղի ունեցող վերափոխումներն իրենց ուղղակի ազդեցությունն ունեցան նաև արաբական տարբեր երկրներում՝ Լիբանան, Սիրիա, Եգիպտոս և այլն քրիստոնեական համայնքների համար: Այդ տեսանկյունից մեծ վնաս հասցվեց նաև օրինակ՝ Սիրիայի հայ համայնքին, որն իրավամբ համարվում էր Սփյուռքի մեր մայր գաղթօջախը: Վերոնշյալ երկրների քրիստոնեական համայքներից տեղի է ունենում զանգվածային արտագաղթ և Մերձավոր Արևելքը վերափոխվում է նաև քրիստոենական ներկայության տեսանկյունից:				
Թեմա 10	**Ծոցի արաբական երկրների հայ համայքները** Արաբական Միացյալ Էմիրությունների, Քուվեյթի, Քաթարի և Բահրեյնի հայ համայնքներն ունեն կազմավորման և ծարգացման իրենց առանձնահատկությունն երը: Դրանք կազմավորվել են հիմնականում Մերձավոր Արևելքի այլ երկրներից հայերի դեպի Ծոցի երկրներ շարժի	**3**	2		Կուսումնասիրեն Ծոցի արաբական երկրների հայ համայքնների պատմության հիմնահարցերը

	արդյունքում:				
Ընդամենը՝ 32 ժամ, որից դասախոսություն՝ 20 ժամ, սեմինար և գործնական՝ 12 ժամ					

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
47. Առաջին միջանկյալ	0-4
48. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
49. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	Միավոր
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M44. Կովկասի պատմության հիմնահարցեր (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել Կովկասի պատմության ներկայացվող ժամանակաշրջանի առանցքային հիմնախնդիրների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներին: Ցույց տալ տարածաշրջանում ընթացող աշխարհաքաղաքական փոփոխություններն ու օրինաչափությունները և դրանց անդրադարձը Կովկասի և նրա ժողովուրդների վրա: Ձեռք բերել տեսական և գործնական գիտելիքներ Կովկասի պատմության հիմնախնդիրների, տարածաշրջանի գերտերությունների ռազմաքաղաքական, առևտրա-տնտեսական շահերի էության և առանձնահատկությունների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. **Կիմանան** Կովկասի պատմության հիմնախնդիրները և առաջնահերթությունները,
2. **Կհասկանա** Կովկասում ընթացող աշխարհաքաղաքական գործընթացների նպատակներն ու խնդիրները, դրանց իրականացման տրամաբանությունը: Կծանոթանա Կովկասի պատմության մշակվածության վիճակին ու հիմնախնդիրներին: Կկարողանա ճիշտ վերլուծել Կովկասում առկա էթոքաղաքական և էթնոմշակութային գործընթացները,
3. **Կտիրապետի** կովկասյան ժողովուրդների պատմության օրինաչափություններին և առանձնահատկություններին, կըմբռնի տարածաշրջանում ընթացող ռազմաքաղաքան հակամարտությունները, կվերլուծի և կգնահատի դրանց հետևանքները, ամբողջական պատկերացում կկազմի պատմական զարգացման հետագա հնարավոր ընթացքի ու հեռանկարների վերաբերյալ:

Բովանդակությունը.

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՈՒՄ

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	**ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ Կովկասի էթնոքաղաքական պատկերը 16-18-րդ դդ.:**	2			Պատկերացում կկազմի 16-18-րդ դդ. Կովկասի էթնոքաղաքական պատկերի մասին:
	Բաժին ա. Կովկասի էթնիկ կազմը և վարչաքաղաքական	2			

	կազմավորումները 16-17-րդ դդ.: *Բաժին բ.* Կովկասի էթնիկական տեղաբաշխվածությունը եւ քաղաքական կառուցվածքը 18-րդ դ.:				
Թեմա 2	**Սեֆյան Իրանի, Օսմանյան կայսրության և Ռուսական պետության ռազմաքաղաքական շահերը Կովկասում 16-17-րդ դարերում:**	2			Կյուրացնի Կովկասում 16-17-րդ դարերում Սեֆյան Իրանի, Օսմանյան կայսրության և Ռուսական պետության ռազմաքաղաքական շահերի պատմության մասին թեման:
	Բաժին ա. Կովկասը Սեֆյան Իրանի և Օսմանյան կայսրության ռազմաքաղաքական շահերի ոլորտում: Բաժին բ. Ռուսական պետության աշխարհաքաղաքական շահերը տարածաշրջանում: *Բաժին գ.* Կովկասի դերը ռուս-իրանական (արեւելյան) առեւտրում 16-18-րդ դարերում: *Բաժին դ.* Կովկասը միջազգային հարաբերություններ ի հոլովույթում:				
Թեմա 3	**Վրաստանը 16-18-րդ դդ.:**	6	2		Կյուրացնի 16-18-րդ դդ.Վրաստանի պատմության հիմնահարցերը:
	Բաժին ա. Վրաց թագավորությունները և իշխանությունները 16-րդ դարում: *Բաժին բ.* Արեւելյան				

	Վրաստանի վարչաքաղաքական կազմավորումները 17-րդ դարի առաջին կեսին: *Բաժին գ.* Վրաց-ռուսական հարաբերությունները 18-րդ դարի առաջին երեսնամյակին: *Բաժին դ.* Վրաց Բագրատունիների նոր ճյուղի հաստատումը գահին և հայ-վրաց-ռուսական հարաբերությունները 18-րդ դարի երկրորդ կեսին:				
Թեմա 4	**Ռուս-թուրք-իրանական հակամարտությունն Այսրկովկասում 18-րդ դարում:**	4	2		Կյուրացնի 18-րդ դարի ռուս-թուրք-իրանական հակամարտության պատմությունը:
	Բաժին ա. Սեֆյան պետության անկումը եւ Պյոտր Ա-ի կասպիական արշավանքը: *Բաժին բ.* Նադիր շահ. Իրանի քաղաքական ազդեցության վերականգնումն Այսրկովկասում: *Բաժին գ.* Այսրկովկասը ռուս-իրանական հակամարտության համատեքստում 18-րդ դարի վերջին տասնամյակում:				
Թեմա 5	**Վրաստանի եւ Արևելյան Այսրկովկասի միացումը Ռուսական կայսրությանը 19-րդ դարի սկզբին:**	**2**	**2**		Կյուրացնի 19-րդ դարի սկզբին տեղի ունեցած Վրաստանի և Արևելյան Այսրկովկասի միացման պատմության հիմնահարցերը:

	Բաժին ա. Ռուս-թուրք-իրանական ռազմական դիմակայությունն Այսրկովկասում 19-րդ դ. սկզբին: *Բաժին բ.* Ռուս-թուրք-իրանական պատերազմները և դրանց հետևանքները Կովկասի համար:				
Թեմա 6	**Կովկասը որպես Ռուսական կայսրության վարչաքաղաքական միավոր 18-րդ դարի վերջին 20-րդ դարի սկզբին:**	2			Կյուրացնի 18-րդ դարի վերջին 20-րդ դարի սկզբին Ռուսական կայսրության վարչաքաղաքական քաղաքականության պատմությունը Կովկասում:
	Բաժին ա. Վերաբնակեցումը որպես Կովկասի սոցիալ-տնտեսական, էթնո-դավանական և մշակութային զաղութացման քաղաքականության բաղկացուցիչ մաս: *Բաժին բ.* Կովկասը Ռուսական կայսրության վարչատարածքային բաժանումներում 18-20-րդ դդ.:				
Թեմա 7	**Կովկասի պատմագրությունը (16-20-րդ դդ. սկիզբ):**	4	2		Կսովորի 16-20-րդ դդ. սկզբի Կովկասի պատմագրության առանձնահատկություններն և հիմնահարցերը:
	Բաժին ա. Կովկասի աղբյուրագիտությունը 16-18-րդ դարերում: *Բաժին բ.* Կովկասը ռուսական պատմագրության				

	էջերում 19-20-րդ դարի սկզբին:				
Ընդամենը՝ 32 ժամ, որից		24	8		

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
50. Առաջին միջանկյալ	0-4
51. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
52. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M45. Ժամանակակից Չինաստանի արտաքին քաղաքականության հիմնահարցեր (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ ուսանողներին փոխանցել ժամանակակից Չինաստանի արտաքին քաղաքականության հիմնախնդիրների վերաբերյալ գիտելիքներ։ Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հետզհետե մեծանում է Չինաստանի դերն ու նշանակությունը, թե՛ Արևելքում, թե՛ համաշխարհային քաղաքականությունում, կարևոր է արևելագիտություն ուսումնասիրող ուսանողներին իմացություն փոխանցել Արևելքի հզորագույն պետության՝ Չինաստանի, վարած արտաքին քաղաքականության վերաբերյալ, որի միջոցով Պեկինը փորձում է Արևմուտքից անկախ աշխարհաքաղաքական բևեռ ստեղծել։

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. **Կիմանա**
   Չինաստանի վարած արտաքին քաղաքականության նպատակները, առանձնահատկությունները, տեղեկույթ ձեռք կբերեն Չինաստանի և մի շարք համաշխարհային և տարածաշրջանային կարևոր նշանակություն ունեցող պետությունների երկկողմ հարաբերությունների մասին, որոնց արդյունքներն անմիջականորեն ազդում են արդի համաշխարհային քաղաքականության վրա։ Կտեղեկանան միջազգային կառույցներում Չինաստանի վարած բազմակողմ դիվանագիտության մասին ։ Գիտելիքներ ձեռք կբերեն «Մեկ գոտի, մեկ ճանապարհ» նախաձեռնության և դրանում Հայաստանի ներգրավվման հեռանկարների վերաբերյալ։

2. **Կկարողանան**
   Կիրառել Չինաստանի արտաքին քաղաքականության հիմնահարցերի շուրջ ձեռք բերված գիտելիքները, համեմատական քաղաքագիտական վերլուծության ենթարկել Չինաստանի հարաբերությունները ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի, ԵՄ-ի, Ճապոնիայի և Մերձավոր Արևելքի մի շարք այլ երկրների հետ։ Կկարողանան վերլուծել Չինաստանի վարած բազմակողմ դիվանագիտության ազդեցությունը՝ համաշխարհային քաղաքատնտեսական իրավիճակի վրա միջազգային կառույցներում։

3. **Կտիրապետեն**
   Ժամանակակից Չինաստանի վարած արտաքին քաղաքականության նպատակների, առանձնահատկությունների, մարտահրավերների վերաբերյալ գիտելիքների։

Բովանդակությունը.

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՈՒՄ

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ				
	Ծրագրի ներկայացում. Չինաստանն ու աշխարհը	2			
Թեմա 2	Չին-ամերիկյան հարաբերություններն ու դրանց ազդեցությունը միջազգային հարաբերությունների վրա	1	1		Կիմանա չին-ամերիկյան հարաբերությունների մասին ու դրանց ազդեցության միջազգային հարաբերությունների վրա
Թեմա 3	Ռուս-չինական ռազմաքաղաքական համագործակցության առանձնահատկություններն ու հեռանկարները	1	1		Կիմանա ռուս-չինական ռազմաքաղաքական համագործակցության առանձնահատկությունների ու հեռանկարների մասին
Թեմա 4	Չինաստան-ԵՄ քաղաքական և տնտեսական համագործակցությունը զարգացման հեռանկարներն ԱՄՆ-ի համաշխարհայնացման գաղափարախոսությունից հրաժարվելու ժամանակաշրջանում	1	1		Կիմանա Չինաստան-ԵՄ քաղաքական և տնտեսական համագործակցության զարգացման հեռանկարների վերաբերյալ
Թեմա 5	Չինաստանի «Մեկ գոտի, մեկ ճանապարհ» նախաձեռնության նպատակները, ազդեցությունը և անվտանգային գործոնը	1	1		Կիմանա Չինաստանի «Մեկ գոտի, մեկ ճանապարհ» նախաձեռնության նպատակների, ազդեցության և անվտանգային գործոնի վերաբերյալ
Թեմա 6	«Մետաքսի ճանապարհի տնտեսական գոտու» ցամաքային հիմնական վեց միջանցքները և «21-րդ դարի Մետաքսի ծովային ճանապարհը»	2			Կիմանա «Մետաքսի ճանապարհի տնտեսական գոտու» ցամաքային հիմնական վեց միջանցքների և «21-րդ դարի Մետաքսի

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
53. Առաջին միջանկյալ	0-4
54. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
55. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ

01/M21. Օսմանյան կայսրության պատմության հիմնահարցեր (3 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.
Ծրագրի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել ժամանակագրական կարգով ներկայացված Թուրքիայի միջնադարյան և նոր շրջանի պատմության հիմնահարցերին, տալ նրանց հիմնավոր և կանոնակարգված գիտելիքներ ուսումնասիրվող երկրի պատմության առանձնահատկությունների մասին, ինչպես նաև սովորեցնել կողմնորոշվել առարկայի վերաբերյալ առկա գիտական գրականության շրջանակում: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում Օսմանյան կայսրության պետական կառուցվածքի, հարկային համակարգի, էթնո-կրոնական փոքրամասնությունների վիճակի, ազգային-ազատագրական շարժման, Հայկական հարցի և ցեղասպանության, ազգայնական

գաղափարախոսությունների /օսմանիզմ, պանիսլամիզմ, պանթուրքիզմ/ ծագման և այլ խնդիրներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

ԿԻՄԱՆԱ

- բազային տարեթվեր, անուններ, տերմիններ առարկայի թեմատիկ շրջանակում;
- հիմնական աղբյուրներն ու գրականությունը;
- Օսմանյան կայսրության քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական և մշակութային զարգացման բնորոշ հատկությունները;

ԿԿԱՐՈՂԱՆԱ

1.*իրականացնել*՝

- Օսմանյան կայսրության պատմական իրադարձությունների և զարգացումների վերաբերյալ ինքնուրույն ուսումնասիրություն՝ դասընթացի թեմատիկ ոլորտում ներկայացնելով գործընթացներն ու երևույթները համակարգված /սիստեմավորված/ձևով;

2.*բնութագրել*՝

- Օսմանյան կայսրության պատմական զարգացման մեջ ընդհանուրն ու առանձնահատուկը՝ Արևելքի երկրների և համաշխարհային պատմության ենթատեքստում;

3.*մեկնաբանել*՝

- Օսմանյան կայսրության պատմության սուբյեկտների գործունեությունը;
- պատմական իրադարձությունների մասնակիցների դիրքորոշումներն ու դրդապատճառները;

4.*ուսումնասիրել և հետազոտել*՝

- Օսմանյան կայսրության պետական-քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական կառուցվածքը, կառավարման ձևերը;
- արտաքին և ներքին քաղաքականությունը;
-սոցիալական խավերն ու խմբերը տարբեր ժամանակաշրջաններում;
- ազգային փոքրամասնությունների տեղը, դերը, նրանց հանդեպ վարվող քաղաքականության առանձնահատկությունները;

5. *բացահայտել*՝

- Օսմանյան կայսրությունում էթնո-կրոնական, գաղափարախոսական, էթիկական գործոնների և ավանդական ինստիտուտների ազդեցությունները պատմական գործընթացների վրա;
- պատմական երևույթների փոխկապակցվածության և տարբեր գործոններով պայմանավորվածության աստիճանը;

6. *կիրառել*՝

- տվյալ ժամանակաշրջանի վերաբերյալ ստացած բազային գիտելիքները մասնագիտական գործունեության մեջ;
- մասնագիտական բառապաշարը, գիտական ինֆորմացիայի հայթայթման և մշակման մեթոդները;
- պատմական գիտելիքների նորացման և ակտուալացման հմտությունները;

ԿՏԻՐԱՊԵՏԵՆ
- պատմական ուսումնասիրություններ կատարելու տեսական և մեթոդաբանական բազային հիմունքներին;
- պատմական աղբյուրներից, գիտական գրականությունից և տարբեր տեսակի քարտեզներից օգտվելու հմտություններին;
- տվյալ ժամանակաշրանի վերաբերյալ պատմական բազային ինֆորմացիան քննական և համեմատական ձևով ինքնուրույն վերլուծելու, մեկնաբանելու և շարադրելու կարողություններին.

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	**Թյուրքերը Փոքր Ասիայում XI-XIII դդ.**	2			Կյուրացնի թյուրքական ցեղերի կողմից Փոքր Ասիայում հաստատման գործընթացների պատմությունը:
	Փոքր Ասիայի նախաթյուրքական պատմությունը: Սելջուկյան պետության հիմնադրումը: Իկոնիայի/Ռումի/ սուլթանությունը: Մոնղոլական արշավանքը 13դ.: Կիլիկիայի հայոց թագավորությունը մոնղոլների և թուրքերի միջև:				
Թեմա 2	**Օսմանյան պետության հիմնադրումը XIV-XV դդ.**	2			Կյուրացնի Օսմանյան պետության առաջացման պատմության հիմնահարցերը:
	Օսմանյան պետության հիմնադրումը. Էրթողրուլի բեյլիքից մինչև սուլթանություն: Օսմանյան				

	սուլթանության պետական կառուցվածքը (թիմարային համակարգ, դատական համակարգ, վարչական համակարգ, բանակ, տարածքային բաժանում): Դեշիրմե:Բալկանյան արշավանքները 14-րդ դ.:				
Թեմա 3	**Օսմանյան պետությունը՝ փլուզման վտանգի առջև**	2			Կյուրացնի Լենկ Թեմուրի արշավանքների հետևանքով առաջացած ճգնաժամային իրավիճակը Օսմանյան պետությունում:
	Լենկ Թեմուրի արշավանքը, դրա հետևանքները, պայքարը օսմանյան գահի համար: Օսմանյան պետությունը՝փլուզման վտանգի առջև: Սուֆիական շարժումները և ապստամբությունն երը 15-րդ դարում:				
Թեմա 4	**Օսմանյան պետությունը՝ կայսրության ճանապարհին**	2			Կյուրացնի օսման-թուրքերի կողմից Կոստանդնուպոլսի գրավման և դրա հեևանքների պատմությունը:
	Օսմանյան պետության վերականգնում. Կ. Պոլսի գրավման ճանապարհին: Կ. Պոլսի գրավումը:Կ. Պոլսի գրավման պատճառները, հետևանքները,				

	նշանակությունը:				
Թեմա 5	**Միլլեթների համակարգը Օսմանյան կայսրությունում**	2	2		Կյուրացնի Օսմանյան կայսրությունում միլլեթների համակարգի հիմնահարցերը:
	«Միլլեթների համակարգի» հիմնադրումը և դրա էությունը: Կայսրության հիմնական միլլեթները: «Հայկական միլլեթ»-ի հիմնադրումը. Կ. Պոլսի պատրիարքարան՝ պատմության հիմնական փուլերը:				
Թեմա 6	**Օսմանյան կայսրությունը հզորության շրջանում՝ XV դ. երկրորդ կես - XVI դ.**	2			Կյուրացնի XV դ. երկրորդ կես - XVI դ.-ի Օսմանյան կայսրության պատմության հիմնահարցերը:
	Օսմանյան պետությունը հզորության շրջանում. նվաճումների էթնո-դեմոգրաֆիկ հետևանքները: Օսմանյան կայսրության սոցիալ-տնտեսական կառուցվածքը: Օսմանյան կայսրության հարկային համակարգը: Օսմանյան կայսրության վարչա-տարածքային կառուցվածքը: «Բարձր Դուռը». Պետական				

	կառավարման համակարգը:				
Թեմա 7	**Օսմանյան կայսրության ծավալապաշտական քաղաքականությունը XVI-XVII դդ.**	2	2		Կյուրացնի XVI-XVII դդ. Օսմանյան կայսրության նվաճողական քաղաքականության պատմության հիմնահարցերը:
	Օսմանյան կայսրության նվաճողական քաղաքականությունը և միջազգային կապերը 16-րդ դ.: Թուրք-պարսկական պատերազմները 16-րդ դ. - 17-րդ դարի սկզբում: Հայաստանի բաժանումը: Օսմանյան կայսրության արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունները 16-րդ -17-րդ դդ.:				
Թեմա 8	**«Նահանջի շրջան». Արևելյան հարցի առաջացման պատճառները**	2			Կյուրացնի Օսմանյան կայսրության «Նահանջի շրջան»-ի պատմությունը և Արևելյան հարցի պատմության հիմնախնդիրները:
	«Նահանջի շրջան». Օսմանյան կայսրության կառուցվածքային ճգնաժամը: Միջազգային հարաբերությունները 18-րդ դարում և Օսմանյան կայսրությունը. Կառլովիցի պայմանագիրը: Արևելյան հարց:				

Թեմա 9	**Օսմանյան կայսրությունը XIXդ. առաջին կեսին**	2	2		Կյուրացնի Օսմանյան կայսրության XIXդ. առաջին կեսի պատմության հիմնահարցերը:
	Օսմանյան կայսրությունը 18-րդ-19-րդ դդ. սահմանագծում. Բարեփոխումների միջոցով ճգնաժամը հաղթահարելու փորձեր, Սելիմ III: Մահմուդ II բարեփոխումները. Ենիչերի համակարգի վերացումը: Ազգային-ազատագրական պայքարը 19-րդ դարի սկզբում. Հունաստանի անկախացումը: Մուհամեդ Ալի. ռուս-թուրքական պատերազմ (1828-1829 թթ.). Ադրիանապոլսի պայմանագիր:				
Թեմա 10	**Թանզիմաթ**	2			Կյուրացնի Օսմանյան կայսրության պատմության հիմնահարցերը 19-րդ դարի 40-50-ական թթ.:

	Թանզիմաթ. 19-րդ դ. 40-ական -50-ական թթ. Բարեփոխիչներ և բարեփոխումներ: Ղրիմի պատերազմը 1853-1856 թթ.: Մեծ տերությունների պայքարը՝ Օսմանյան կայսրությունը պահպանելու նպատակով: Թանզիմաթ. Բարեփոխումների 2-րդ փուլ (19-րդ. դ. 50-ական – 60-ական թթ.). «Նոր օսմաններ»:				
Թեմա 11	**Սահմանադրական շարժումը և դրա պարտությունը. «զուլում»-ի շրջան**	2			Կյուրացնի Օսմանյան կայսրության «աբդուլհամիդյան ժամանակաշրջանի» պատմության հիմնահարցերը:
	Սահմանադրական շարժում, Միդհաթ-փաշա, Սահմանադրության հռչակումը (1876 թ.): 1877-78 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմ, Սան-Ստեֆանոյի և Բեռլինի պայմանագրերը (1878 թ.). Հայկական հարց: Աբդուլ Համիդ II-ի գահակալությունը, «զուլում»-ի շրջան. Երիտթուրքական շարժում. Հայկական ազգային կուսակցություններ ի մասնակցությունը երիտթուրքական շարժմանը:				

Թեմա 12	**Երիտթուրքերի ռեժիմը և Օսմանյան կայսրության վախճանը**	**2**	**2**		Կյուրացնի «երիտթուրքական ժամանակաշրջանի» Օսմանյան կայսրության պատմության հիմնահարցերը:
	Օսմանյան կայսրությունը 20-րդ դարի սկզբում. Երիտթուրքական հեղաշրջումից մինչև ցեղասպանություն: Օսմանյան կայսրությունը առաջին աշխարհամարտում. Կայսրության կործանումը:				
Ընդամենը՝ 32 ժամ, որից դասախոսություն 24 ժամ, սեմինար 4 ժամ, և գործնական 4 ժամ		24	**8**		

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
56. Առաջին միջանկյալ	0-4

57. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
58. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M25. Արաբական երկրների պայքարը անկախության նվաճման համար (1918-1946 թթ.) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

01/M22.Արաբա-թուրքական հարաբերությունները 1907-1918 թթ. (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ներկայացնել 1908թ. երիտթուրքական հեղափոխությունից մինչև Առաջին համաշխարհային պատերազմի ավարտը ընկած ժամանակաշրջանում Օսմանյան կայսրության արաբական վիլայեթներում տիրող հասարակական-քաղաքական իրավիճակը, արաբա-թուրքական հարաբերությունները, ինչպես նաև այս շրջանում ձևավորված արաբական ազգայնականության հիմնական նպատակները և խնդիրները: Ամբողջական պատկեր կազմել արաբների և երիտթուրքերի միջև հարաբերությունների և Օսմանյան կայսրությունում արաբական շարժմանն առնչվող հիմնախնդիրների, արաբ ժողովրդի ազգային պայքարի ընթացքի և զարգացման վերաբերյալ: Քննարկել արաբա-թուրքական հարաբերությունների և արաբական ազգայնական շարժման համատեքստում օսմանիզմի և արաբիզմի՝ միմյանցից հակադիր գաղափարախոսությունների համատեղ առկայության կարևոր խնդիրը, որը մեծապես ազդել է վերոհիշյալ գործընթացների վրա: Ապահովել գիտելիքների այն անհրաժեշտ պաշարը, որոնք հնարավորություն կտան ճշգրիտ ընկալելու, հասկանալու այս ժամանակաշրջանի արաբա-թուրքական հարաբերությունների զարգացման ընթացքը, (թուրքական իշխանություններին լոյալ վերաբերմունքից մինչև բացահայտ թշնամանք) արաբական ազգային գաղափարախոսության էվոլյուցիան, ինչպես նաև Օսմանյան կայսրությունում և նրա տարածքներից դուրս ստեղծված արաբական ազգային կազմակերպությունների, կուսակցությունների և խմբավորումների գործունեությունն ու նպատակները, որոնք անմիջական ազդեցություն են ունեցել արաբական-ազատագրական պայքարի ձևավորման և նրա հետագա զարգացման վրա:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. **կիմանա** ուսումնասիրվող ժամանակաշրջանում արաբա-թուրքական հարաբերությունների, արաբական ազգայնականության և արաբական ազգային-ազատագրական շարժման զարգացման ընթացքը և ուղղվածությունը,

2. կկարողանա հասկանալ այդ շրջանում արաբական երկրների պատմության հիմնախնդիրները, վերլուծել և ճիշտ գնահատել ուսումնասիրվող երկրներում տեղի ունեցող իրադարձությունները և նրանց առանձնահատկությունները,

3. կտիրապետի ուսումնասիրվող Օսմանյան կայսրության, հատկապես արաբական վիլայեթների հասարակական, քաղաքական իրավիճակին, այն քաղաքականությանը, որը վարում էին երիտթուրքերը կայսրությունում բնակվող ոչ թուրք ազգերի նկատմամբ, այս շրջանում արաբա-թուրքական հարաբերությունների ողջ ընթացքին, ինչպես նաև այն դրդապատճառներին ու գործոններին, որոնք մեծապես ազդեցի Օսմանյան կայսրության նկատմամբ արաբների վերաբերմունքի փոփոխությանը: Բացի այդ ուսանողները կտիրապետեն տվյալ պատմական շրջանում արաբական ազգային գաղափարախոսության ձևավորմանը իր առանձնահատկություններով և յուրահատկություններով: Դրա հետ մեկտեղ կկարողանան ճիշտ վերլուծել ու ընկալել արաբա-թուրքական հարաբերությունների էությունը, արաբ ազգային գործիչների, կուսակցությունների և կազմակերպությունների հետապնդած նպատակները:

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապմունքի տիպը ժամերի թիվը		
		դասախո-սություն	սեմինար, գործնական	Վերջնարդյունք
	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ			
Թեմա 1	Արաբական հասարակությունը երիտթուրքական հեղափոխության նախօրյակին	2		**Արաբական հասարակության պատմությունը երիտթուրքական հեղափոխության նախօրյակին**
	Անդրադառնում է արաբական վիլայեթներում և արտերկրում գործող արաբական ընդդիմադիր կազմակերպությունների գործունեությունը ու նպատակներն, ինչպես նաև արաբների նկատմամբ կենտրոնական իշխանությունների վարած քաղաքականությանը: Այս շրջանում արաբա-թուրքական հարաբերությունները բավական սերտացան քանի որ և երիտթուրքերը և արաբները հստակորեն գիտակցում էին որ միայն կայսրության բոլոր			

	ակաաբդուլհամիդյան ուժերի ամախմբման կարելի է հասնել րենց նպատակների րականացմանը:			
Թեմա 2	**Երիտթուրքական հեղափոխության հաղթանակը. «Արաբա-օսմանյան եղբայրություն» կազմակերպությունը**	2		Կյուրացնի «Արաբա-օսմանյան եղբայրություն» կազմակերպության պատմությունը
	Հեղափոխության հաղթանակը և սահմանադրության վերականգնումը մեծ խանդավառությամբ ընդունեցին կայսրության բոլոր ժողովուրդները այդ թվում նաև արաբները: Արաբ ազգային գործիչները հույս էին տածում որ երիտթուրքերի հաղթանակը հնարավոր կդարձնի արմատականփոփոխություննե րի իրականաումը արաբական վիլայեթներում; Պատահական չէ, որ հենց այս ժամանակ ստեղծվեցին արաբական մի շարք կազմակերպություններ, որոնք իրենց նպատակների իրականացումը կապում էին իթթիհադականների հետ: 1908թ. ստեղծվեց «Արաբա-օսմանյան եղբայրություն» կազմակերպությունը՝ առաջին արաբական օրինական կազմակերպություն էր:			
Թեմա 3	**1908 թ. խորհրդարանական ընտրությունները և արաբ պատգամավորների գործունեությունը**	2		Կյուրացնի 1908 թ. խորհրդարանական ընտրությունները և արաբ պատգամավորների գործունեությունը
	1908թ. հոկտեմբեր-նոյեմբեր ամիսներին անցկացված խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ երիտթուրքերի տարատեսակ խախտումների և ճնշումների շնորհիվ հաջողվեց ապահովել թուրքական տարրի գերակայությունը այազգի պատգամավորների			

	նկատմամբ, չնայած այն հանգամանքին որ արաբները կազմում էին կայսրության ամենամեծաթիվ ազգային տարը: Խորհրդարանում արաբ պատգամավորները ստեղծեցին «արաբական դաշին» խմբակցույթւոնը, որը, սակայն զուտ ձևական էր քանի որ նրա անդամները կապված չէին ընդհանուր քաղաքական հայացքներով, չկարողացան լուրջ ընդդիմություն ստեղծել «իթթիհադ վե թերաքքիին» և խորհրդարանում բարձրացնել արաբական ազգային խնդիրներ:			
Թեմա 4	«1909 թ. մարտի 31-ի» դեպքերը ր արաբա-թուրքական հակասությունների ի հայտ գալը:	2	2	Կյուրացնի «1909 թ. մարտի 31-ի» դեպքերը և արաբա-թուրքական հակասությունների ի հայտ գալը:
	1909 թ. հակաիթթիհադական սուլթանամետ ուժերին հաջողվեց կարճ ժամանակով իշխանությունից հեռացնել երիտթուրքերին: Իշխանության վերադառնալով, իթթիհադականները լիովին հրաժարվեցին ազատության և հավասարության իրենց նախկին խոստումներից և սկսեցին աստիճանաբար սահմանափակել կայսրության ոչ թուրք ժողովուրդների իրավունքները: Արաբա-թուրքական հակասությունների առիթ դարձավ հատկապես արաբերեն լեզվի նկատմամբ իթթիհադական ղեկավարների դիրքորոշումը: 1909 թ. հետո երիտթուրքերը այլևս հարկ չհամարելով որևէ չափով սքողել իրենց իրական դիտավորությունները, բացահայտորեն սկսեցին վարել արաբերենը դուրս մղելու և արաբ ազգաբնակչության ձուլման քաղաքականություն			

Թեմա 5	Նոր սերնդի արաբական կազմակերպություններ	2		Կյուրացնի Նոր սերնդի արաբական կազմակերպություններ ի պատմությունը
	Իթթիհադականների վարած ազգային քաղաքականության ակնհայտ փոփոխությունը հիասթափեցրեց արաբ քաղաքական ակտիվ ուժերի մեծ մասին: Նրանց ջանքերով հիմնվեցին մի շարք կազմակերպություններ, որոնք իրենց հիմնական առաքելությունը տեսնում էին ինքնավարության ձեռքբերման ընդհանուր գաղափարական հիմքի վրա արաբական ազգային ուժերի միավորելու մեջ: Այդ կազմակերպություններից էին «Ալ- կահտանիա», «Գրական ակումբ» և «Երիտասարդ արաբիա»: Այս կազմակերպությունները և նրանց առաջ քաշած նոր գաղափարները մեծապես ազդեցին արաբա-թուրքական հարաբերությունների վրա:			
Թեմա 6	Արաբական գործոն համաօսմանյան ընդդիմադիր կազմակերպությունների գործունեության համատեքստում	2		Արաբական գործոն համաօսմանյան ընդդիմադիր կազմակերպություններ ի գործունեության համատեքստում
	1910-1911թթ. ակտիվացավ արաբ ազգային կազմակերպությունների, խմբավորումների և խորհրդարանի արաբ պատգամավորների գործունեությունը: նախադրյալներ ստեղծվեցին իթթիհադականների ոչ թուրք հակառակորդների հետ մերձեցման համար: Արաբները ամիջակա մասնակցություն ունեցան համաօսմանյան ընդդիմադիր կուսակցութուների ստեղծման ու աշխատանքի մեջ: Այդպիսի			

	կուսակցություններից առաջինը «Չափավոր լիբերալներն էին»: Այն առաին ընդդիմադիր կուսակցություններից մեկն էր, որին հաջողվեց համախմբել հակաիթթիհադական կողմներոշում ունեցող տարբեր ուժերին:			
Թեմա 7	**Թուրք-իտալական պատերազմը և նրա ազդեցությունը արաբա-թուրքական հարաբերությունների վրա:**	2		Կյուրացնի Թուրք-իտալական պատերազմի պատմության հիմնահարցերը և նրա ազդեցությունը արաբա-թուրքական հարաբերությունների վրա:
	1911-1912 թթ. թուրք-իտալական պատերազմի հենց սկզբից պարզ դարձավ, որ Օսմանյան կայսրությունը ընդունակ չէ դիմակայել նույնիսկ համեմատաբար թույլ եվրոպական պետությանը: Աստիճանաբար հավանական էր դառնում կայսրության զգալի մաի մասնատումը եվրոպական պետւթյուների մջն: Արաբների մեծ մասը միանգամայն համոզված էր, որ այս պայմաններում անջատումը կայսրությունից անխուսափելիորեն մեծապես կնպաստի արաբական վիլայեթների վերածմանը եվրոպական գաղութի, ինչը նպաստեց արաբա-թուրքական հարաբերությունների որոշակի բարելավմանը:			
Թեմա 8	«Հուրիյեթ վե իթթիլաֆ» կուսակցությունը և արաբերը	2		Կյուրացնի «Հուրիյեթ վե իթթիլաֆ» կուսակցության պատմության հիմնահարցերը
	Կուսակցության կազմավորման և գործնեության մեջ կարևոր դեր էին խաղում ոչ թուրք,			

	հատկապես արաբ հեղինակավոր ազգային գործիչները: Վերջիններս ի դեմս «Հուրիյեթ վե իթթիլաֆի» տեսնում էին այն ուժի, որի օգնությամբ հույս ունեին իրականացնել իրենց նպատակները: Արաբների համար հատկապես գրավիչ էր այն, որ «Հուրիյեթ վե իթթիլաֆը» կուսակցությունը առաջ էր քաշում ապակենտրոնացման գաղափարը, ինչը նրանց ծրագիրը և քարոզչությունը արաբական վիլայեթներում դարձնում էր առավել ընկալելի և ընդունելի:			
Թեմա 9	Վարչական ապակենտրոնացման օսմանյան կուսակցությունը» և բարեփոխումների շաչժումը արաբական վիլայեթներում	2	2	«Վարչական ապակենտրոնացման օսմանյան կուսակցությունը» և բարեփոխումների շաչժումը արաբական վիլայեթներում
	Կահիրեյում սիրիացիների կողմից հիմնադրված «Վարչական ապակենտրոնացման օսմանյան կուսակցությունը» իր ծրագրում առաջ էր քաշում բազմակրոն և բազմազգ Օսմանյան կայսրության ապակենտրոնացման անհրաժեշտությունը և դրա առավելությունները: Կուսակցությունը իր առջև նպատակ էր դրել պահպանել կայրությունն արտաքին ճնշումներից և ներքին ընվզումներից, համախմբել կայրության բոլոր ժողովուրդներին կենտրոնական իշխանության «Օսմանյան թագի» շուրջ պահովելով նրա ամբողջականությունը, միաժամանակ, զերծ պահելով արաբական վիլայեթները գաղութի վերածվելու			

	հեռանկարից:Այս ժամանակաշրջանում արաբական վիլայեթներում հիմնվեցին Բարեփոխումների կոմիտեներ, որոնց հիմնական նպատակը դարձյալ ապակենտրոնացման ձեռքբերումն էր:			
Թեմա 10	**Առաջին արաբական կոնգրեսը և նրա հետևանքները.**	2		Կյուրացնի Առաջին արաբական կոնգրեսի և նրա հետևանքների պատմությունը
	1913 թ. հունիսի 18-23-ը Փարիզում հրավիրվեց Առաջին արաբական կոնգրեսը, որի նպատակն էր ոչ միայն համախմբել և նպատակաուղղել Օսմանյան կայսրության և նրա սահմաններից դուրս արաբական քաղաքական ուժերի գործունեությունը, այլև ցույց տալ օսմանյան ղեկավարությանը, որ արաբական վիլայեթների ապակենտրոնացման պահանջը ստեղծված պայմաններում այլընտրանք չունի:Արաբական առաջին կոնգրեսը կարևոր դեր խաղաց արաբական ազգային շարժման ձևավորման և հետագա զարգացման վրա:			
Թեմա 11	**«Ալ-Ահդ» կազմակերպությունը: Իրադրությունը արաբական վիլայեթներում Առաջին աշխարհամարտի նախօրեին**	2		Կյուրացնի «Ալ-Ահդ» կազմակերպության և Առաջին աշխարհամարտի նախօրեին արաբական վիլայեթներում տեղի ունեցող զարգացումների պատմությունը
	1913թ. օսմանյան բանակի մայոր Ազիզի Ալի ալ- Միսրին իր համախոհների հետ ստեղծեց «Ալ-Ահդ» գաղտնի արմատական ընկերությունը, որի մեջ գերիշխում էր զինվորական տարրը: «Ալ-			

	Ահդի» հիմնական աջնային նպատակն էր արաբական երկրերում ներքին ինքնավարության հաստատումը Օսմանյան կայսրության սահմաններում՝ Ավստրո-Հունգարիայի դուալիստական պետության օրինակով, որի իրականացման համար նրանք չէին բացառում ուժային մեթոդների կիրառումը: Առաջին համաշխարհայիյն պատերազմի նախօրեին Օսմանյան կայսրություն ստեղծված բարդ իրադրությունը, երիտթուրքերի վարած ազգային քաղաքականությունը, արաբ ազգային ղեկավարներին համար վերջնականապես պարզ դարձրին, իրենց ազգային հարցերի լուծման գործում օրինական միջոցների անհեռանկարությունը և դրդեցին նրանց պայքարի այլ առավել արդյունավետ ձևերի: Սակայն արաբների ազգայնականների մեծամասնությունը առաջ չէր քաշում արաբական վիլայեթների անկախության խնդիրը դեմ էր կայրոթյան մասնատմանը, նրա պահպանումը համարելով եվրոպական տերությունների կողմիցզավթարարական քաղաքականությանը դիմագրաելու միակ միջոց:			
Թեմա 12	Առաջին համաշխարհային պատերազմ և արաբների դիրքորոշումը			Կյուրացնի Առաջին համաշխարհային պատերազմում արաբների դիրքորոշման պատմությունը
	Պատերազմի առաջին տարիների ընթացքում արաբ ազգայնական գործիչներ և ազգայնական կազմակերպությունների զգալի			

	մասը շարունակում էին պահպանել հավատարմությունը Օսմանյան կայսրությանը, հավատալով, որ հաղթանակի դեպքում կկատարվեն իրենց տրված խոստումները՝ ի վերջո ստանալով ինքնավարության լայն իրավունքներ: Սակայն իթթիհադականների վարած այս անգամ արդեն բացահայտ ազգայնամոլական, թուրքացման քաղաքականությունը, վերջնականապես հիսթափեցրեց արաբներին, դրդելով նրանց միանալ Անտանտի պետություններին:			
Թեմա 13	Արաբական Մեծ ապստամություն	2	2	Կյուրացնի Արաբական Մեծ ապստամության պատմության հիմնահարցերը
	1916թ. Շերիֆ Հուեյնը գլխավորությամբ սկսվեց Արաբական Մեծ ապստամբությունը: Նախկան ապստամբություն բարձրացնելը Շերիֆ Հուսեյնը բանակցություններ էր վարում ազլիացիների հետ արաբական երկրների հետագա ճակատագրի վերաբերյալ, պահանջելով հաղթանակի դեպքում արաբական անկախ պետության ստեղծում:			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 32 ժամ, 3 կրեդիտ		26	6	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,

- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
59. Առաջին միջանկյալ	0-4
60. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
61. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M24. Թուրքիայի հանրապետության պատմության հիմնահարցեր (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել ժամանակագրական կարգով ներկայացված Թուրքիայի Հանրապետության պատմության հիմնահարցերին, տալ նրանց հիմնավոր և կանոնակարգված գիտելիքներ ուսումնասիրվող երկրի պատմության առանձնահատկությունների մասին, ինչպես նաև սովորեցնել կողմնորոշվել առարկայի վերաբերյալ առկա գիտական գրականության շրջանակում: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում Թուրքիայի Հանրապետության կայացման առանձնահատկություններին, քեմալական շարժմանը և քեմալիզմին՝ հայ արևելագետների կողմից տրված գնահատականներին, խորհրդա-թուրքական և թուրք-հայկական հարաբերություններին, աշխարհիկության և իսլամականության հակադիմությանը, ռազմական հեղաշրջումներին, երկրի արտաքին կողմնորոշումներին, բազմակուսակցական համակարգի ձևավորմանը, ազգային փոքրամասնությունների վիճակին, Թուրքիայի արդիականացմանը և բարեփոխումների փորձերին տարբեր փուլերում և այլ հարցերին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

Կիմանա

- բազային տարեթվեր, անուններ, տերմիններ առարկայի թեմատիկ շրջանակում;
- հիմնական աղբյուրներն ու գրականությունը;
- Թուրքիայի Հանրապետության քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական և մշակութային զարգացման բնորոշ հատկությունները;

Կկարողանա

1.*իրականացնել*՝

- Թուրքիայի Հանրապետության պատմական իրադարձությունների և զարգացումների վերաբերյալ ինքնուրույն ուսումնասիրություն՝ դասընթացի թեմատիկ ոլորտում ներկայացնելով գործընթացներն ու երևույթները համակարգված /սիստեմավորված/ձևով;

2.*բնութագրել*՝

- Թուրքիայի Հանրապետության պատմական զարգացման մեջ ընդհանուրն ու առանձնահատուկը՝ Արևելքի երկրների և համաշխարհային պատմության ենթատեքստում;

3.*մեկնաբանել*՝

- Թուրքիայի Հանրապետության պատմության սուբյեկտների գործունեությունը;

- պատմական իրադարձությունների մասնակիցների դիրքորոշումներն ու դրդապատճառները;

4.*ուսումնասիրել և հետազոտել*՝

- Թուրքիայի Հանրապետության պետական-քաղաքական կառուցվածքը, սոցիալ-տնտեսական համակարգը, կառավարման ձևերը և հիմնական ինստիտուտները;

- հիմնական քաղաքական կուսակցություններն ու հասարակական կազմակերպությունները;

- արտաքին և ներքին քաղաքականությունը;

-սոցիալական խավերն ու խմբերը տարբեր ժամանակաշրջաններում;

- ազգային փոքրամասնությունների տեղը, դերը, նրանց հանդեպ վարվող քաղաքականության առանձնահատկությունները;

5. *բացահայտել*՝

- Թուրքիայի Հանրապետությունում գաղափարախոսական, էթնո-կրոնական, էթիկական գործոնների և ավանդական ինստիտուտների ազդեցությունները պատմական գործընթացների վրա;

- զինվորականություն – քաղաքացիական հասարակություն, աշխարհիկություն – իսլամականություն և այլն. գործոնների ազդեցությունները պատմական գործընթացների վրա;

- պատմական երևույթների փոխկապակցվածության և տարբեր գործոններով պայմանավորվածության աստիճանը;

7. *կիրառել*՝

- տվյալ ժամանակաշրջանի վերաբերյալ ստացած բազային գիտելիքները մասնագիտական գործունեության մեջ;

- մասնագիտական բառապաշարը, գիտական ինֆորմացիայի հայթայթման և մշակման մեթոդները;

- պատմական գիտելիքների նորացման և ակտուալացման հմտությունները;

Կտիրապետեն

- պատմական ուսումնասիրություններ կատարելու տեսական և մեթոդաբանական բազային հիմունքներին;

- պատմական աղբյուրներից, գիտական գրականությունից և տարբեր տեսակի քարտեզներից օգտվելու հմտություններին;

- տվյալ ժամանակաշրանի վերաբերյալ պատմական բազային ինֆորմացիան քննական և համեմատական ձևով ինքնուրույն վերլուծելու, մեկնաբանելու և շարադրելու կարողություններին.

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	**Քեմալական շարժման սկզբնավորումը Թուրքիայում**	2			Կյուրացնի քեմալական շարժման սկզբնավորման պատմության հիմնահարցերը
	Օսմանյան կայսրությունը Առաջին աշխարհամարտի ավարտին:Սևրի պայմանագիր:Ազգայնական (քեմալական) շարժման սկիզբը. դրա գնահատականները:Մուստաֆա Քեմալը և նրա դերը ազգայնական շարժման կազմակերպման գործում: Քեմալական շարժման փուլերը: Էրզրումի և Սվասի համաժողովները: «Ազգային ուխտ»: ԹԱՄԺ-ի ձևավորումը:				
Թեմա 2	**Թուրքիան՝ Սևրից մինչև Լոզան**	2			Կյուրացնի 1920-1922 թթ. Թուրքիայի պատմության հիմնահարցերը:
	1920 թ. թուրքական արշավանքը ՀՀ				

	դեմ: Ալեքսանդրապոլի պայմանագիր:1919-22 թթ. հույն-թուրքական պատերազմը: Մուդանիայի զինադադար: Խորհրդա-թուրքական հարաբերությունների հաստատումը: Մոսկվայի պայմանագիր (1921թ., մարտ 16): Կարսի պայմանագիր (1921 թ., հոկտեմբեր 13):Մեծ տերությունների քաղաքականությունը և Թուրքիան: Սևրից մինչև Լոզան: Հայկական հարցը միջազգային դիվանագիտական փաստաթղթերում (Հայաստանի մանդատ. Սևրի հաշտության պայմանագիր, Վիլսոնի իրավարարական պայմանակարգ, Լոզանի կոնֆերանս):				
Թեմա 3	**Թուրքիայի Հանրապետության կայացումը**	2			Կյուրացնի Թուրքիայի հանրապետության կայացման պատմության հիմնահարցերը:
	Թուրքիայի Հանրապետության հռչակումը և խալիֆայության վերացումը: Սոցիալ-տնտեսական բարեփոխումներ: Էտատիզմ: Առաջին Սահմանադրություն: Քեմալական բարեփոխումները կրթության, մշակույթի, կենցաղի բնագավառներում:				
Թեմա 4	**Կուսակցապետության ձևավորումը Թուրքիայում**	2	2		Կյուրացնի կուսակցապետության ձևավորման պատմության հիմնահարցերը Թուրքիայում:
	Հակազդեցություն բարեփոխումներին: Շեյխ Սաիդի ապստամբությունը: Մ. Քեմալը և քաղաքական վերնախավը: Պայքար մենիշխանության համար: ՀԺԿ-ի մենատիրության հաստատումը:				
Թեմա 5	**Քեմալիզմ**	2			Կյուրացնի՝ Քեմալիզմի՝ որպես պետական գաղափարախոս

					ության պատմության հիմնահարցերը:
	Քեմալիզմը որպես պետական գաղափարախոսություն: Քեմալիզմի «վեց նետերը»: Քեմալական արդիականացման գնահատական: Ազգային քաղաքականություն: Մուսթաֆա Քեմալը՝ նոր Թուրքիայի առաջնորդ:				
Թեմա 6	**Թուրքիան Երկրորդ աշխարհամարտի նախօրեին**	2	2		Կյուրացնի Թուրքիայի Հանրապետության՝ Երկրորդ Աշխարհամարտի նախօրեին պատմության հիմնահարցերը:
	Թուրքիան Երկրորդ Աշխարհամարտի նախօրեին: Հակասություններ ՀԺԿ-ի ներսում. Ի.Ինյոնյուի բեմելը: Արտաքին քաղաքականություն: Մոնթրյոյի պայմանագիր:				
Թեմա 7	**Թուրքիան Երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին**	2			Կյուրացնի Թուրքիայի Հանրապետության պատմության հիմնահարցերը 1939-1945 թթ.
	Թուրքիան Երկրորդ Աշխարհամարտի տարիներին: Արտաքին քաղաքականություն և ներքին տնտեսական զարգացման առանձնահատկությունները: Հարաբերությունները ԽՍՀՄ-ի հետ: Թուրքիայի մերձեցումը Արևմուտքի հետ:				
Թեմա 8	**Թուրքիան 1945-50-ական թթ.**	2	2		Կյուրացնի Թուրքիայի Հանրապետության 1945-50-ական թթ. պատմության հիմնահարցերը:
	Անցում բազմակուսակցական համակարգին:ԴԿ հիմնադրումը: 1950թ. խորհրդարանական ընտրությունները և ԴԿ-ի հաղթանակը: ԴԿ տասնամյա				

	կառավարումը: Թուրքիայի մասնակցությունը ռազմական դաշինքներին 1950-ականներին: Կիպրոսի հարցի ծագումը:				
Թեմա 9	**«Երկրորդ հանրապետություն»**	2			Կյուրացնի Թուրքիայի Հանրապետության 1960-ական թթ. պատմության հիմնահարցերը:
	1960 թ. մայիսի 27-ի ռազմական հեղաշրջումը: Թուրքիան հեղաշրջումից հետո: 1961 թ. նոր Սահմանադրությունը: 1960-ական թթ.՝ քաղաքական անկայունության շրջան: Քաղաքական կուսակցությունները 1960-ական թթ. երկրորդ կեսին: ԱԿ - Ս. Դեմիրել: Սոցիալ-տնտեսական ճգնաժամը Թուրքիայում 1960-ականների վերջում: Ձախակողմյան շարժման ակտիվացումը 1960-ական թթ.:				
Թեմա 10	**Թուրքիան 1970-80 թթ.**	2			Կյուրացնի Թուրքիայի Հանրապետության 1970-ական թթ. պատմության հիմնահարցերը:
	1971 թ. ռազմական հեղաշրջումը: Թուրքիան 1971-80 թթ.-ին: ՀԺԿ-ի նորացումը (Բ. Էջևիթ): ԱՇԿ և «Գորշ գայլերը» (Ա. Թյուրքեշ): Ներքաղաքական պայքարի բևեռացումը 1970-ական թվականների վերջում: Թուրքիայի արտաքին քաղաքականության առանձնահատկությունները 1961-80-ական թթ. (Կարիբյան ճգնաժամ, Կիպրոս, արաբական երկրներ, «սառը պատերազմի» սրում 1979-80 թթ.-ին):				
Թեմա 11	**«Երրորդ հանրապետություն»**	2	2		Կյուրացնի Թուրքիայի Հանրապետության 1980-ական թթ. պատմության հիմնահարցերը:

	1980 թ. սեպտեմբերի 12-ի ռազմական հեղաշրջումը: Քաղաքական դաշտի «մաքրում»: Նոր Սահմանադրություն: Անցում քաղաքացիական կառավարման: 1983 թ. ընտրություններ: Թ. Օզալի «դարաշրջան»՝ «թուրքական հրաշք»: Էտատիզմի ավարտ, տնտեսության ազատականացում: Արտաքին քաղաքականության առանձնահատկություններ:Կրոնի վերելքը Թ. Օզալի կառավարման տարիներին: «Թյուրք-իսլամական համադրություն» նախագիծը:				
Թեմա 12	**Քաղաքական իսլամի հաղթանակը Թուրքիայում**	2			Կյուրացնի Թուրքիայի Հանրապետություւնում քաղաքական իսլամի հաղթանակի պատմությունը:
	1995 թ. խորհրդարանական ընտրությունները և Բարօրություն կուսակցության հաղթանակը: Ն. Էրբաքան:Բանակի չորրորդ միջամտությունը (1997 թ.): Ներքաղաքական իրավիճակը Թուրքիայում 1997 թ.-ից հետո (Թ. Չիլեր, Ն. Էրբաքան, Մ. Յըլմազ, Բ. Էջևիթ-ի կառավարությունները): Քաղաքական իսլամի ակտիվացումը Թուրքիայում XX-XI դդ. սահմանագծում: «Ֆազիլեթ» կուսակցության պառակտումը: «Նորարարների» առանձնացումը: ԱԶԿ-ի ստեղծումը: Ռ. Էրդողան:ԱԶԿ-ի հաղթանակը 2002 թ. ընտրություններին: Չափավոր իսլամականների կառավարման շրջանը: Ներքին և արտաքին քաղաքականության հիմնահարցեր:				
Ընդամենը՝ 32 **ժամ,** որից դասախոսություն 24 ժամ, սեմինար 4 ժամ, և գործնական 4 ժամ		24	8		

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
62. Առաջին միջանկյալ	0-4
63. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
64. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M25. Արաբական երկրների պայքարը անկախության նվաճման համար (1918-1946 թթ.) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ներկայացնել Մերձավոր և Միջին Արևելքի, ինչպես նաև Հյուսիսային Աֆրիկայի արաբական երկրներում 20-րդ դարի առաջին կեսին ստեղծված աշխարհաքաղաքական դրությունը,

ամբողջական պատկեր կազմել այն կարևորագույն իրադարձությունների մասին, որոնք տեղի ունեցան այս տարածաշրջանում և նպաստեցին արաբական երկրների անկախության ձեռքբերման համար, ինչպես նաև ծանոթանալ այս ժամանակաշրջանում արևմտյան պետությունների վարած մերձավորարևելյան քաղաքականության հետ, ինչն իր անմիջական ազդեցությունն էր ունենում արաբական աշխարհում տեղի ունեցող գործընթացների վրա,

ուսանողների մոտ ապահովել գիտելիքների այն անհրաժեշտ պաշարը, որոնք հնարավորություն կտան տեսնելու 20-րդ դարում աշխարհում տեղի ունեցող փոփոխությունները և արաբական երկրների միջև գոյություն ունեցող կապը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. **կիմանա** ուսումնասիրվող ժամանակաշրջանում արաբական երկրների անկախության և ինքնավարության ձեռքբերման պատմական զարգացման ընթացքը և ուղղվածությունը,

2. **կկարողանա** հասկանալ այդ շրջանում արաբական երկրների պատմության հիմնախնդիրները, վերլուծել և ճիշտ գնահատել ուսումնասիրվող երկրներում տեղի ունեցող իրադարձությունները և նրանց առանձնահատկությունները,

3. **կտիրապետի** ուսումնասիրվող Արաբական երկրների ներքին սոցիալ-քաղաքական իրավիճակին, այն քաղաքականությանը, որը վարում էին արևմտյան պետությունները, հատկապես Անգլիան և Ֆրանսիան, իրենց հովանավորության, հսկողության տակ գնվող երկրներում, ինչպես նաև այն դրդապատճառներին, որոնք նախորդում էին նշված ժամանակաշրջանում իրականացրած բազմաթիվ հեղափոխություններին, հեղաշրջումներին, ժողովրդական ու հակազաղութային ապստամբություններին: Բացի այդ ուսանողները կտիրապետեն տվյալ պատմական շրջանի միջարաբական հարաբերություններին, իրենց առանձնահատկություններով և յուրահատկություններով և այստեղ առկա խնդիրներին: Դրա հետ մեկտեղ կկարողանան ճիշտ վերլուծել ու ընկալել հետագա տարիների պատմական զարգացման ուղին՝ անմիջական կապ տեսնելով անցյալի և ապագայի պատմական գործընթացների միջև:

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապմունքի տիպը ժամերի թիվը		
		դաս խո-սություն	սեմինար, գործնական	Վերջնարդյունք
	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ			
Թեմա 1	Սիրիան 1918-1920թթ.	2		**Կյուրացնի Սիրիայի 1918-1920 թթ. Պատմության հիմնահարցերը**
	Սիրիայի ազատագրումը օսմանյան տիրապետությունից, արաբական զորքերի հաղթանակը: Սիրիայի ներքին իրավիճակը, ազգային կառավարության ստեղծումը: Անգլո-արաբական բանակցությունները Սիրիայի			

	ապազայի վերաբերյալ (Ֆեյսալ-Ալենբի): Փարիզի խաղաղության կոնֆերանսում արաբական հարցի քննարկումը: Սիրիայի թագավորության ստեղծումը և անկումը			
Թեմա 2	Սիրիան մանդատի հաստատումից մինչև անկախություն:	2		Կյուրացնի Սիրիայի պատմության հիմնահարցերը մանդատի տարիներին:
	Ֆրանսիական զորքերի մուտքը Սիրիա, ֆրանսիական մանդատի հաստատումը: Ֆրանսիայի վարած քաղաքականությունը Սիրիայում: Սիրիայի բաժանումը մանր պետությունների: Հակաֆրանսիական ժողովրդական ապստամբությունները, 1925-1927 թթ. համասիրիական ապստամբությունը: Ֆրանսա-սիրիական հարաբերությունները 1934-1939 թթ.: Մանդատի վերացումը և անկախության ձեռքբերումը: Սիրիան 1948 և 1967 թթ. արաբա-իսրայելական պատերազմների ընթացքում:			

Թեմա 3	**Անդրիորդանան թագավորության ստեղծումը.**	2		Կյուրացնի Անդրիորդանանյան պետության ստեղծման պատմությունը:
	Անդրիորդանանի հիմնումը Անգլիական մանդատի ներքո: Հաշիմյան հարստության հաստատումը: Անգլիայի սոցիալ-տնտեսական քաղաքականությունը Անդրիորդանանում: Անդրիորդանանի հարաբերությունները Անգլիայի հետ. թագավորության կարգավիճակը: Բրիտանական մանդատի վերացումը և Հորդանան թագավորության հռչակումը, անկախության ձեռքբերումը:			
Թեմա 4	**Հորդանանը անկախության առաջին տարիներին**	2	2	Կյուրացնի Հորդանանի պատմության հիմնահարցերը անկախության առաջին տարիներին:
	Հորդանանի հարաբերությունները արաբական երկրների հետ: Արաբական ֆեդերացիայի ստեղծումը: Արաբա-իսրայելական առաջին պատերազմը. Պաղեստինցի փախստականների խնդիրը: 1967 թ. արաբա-			

	իսրայելական պատերազմը և նրա հետևանքները Հորդանանի համար:			
Թեմա 5	Պաղեստինը 1948-1967 թթ.	2		Կյուրացնի Պաղեստինի 1948-1967 թթ. Պատմության հիմնահարցերը
	Պաղեստինը անգլիական մանդատի ներքո: Հրեական գաղթօջախի ստեղծումը Պաղեստինում և պաղեստինցի արաբների դիրքորոշումը: Պաղեստինի բաժանումը և Իսրայել պետության ստեղծումը: Արաբա-իսրայելական հակամարտությաn սկիզբը: 1967թ. պատերազմի հետևանքները Պաղեստինի համար:			
Թեմա 6	Իրաքը 1918-1932 թթ.	2		Կյուրացնի Իրաքի 1918-1932 թթ. պատմության հիմնահարցերը:
	Օսմանյան տիրապետության վերացումը և անգլիական մանդատի հաստատումը Իրաքում: Ֆեյսալ իբն Հուսեյն Իրաքի թագավոր, Հաշիմյան հարստության հաստատումը: Իրաքի պայքարը մանդատային			

	համակարգի դեմ: 1930թ. անգլո-իրաքյան պայմանագիրը, մանդատի վերացումը և Իրաքի ձևական անկախության շնորհումը:			
Թեմա 7	Իրաքը 1932-1959 թթ.	2		Կյուրացնի 1932-1959 թթ. Իրաքի պատմության հիմնահարցերը:
	Իրաքը անկախության առաջին տարիներին: Իրաքը ապստամբություննների և հեղաշրջումների տարիներին (1935-1936 թթ. ապստամբություն, 1936 թ. պետական հեղաշրջում, 1941 թ. քրդական ապստամբություն, 1948 և 1952 թվականների ապստամբությունները): Բաղդադի պակտ: 1956 թ. նոյեմբերյան ապստամբությունը: 1958 թ. հուլիսյան հեղափոխութույնը. Ազատ սպաներ կազմակերպություն			
Թեմա 8	Քուվեյթը 1918-1961 թթ.	2		Կյուրացնի Քուվեյթի պետության 1918-1961 թթ. պատմության հիմնահարցերը
	Քուվեյթը անգլիական պրոտեկտորատի ներքո, 1899թ. անգլո-քուվեյթյան պայմանագիրը: Քաղաքական,			

	սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը Քուվեյթում 1920-1940 ական թթ., Քուվեյթը անկախ պետություն 1961թ.: Քուվեյթի հարաբերությունները Իրաքի հետ. տարածքային տարաձայնություններ:			
Թեմա 9	Եգիպտոսը 1952-1956թթ.	2	2	Կյուրացնի 1952-1956 թթ. Պատմության հիմնահարցերը:
	Եգիպտոսը 1945-1950 թթ. ներքին քաղաքական իրավիճակը. 1952 թ. հուլիսյան հեղափոխությունը: Ազատ սպաներ կազմակերպությունը: 1954 թ. անգլո-եգիպտական համաձայնագիրը: Անգլիական զորքերի դուրս բերումը Եգիպտոսից: 1956թ. Սուեզի ջրանցքի ընկերության ազգայանցումը և անլո-ֆրանս-իսրայելական ագրեսիան:			
Թեմա 10	Եգիպտոսը 1956-1967թթ.	2		Կյուրացնի 1956-1967 թթ. Եգիպտոսի պատմության հիմնահարցերը:
	Եգիպտոսը բարեփոխումների շրջանում (հողային բարեփոխումներ, օտարերկրյա ընկերությունների ազգայանացում):			

	Եգիպտոսի վարած արտաքին քաղաքականությունը: Միացյալ Արաբական Հանրապետության ստեղծումը և փլուզումը 1958-1961թթ., 1967թ. պատերազմը և նրա հետևանքները:			
Թեմա 11	Լիբիան 1939-1969թթ.	2		Կյուրացնի 1939-1969 թթ. Լիբիայի պատմության հիմնահարցերը:
	Լիբիայի նվաճումը Իտալիայի կողմից: Լիբիան Իտալիայի կառավարման ներքո 1918-1939 թթ.: Անկախ Լիբիայի Միացյալ Թագավորության հիմնումը, թագավորության պետական համակարգը և նրա հարաբերությունները արաբական երկրների հետ: «Ազատ սպաների» 1969թ. հեղաշրջումը: Լիբիական արաբական հանրապետության հռչակումը:			
Թեմա 12	Ալժիրը 1939-1962թթ.			Կյուրացնի 1939-1962 թթ. Ալժիրի պատմության հիմնահարցերը:
	Ֆրանսիայի կողմից Ալժիրի գաղութացումը: Պայքար գաղութային իշխանություններ			

	ի դեմ: Ֆրանսիայի վարած գաղութային քաղաքականությունը: Ալժիրը Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին: Ազատագրական պատերազմն Ալժիրում 1954-1956թթ., նրա ազդեցությունը Ֆրանս-ալժիրյան հետագա հարաբերությունների վրա: Ֆրանս-ալժիրյան բանակցությունները. Ալժիրի անկախությունը:			
Թեմա 13	Սաուդյան Արաբիայի թագավորության կազմավորումը	2	2	Կյուրացնի Սաուդյան Արաբիա պետության կազմավորման պատմության հիմնահարցերը:
	Աբդ ալ-Ազիզ ալ-Սաուդ. Հիջազի զավթողական պատերազմները, նրա հզորացումը, Սաուդյան Արաբիայի հիմնադրումը: Սաուդյան Արաբիայի հարաբերությունները հարևան արաբական երկրների հետ, Աբդ ալ-Ազիզ ալ Սաուդի վարած արտաքին քաղաքականությունը 20-րդ դարի առաջին կեսին:			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 32 ժամ, 3 կրեդիտ		26	6	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
65. Առաջին միջանկյալ	0-4
66. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
67. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M27. Թուրքիայի պատմության հանգուցային հիմնախնդիրներ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի հիմնական նպատակն է հնարավորություն ընձեռել ուսանողներին ավելի լավ հասկանալ և վերլուծել ժամանակակից Թուրքիայում քաղաքական կյանքի, ինստիտուտների և գործընթացների բազմազանություններն ու փոփոխականությունները:

Դասընթացի նշանակալի խնդիրներից է ուսանողներին տրամադրել տեսական գիտելիքների նախահիմքեր և վերլուծական գործիքներ ՝գնահատելու Թուրքիայի քաղաքական զարգացումը՝ ուսումնասիրելով դրա մշակութային համատեքստը, ինստիտուցիոնալ կառուցվածքը, հասարակական-քաղաքական գործընթացները, ինչպես նաև այն նախադրյալներն ու զարգացումները, որոնք ազդում են դրանց ձևավորման վրա:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

Կիմանան

- կստանան տեղեկություններ առարկայի բնագավառում բազային ամսաթվերի, անվանումների և տերմինների վերաբերյալ հիմնական աղբյուրների և գրականության մասին;
- կիմանան թուրքական պետության քաղաքական կառուցվածքի, սոցիալ-տնտեսական համակարգի, կառավարման ձևերի և պետության հիմնական ինստիտուտների մանրամասնությունները;
- կծանոթանան զիտական գրականությանը և Թուրքիայի պատմության և քաղաքականության վերաբերյալ բանավեճերին.

Կկարողանան

-նկարագրել Թուրքիայի Հանրապետությունում պատմական իրադարձությունների մասնակիցների գործունեությունը, դրա դրդապատճառները և վերաբերմունքը; հիմնական քաղաքական կուսակցությունները և հասարակական կազմակերպությունները; արտաքին և ներքին քաղաքականությունը; սոցիալական և ազգային փոքրամասնությունների խմբերը, ինչպես նաև դրանց նկատմամբ պետական քաղաքականության առանձնահատկությունները;
- խորհել, թե ինչպես են զլոբալ, տարածաշրջանային և ներքին հարաբերությունները ազդում Թուրքիայի իրավիճակի վրա;
- վերլուծել աղբյուրները, որոնք առնչվում են Թուրքիայի պատմության և քաղաքականության խնդիրներին;
- ցույցաղրել քննադատական մտածողություն, հետազոտության, զրավոր և բանավոր հաղորդակցման հմտություններ:

Կտիրապետեն հմտություններին հետևյալ ոլորտներում.

-համաշխարհային, տարածաշրջանային և տեղական գործընթացների պատմական կոնտեքստի պատկերացում;
-ինքնուրույն ուսումնասիրություն անցկացնելու ունակություն;
-առաջնային աղբյուրների և այլ նյութերի քննական ընթերցանության ունակություն;
-Թուրքիայի անցյալի և ներկայի մասին հստակ և փաստարկված բանավիճելու և զրավոր շարադրանքով հանդես գալու ունակություն:

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա	Թուրքիան Առաջին Աշխարհամարտից հետո	2			Կյուրացնի Թուրքիայի

1					պատմության հիմնահարցե րը 1918-1922 թթ.
	Քեմալական շարժում. արդյունքներ և գնահատականներ: Սևրից մինչև Լոզան. պայմանագրերի հիմնական դրույթները: Մոսկվայի և Կարսի պայմանագրերը: Ալեքսանդրետի սանջաքի և Մոսուլի վիլայեթի խնդիրները: Թուրքիան միջազգային հարաբերությունների համակարգում. Թուրքիան և Ազգերի Լիգան. Նեղուցների խնդիրը:				
Թե մա 2	**Թուրքիա. կայսրությունից մինչև հանրապետություն**	2			Կյուրացնի Թուրքիայում հանրապետա կան համակարգի կայացման գործընթացի հիմնահարցե րը:
	Հանրապետության հռչակման պատմական կոնտեքստը.կայսրությունից հանրապետություն անցման փուլերը: Մ. Քեմալի «ազգային պետության» կոնցեպցիան «վեց նետերը» որպես պետականաշինության հիմնական դրույթներ: Ռազմա-բյուրոկրատական ընտրանին որպես ազգային պետության ստեղծման շարժիչ ուժ:				
Թե մա 3	**Խորհրդարանականությունը Թուրքիայում**	2			Կյուրացնի Թուրքիայում խորհրդարան ական համակարգի պատմության հիմնահարցե րը:
	Սահմանադրությունը և խորհրդարանը Օսմանյան կայսրությունում: Խորհրդարանը երիտթուրքական շրջանում: ԹԱՄԺ-ի ձևավորումը: Օրենսդրական և գործադիր իշխանության միացումը				

	ԹԱՄԺ-ում: Թուրքիայի խորհրդարանը 1960 թ. Հեղաշրջումից հետո: Թուրքիայի խորհրդարանը 1980 թ. հեղաշրջումից հետո: Արդի Թուրքիայի խորհրդարանը և պետական կառավարման առանձնահատկությունները:				
Թեմա 4	**Թուրքիայի կուսակցական համակարգը**	2	2		Կյուրացնի Թուրքիայում կուսակցական համակարգի պատմության հիմնահարցերը:
	Քաղաքական կուսակցությունները Օսմանյան կայսրությունում: Հանրապետական Թուրքիայի առաջին կուսակցությունները: ՀԺԿ-ի ստեղծումը: Միակուսակցական համակարգի հաստատումը Թուրքիայում: Անցում բազմակուսակցական համակարգին: Հիմնական կուսակցություններ: Քաղաքական կուսակցությունները, դրանց առաջնորդները և միջկուսակցական պայքարը արդի Թուրքիայում:				
Թեմա 5	**Աշխարհիկությունը և իսլամականությունը Թուրքիայում**	2			Կյուրցնի աշխարհիկության և իսլամականության պատմության հիմնահարցերը ժամանակակից Թուրքիայում:
	Օսմանյան կայսրությունը որպես կրոնական միապետություն: Անցում խալիֆայությունից հանրապետություն: Քեմալական աշխարհիկության սկզբունքը: ԴԿ-ն և իսլամը: Քաղաքական իսլամի վերելքը 20–րդ դարի վերջին: Ն. Էրբաքան: Չափավոր				

	իսլամականներ: ԱԶԿ-ի ստեղծում: ԱԶԿ-ի հաղթանակը 2002 թ. ընտրություններում: ԱԶԿ-ի կառավարման գնահատական: Աշխարհիկություն – իսլամականություն դիմակայությունը արդի փուլում:				
Թեմա 6	Արդիականացումը Թուրքիայում	2	2		Կյուրացնի արդիականացման քաղաքականության պատմության հիմնահարցերը Թուրքիայում:
	Արդիականացման փորձերը Օսմանյան կայսրությունում: Արդիականացման քեմալական կոնցեպտը: Առաջին Հանրապետություն: Երկրորդ և Երրորդ Հանրապետություն: Արդիականացումը Թ.Օզալի վարչակարգի օրոք: Եվրոինտեգրման գործընթացը և արդիականացումը ժամանակակից Թուրքիայում: Քաղաքական ազատականացման հիմնական խնդիրները: Պետություն – հասարակություն:				
Թեմա 7	Բանակը Թուրքիայում	2			Կյուրացնի թուրքական բանակի պատմության հիմնահարցերը հանրապետական Թուրքիայում:
	Բանակի տեղը և դերը Օսմանյան կայսրությունում: Ռազմական ընտրանու դերակատարումը հանրապետական Թուրքիայի կայացման գործում: Բանակը որպես քեմալականության սկզբունքների պահապան: Ռազմական հեղաշրջումները Թուրքիայում: Զինվորականություն -				

	քաղաքացիական հասարակություն դիմակայությունը արդի փուլում:				
Թեմա 8	**Թուրքիայի քաղաքական ընտրանին**	2	2		
	«Ընտրանի» հասկացությունը ավանդական հասարակություններում (օսմանյան) և ներկայում: Թուրքիայի ընտրանու ձևավորումը 20–րդ դ. 30-40 –ական թթ.: Փոփոխություններ թուրքական ընտրանու կառուցվածքում 20–րդ դ. 50-60–ական թթ.: Թ.Օզալի կառավարումը և նոր ընտրանու բեմելը: Քեմալական և իսլամական էլիտաներ՝ համագործակցություն և շահերի բախում : Ժամանակակից Թուրքիայի քաղաքական առաջնորդներ:				Կյուրացնի Թուրքիայի քաղաքական ընտրանու պատմության հիմնահարցերը:
Թեմա 9	**Թուրք ազգայնականության էվոլյուցիան**	2			
	Թուրք ազգայնականությունը (միլլիյեթչիլիք) որպես գաղափարախոսություն /երիտթուրքերից մինչև քեմալականներ/: Միլլ իյեթչիլիք – ազգային փոքրամասնություններ փոխհարաբերությունները: Պանթուրքիզմի վերադարձը Երկրորդ Աշխարհամարտի տարիներին: Քաղաքական բազմակարծությունը և ազգայնականության նոր մեկնաբանումները 1950 – ական թթ.: ԱՇԿ- ի ձևավորումը և գաղափարախոսությունը: « Թուրք-իսլամական սինթեզ» դոկտրինը: Նեո-պանթուրքիզմ: Նեո-օսմանիզմ:				Կյուրացնի թուրք ազգայնականության պատմության հիմնահարցերը:
Թեմա 10	**Քրդական խնդիրը Թուրքիայում**	2			Կյուրացնի Թուրքիայում քրդական խնդրի պատմության հիմնախնդիրները:

	Քրդական խնդրի առանձնահատկությունը Թուրքիայում: Քրդական հարցը հանրապետության առաջին տասնամյակում: Քրդական շարժումը 1980թ. հեղաշրջումից հետո /Թ.Օզալի վարչակարգի օրոք/: Քրդական կուսակցությունների ստեղծումը և քրդական շարժումը 1990–ական թթ.: Քրդական խնդիրը Թուրքիայում 21–րդ դ. սկզբին:				
Թեմա 11	**Ազգային փոքրամասնությունները Թուրքիայում**	2	2		Ազգային փոքրամասնությունների պատմության հիմնահարցերը Թուրքիայում:
	«Միլլեթների» համակարգը Օսմանյան կայսրությունում: Ազգային փոքրամասնությունները հանրապետական Թուրքիայում: « 20-րդ դասակարգի զորակոչ», «Ունեցվածքի հարկ», 1955 թ. դեպքերը: Ստամբուլահայ համայնքն այսօր՝ հիմնական խնդիրներ: «Ինքնության ճգնաժամը» .մահմեդականացված և ծպտյալ հայեր:				
Թեմա 12	**Թուրքիայի արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունները**				Կյուրացնի Թուրքիայի Հանրապետության արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունների պատմության հիմնահարցերը:

	Թուրքիայի արտաքին քաղաքական կողմնորոշումները հանրապետության հիմնադրումից հետո: Թուրքիա –ԽՍՀՄ հարաբերությունների սրումը Երկրորդ Աշխարհամարտի տարիներին: Թուրքիա – ԱՄՆ, Թուրքիա – ՆԱՏՕ . Թուրքիան « սառը պատերազմի» տարիներին: Թուրքիայի արտաքին քաղաքականությունը «սառը պատերազմի» ավարտից հետո: Թուրքիա - ԵՄ հիմնախնդիրները: Թուրքիայի արտաքին քաղաքականության վեկտորները ԱԶԿ-ի կառավարման տարիներին:				
Ընդամենը՝ 32 ժամ, որից դասախոսություն 24 ժամ, սեմինար 4 ժամ, և գործնական 4 ժամ		24	8		

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
68. Առաջին միջանկյալ	0-4
69. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
70. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	Միավոր
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

01/M28. Արաբական երկրների պատմության հիմնահարցեր (20-րդ դարի վերջ-21-րդ դարի սկիզբ) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Համակողմանի ներկայացնել Մերձավոր Արևելքի արաբական երկրների նորագույն շրջանի պատմության առավել կարևոր և շրջադարձային իրադարձությունները, ստեղծված նոր աշխարհաքաղաքական իրավիճակի պայմաններում: Քննարկել այն առանցքային պատմական գործընթացները, որոնք անմիջական ազդեցություն ունեցան ոչ միայն ուսումնասիրվող երկրների վրա, այլև տարածաշրջանային զարգացումների, ինչպես նաև միջարաբական և միջազգային հարաբերությունների վրա: Լուսաբանել հետազոտվող արաբական երկրների վարած արտաքին քաղաքականության հիմնական ասպեկտները, մասնավորաբար, ԱՄՆ-ի հետ նրանց հարաբերությունների ընթացքը՝ մերձավորարևելյան հակամարտությունների համատեքստում: Ուսումնասիրել արաբական մի շարք երկրներում հաստատված կառավարման համակարգի առանձնահատկությունները, այդ երկրների ղեկավարների պատասխանատվությունը և նրանց ազդեցությունը քաղաքական, սոցիալական, հասարակական կյանքի վրա: Ապահովել գիտելիքների այն անհրաժեշտ պաշարը, որը հնարավորություն կտա տիրապետելու Մերձավոր Արևելքի արաբական երկրներում տեղի ունեցող հիմնարար գործընթացներին և այն պայմանավորող տարբեր հանգամանքներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. **կիմանա** ուսումնասիրվող ժամանակաշրջանում Արաբական աշխարհում տեղի ունեցած կարևորագույն իրադարձությունների պատճառները և ուղղվածությունը,

2. **կկարողանա** ճիշտ ընկալել, վերլուծել, մեկնաբանել արաբական երկրների պատմության այս կարևոր ժամանակաշրջանի միջարաբական հարաբերությունների առանձնահատկությունները, արաբական երկրների համար առանցքային նշանակություն ունեցող գործոնները,

3. **կտիրապետի** ուսումնասիրվող Արաբական երկրների վարած արտաքին քաղաքականության ուղղվածությանը, արևմտյան երկրների հատկապես ԱՄՆ-ի հետ նրանց հարաբերություններին: Բացի այդ ուսանողները կտիրապետեն մերձավորարևելյան, մասնավորաբար, արաբա-իսրայելական հակամարտության այս ժամանակաշրջանի զարգացումներին: Դրա հետ մեկ տեղ կկարողանան ճիշտ վերլուծել ու ընկալել հետագա տարիների պատմական զարգացման ուղին, անմիջական կապ տեսնելով անցյալի և ապագայի պատմական գործընթացների միջև:

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապմունքի տիպը ժամերի թիվը		
		դասախո-սություն	սեմինար, գործնական	Վերջնարդյունք
	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ			
Թեմա 1	Սիրիայի հարաբերությունները արաբական երկրների հետ և տարածաշրջանային համագործակցությունը	2		Կյուրացնի Սիրիայի հարաբերությունները արաբական երկրների հետ և տարածաշրջանային համագործակցությունը թեման:
	Սիրիային արտաքին քաղաքակնության առաջնային ուղղություններից մեկը ուսումնասիրվող ժամանակաշրջանում դարձավ արաբական երկրների հետ հարաբրությունների ամրապնդումը և զարգացումը: Առավել ակտիվ էին հարբերությունները Եգիպտոսի, Սաուդյան Արաբիայի և Իրաքի հետ: Սիրիան կարևորում էր տարածաշրջանային համագործակցության հատկապես տնտեսական գործոնը:			
Թեմա 2	Սիրիայի հարաբերությունները Թուրքիայի և Իրանի հետ Բաշար ալ-Ասադի կառավարման առաջին տարիներին:	2		Կյուրացնի Սիրիայի հարաբերությունները Թուրքիայի և Իրանի հետ Բաշար ալ-Ասադի կառավարման առաջին տարիներին թեման:
	Սիրիայի նախահ Բաշար ալ-Ասադի վարած արտաքի քաղաքականության մեջ առանցքային նշանակություն ուներ հարաբերությունների բարելավումը իր անմիջական հարևաններ Թուրքիայի և Իրանի հետ:			

	Ի տարբերություն Իրանի, որի հետ Սիրիան ուներ ավանդաբար լավ հարաբերություններ, թուրք-սիրիական հարաբերությունները համեմատաբար լարված էին քանի որ երկու երկրների միջև առկա էին տարածքային խնդիրներ, ինչպես նաև տարածաշրջանային որոշ խնդիրների նկատմամբ ունեին իրարից տարբերվող, հակասական մոտեցումներ: Բայց և այնպես նրանց հաջողվեց արձանագրել հարաբերությունների որոշակի բարելավում, ինչը սակայն երկար չտևեց:			
Թեմա 3	**Քեմպդևդյան համաձայնագրերն ու եգիպտա-իսրայելական հաշտության պայմանագիրը**	2		Կյուրացնի Քեմպդևդյան համաձայնագրերն ու եգիպտա-իսրայելական հաշտության պայմանագիրը թեման:
	1979 թ. մարտի 26-ին ստորագրված եգիպտա-իսրայելական հաշտության պայամանգիրը նոր իրադրություն ստեղծեց Մերձավոր Արևելքում: Նոր փուլ ձևավորեց արաբա-իրայելական հակամարտության զարգացման մեջ: Պայամանագրի ստորագրումը ոչ միայն մեկուսացրեց Եգիպտոսը արաբական աշխարհից այլ նաև, փաստորեն, Սիրիային միայնակ թողեց արաբա-իսրայելական առճակատման մեջ: Վերանայվեցին նաև արաբական երկրների հարաբերությունները			

	Միացյալ Նահանգների հետ՝ մեղադրելով վերջինիս հակաարաբական քաղաքականության մեջ:			
Թեմա 4	Իրանի իսլամական հեղափոխության ազդեցությունը տարածաշրջանային զարգացումների վրա	2	2	Կյուրացնի Իրանի իսլամական հեղափոխության ազդեցությունը տարածաշրջանային զարգացումների վրա թեման:
	1978-1979 թթ. տեղի ունեցած Իրանի իսլամական հեղափոխությունը միանգամայն նոր իրավիճակ ստեղծեց տարածաշրջանում: Շահական ռեժիմի տապալումը, իսլամական հեղափոխության հաջողությունները և նրա արտահանման կոչերը տագնապի մթնոլորտ ստեղծեցին Ծոցի արաբական երկրների միապետական վարչակարգերի մոտ, հիմք դնելով տարածաշրջանային նոր զարգացումների:			
Թեմա 5	Ծոցի արաբական երկրների համագործակցության խորհուրդ	2		Կյուրացնի Ծոցի արաբական երկրների համագործակցության խորհուրդ թեման:
	Իսլամական հեղափոխության և իրանա-իրաքյան պատերազմի պատճառով ստեղծված ճգնաժամը դրդեց Ծոցի արաբական վարչակարգերին, որոնք մեծապես շահագրգռված էին իրենց երկրների և ողջ տարածաշրջանի անվտանգության			

	խնդրով, առանձին առանձին և համատեղ ձեռնարկցին մի շարք կարևոր միջոցառումներ, որոնք նպատակաուղված էին տարածաշրջանում իրական սպառնալիքի և նրա անցակալի հաետևանքների կասեցմանը: Այդ իսկ պատճառով վերջիններս հիմնադրեցին Ծոցի արաբական երկրների համագործակցության խորհուրդը:			
Թեմա 6	Բանակի դերը Մերձավոր Արևելքի արաբական երներում	2		Կյուրացնի Բանակի դերը Մերձավոր Արևելքի արաբական երներում թեման:
	Մերձավոր Արևելքի արաբական երկրներում բանակը ակտիվորեն մասնակցում է երկրի հասարակական կյանքի գործընթացնում: Ռազմա-քաղաքացիական հարաբերությունների առանձնահատկությունն երը մեծամասամբ կանխորոշում են արաբական աշխարհում ընթացող հիմնական քաղաքական գործընթացների յուրօրինակությունը: Զինվորականների իշխանության գալը, ինչպես, օրինակ Եգիպտոսում, Սիրիայում, Իրաքում և մի շարք այլ արաբական երկրներում օժանդակեց ներքաղաքական կայունության ամրապնդմանը և ներքին երկպառակության վերացմանը:			
Թեմա 7	Նավթային գործոն	2		Կյուրացնի Նավթային գործոնը թեման:

	Նավթային գործոնը կարևոր և առանցքային տեղ է գրավում նավթարդյունահանող երկրների արտաքին կապերի ձևավորմանը, և անմիջական ազդեցություն է ունենում այս պետությունների միջազգային, տարածաշրջանային խնդիրների դիրքորոշման վրա: Նավթի օգտագործումը որպես «զենք» համաարբական խնդիրների լուծման համար, տվեց իր արդյունքները, և ցույց տվեց որ նավթային էմբարգոյի կիրառումը կարող է լուրջ տնտեսական ցնցումների հանգեցնել:			
Թեմա 8	**Մերձավոր Արևելքի արաբական երկրների հարաբերությունները Խորհրդայի միությանհետ հետ**	2		**Կյուրացնի Մերձավոր Արևելքի արաբական երկրների հարաբերությունները Խորհրդայի միության հետ թեման:**
	Արաբական աշխարհում Խորհրդային միության նկատմամբ վերաբերմունքը շատ հակասական էր: Խորհրդային միությունը, ինչպես նաև ԱՄՆ ձգտում էին իրենց գերակայող դիրքերը հաստատել տարածաշրջանում: Արաբական մի շարք երկրներ ինչպիսիք Սիրիան, Իրաքը, Եգիպտոսը, սերտորեն համագործակցում էին Խորհրդային միության հետ ոչ միայն տնտեսական և			

	քաղաքական այլև ռազմական ոլորտներում: Բացի այդ Խորհրդային միությունը աջակցում էր իր դաշնակիցներին նաև արաբա-իսրայելական հակամարտության կարգավորման գործում: Փաստորեն, արաբական աշխարհը բաժանվել էր երկու ճամբարի, որն իհարկե իր բացասական ազդեցությունն էր ունենում միջարաբական հարաբերությունների վրա:			
Թեմա 9	Եգիպտոսը Հոսնի Մուբարաքի կառավարման օրոք	2	2	Կյուրացնի Եգիպտոսը Հոսնի Մուբարաքի կառավարման օրոք թեման:
	Եգիպտոսը Մուբարաքի նախագահության շրջանում հավասարկշռված արտաքին և ներքին քաղաքականություն էր վարում: Եգիպտոսը շարունակում էր ԱՄՆ-ի հետ բարեկամական կապեր պահպանել և խորացնել՝ համագործակցելով տարբեր ասպարեզներում, հատկապես, մերձավորարևելյան հիմնախնդիրների լուծման բնագավառում: Մուբարաքին հաջողվեց վերականգնել դեռևս Սադաթի օրոք աղված/խզված դիվանագիտական հարաբերությունները արաբական երկրների հետ, վերականգնել Եգիպտոսի անդամակցությունը Արաբական պետությունների			

	լիզայում:			
Թեմա 10	ԱՄՆ-ի ներխուժումը Իրաք և դրա ազդեցությունը տարածաշրջանային զարգացումների վրա	2		Կյուրացնի ԱՄՆ-ի ներխուժումը Իրաք և դրա ազդեցությունը տարածաշրջանային զարգացումների վրա թեման:
	2003 թ. մարտին ԱՄՆ-ի նախաձեռնությամբ ձևավորված կոալիցիոն ուժերը, որի մեջ մտնում էին Եվրոպայի և Ասիայի մի շարք երկրներ միացյալ Նահանգների գլխավորությամբ ռազմական գործողություններ սկսեցին Իրաքի դեմ: Իրաքի պարտությունը, ամերիկյան զորքերի հայտնվելը տարածաշրջանում մեծապես ազդեց արաբական երկրների թե՛ ներքին կյանքի տարբեր բնագավառների, և թե՛ արտաքին քաղաքականության վրա՝ փոխելով ուժերի հարաբերակցությունը տարածաշրջանում ու ստեղծելով միանգամայն նոր աշխարհաքաղաքական դրություն:			
Թեմա 11	Լիբանանի ներքաղաքական իրավիճակը 21 դ. սկզբին	2		Կյուրացնի Լիբանանի ներքաղաքական իրավիճակը 21 դ. սկզբին թեման:
	2004 թ. կրկին լարվեց ներքաղաքական իրադրությունը Լիբանանում: Երկրի քաղաքական ուժերի մեծամասնությունը պահանջում էր Լիբանանից դուրս բերել սիրիական զորքերը, որի կողմնակիցն էր նաև			

	վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին: Իրադարձությունների հետագա վատթարացումը, Ռաֆիկ Հարիրիի սպանությունը, միջազգային հանրության ճնշումները ի վերջո հարկադրեցին Սիրիայի դուրս բերել իր զորքերը Լիբանանից:			
Թեմա 12	Մերձավոր Արևելքը Արաբական գարնան նախօրեին			Կյուրացնի Մերձավոր Արևելքը Արաբական գարնան նախօրեին թեման:
	Արաբական երկրներում առկա սոցիալական, հասարակական, քաղաքական, ինչու չէ նաև արևմտյան պետությունների ազդեցությունը, հիմնական պատճառներից դարձան Մերձավոր Արևելքում հեղափոխական շարժումների ծավալման համար:			
Թեմա 13	Միացյալ Նահանգների և Ռուսաստանի դաշնության վարած քաղաքականությունը Մերձավոր Արևելքում	2	2	Կյուրացնի Միացյալ Նահանգների և Ռուսաստանի դաշնության վարած քաղաքականությունը Մերձավոր Արևելքում թեման:
	Համեմատական վերլուծության ենթարկել ԱՄՆ և Ռուսաստանի մերձավորարևելյան քաղաքականությունը, տարբեր վարչակարգերի տարածաշրջանային զարգացումների և հակամարտությունների համատեքստում, հաշվի առնելով այն կարևոր դերակատարությունը և ազդեցությունը որ ունեն այս երկու երկրները			

	արաբական աշխարհի պատմական զարգացման վրա:			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 32 ժամ, 3 կրեդիտ		26	6	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
71. Առաջին միջանկյալ	0-4
72. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
73. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

Հարակից ծրագրերի ընտրովի դասընթացներ

01/M37. Քրդական հիմնախնդիրը Մերձավոր Արևելքում (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին համապարփակ գիտելիքներ փոխանցել այսօր Մերձավոր Արևելքի գլոբալ հիմնախնդիրներից մեկի՝ քրդական հարցի շուրջ ընթացող աշխարհաքաղաքական զարգացումների վերաբերյալ: Ծրագրի արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի մասնագիտական գի-

տեյիքը նորացնելու և փոխանցելու, նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, գիտելիքի որակի մասին հոգածության, թիմում աշխատելու, նախագիծ պլանավորելու, իրականացնելու և պաշտպանելու ընդհանրական կարողություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

Կիմանա

- քրդական հիմնախնդրի ծագման և ձևավորման պատմաքաղաքական դրդապատճառները, քրդական ազգային շարժման ձևավորման հիմնական փուլերը զարգացման առանձնահատկությունները
- քրդական հիմնախնդրի դերն ու նշանակությունը տարածաշրջանի երկրներից յուրաքանչյուրի ներքաղաքական կյանքում և արտաքին հարաբերությունների համատեքստում
- վերլուծել Մերձավոր Արևելքում քրդերի սոցիալ-քաղաքական վիճակի, նրանց պայքարի պատմական նշանակության և այսօր առկա խնդիրների միջև
- քննարկել տարածաշրջանի քրդաբնակ շրջաններում իշխանությունների կողմից իրականացվող քաղաքականության շրջափուլերը, կիրառված տնտեսական և քաղաքական լծակների միտումները և հետևանքները
- համեմատել այս երկրներում քուրդ հասարակության կենսական, քաղաքական և սոցիալ-տնտեսական զարգացման մակարդակը
- ներկայացնել քրդական գործոնի քաղաքական ներուժը, գնահատել տարածաշրջանում ընթացող աշխարհաքաղաքական զարգացումներում, միջպետական հարբերություններում քրդական գործոնի կարևորությունը, քրդական տարբեր ազդեցիկ կառույցների վարած քաղաքականության ուղենիշներն ու միջպետական հարաբերությունների առանձնահատկությունները
- վերլուծել Մերձավոր Արևելքում միջքրդական հակամարտությունները, քրդերի էթնոդավանական ներքին հակասությունների բնույթն ու դրդապատճառները, որոնք սահմափակում և խոչընդոտում են քուրդ ժողովրդի ազգային ինքնության և պետականության կայացումը
- գնահատել «քրդական հարցի» հանգուցալուծման հեռանկարները հնարավոր քրդական պետականության տեսլականի վերաբերյալ, քրդական տարածաշրջանային քաղաքականությունը՝ Մերձավոր Արևելքում ընթացող քաղաքական վերջին զարգացումների համատեքստում

2. Կկարողանա

- օգտվել տարածաշրջանին առնչվող տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից, փաստացի նյութերից օգտվելու տեխնիկական հմտություններից
- կիրառել գիտահետազոտական աշխատանքի մեթոդներն ու կանոնները:
- պատրաստել թեմային առնչվող զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել քննարկում

3. Կտիրապետի

- Մերձավոր Արևելքում քրդերի պատմությանը, դրա հաջողություններին ու ձախողումներին, առանց որոնց համապարփակ ուսումնասիրության

հնարավոր չէ հասկանալ այսօր մերձավորարևելյան ամենահանգույցային խնդիրներից մեկի էությունը

- համակարգված գիտելիքների՝ Մերձավոր Արևելքում քրդական խնդրի առանձնահատկությունների և տարածաշրջանում իրականացվող քրդական քաղաքականութան վերաբերյալ

կիրառական ունակությունների՝ տարածաշրջանում ընթացող կոնֆլիկտների իրավիճակային վերլուծության համար

Բովանդակությունը.

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	**ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ Քրդական հիմնախնդրի ձևավորման պատմությունը**	1	1		Կիհասկանա Քրդական հարցի ձևավորման պատմությունը
	Առաջին աշխարհամարտից հետո ընթացող քաղաքական գործընթացները, տարածաշրջանի քաղաքական քարտեզի, աշխարհագրական սահմանների ձևավորման պատմական ակնարկ: Քրդական հարցի շուրջ ընթացող քննարկումերը քուրդ ազգայնականականների և Անտանտի երկրների պատվիրակների միջև: Սևրի դաշնագիրը որպես քուրդ ժողովրդի ազգային իրավունքները ճանաչող առաջին պատմաիրավական փաստաթուղթ. Քրդստանի հնարավոր աշխարհագրական սահմաններն ըստ Սևրի դաշնագրի: Քեմալականների քաղաքականության նոր փուլը քրդական հարցում, և Ինենյուի գլխավորած պատվիրակության գործունեությունը Լոզանում. Մոսուլի վիլայեթը որպես առճակատման շարժառիթ				
Թեմա	**Քրդական ազգային շարժումներն**	1	1	1	Կսովորի

2	**Իրաքում 1918- 1958թթ.**				Քրդական ազգային շարժումների պատմություն ը Իրաքում 1918- 1958 թթ.
	Քրդերի սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական իրավիճակն Իրաքում. Աիմեդ Բարզանջին որպես քրդական ազգային շարժման առաջնորդ. Իրաքի իշխանությունների քաղաքականության բնույթն ու օրինաչափությունները քրդական հարցում: Մեծ Բրիտանիայի քրդական քաղաքականության առանձնահատկությունները, դիրքորոշումը քրդերի ազգային և իրավական կարգավիճակի նկատմամբ: Մուստաֆա Բարզանին որպես Իրաքում քրդական ազգային շարժման առաջնորդ (1931-33 թթ.. և 1943-45 թթ.. քրդական հակակառավարական ընդվզումնրը), 1946թ. Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցության հիմնադրումը, գաղափարախոսությունը, գործունեության փուլերը և դերակատարումը քուրդ ժողովրդի պատմության թատերաբեմում: Մ. Բարզանին Խորհրդային Միությունում: 1958 թ. հեղափոխությունը Իրաքում Աբդ-էլ Քերիմ Քասեմի գլխավորությամբ և ՔԺԿ առաջնորդի վերադարձը Իրաք:				
Թեմա 3	**Քրդական հիմնախնդիրը Իրանում. 1946 թ.Մեհաբադի Հանրապետություն**	1	1	1	Կուսումնասի րի Քրդական հիմնախնդիր ը Իրանում. 1946 թ. Մեհաբադի Հանրապետու թյուն
	Քրդերի էթնոքաղաքական կարգավիճակը Իրանում,				

	հակաշահական ելույթների հիմնական միտումները:Աշխարհաքաղաքական զարգումները Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ավարտից հետո. ԽՍՀՄ-ի ծավալում Իրանում. Մեհաբադի Հանրապետության կազմավորումը. Ղազի Մոհամադը որպես Մեհաբադի Հանրապետության նախագահ: Մուստաֆա Բարզանու գոր ծունությունը հանրապետության կազմավորման շրջափուլում որպես զինված ուժերի գլխավոր հրամանատար: Մեհաբադի Հանրապետությանկազմալուծման պատմաքաղաքական դրդապատճառները. Մ. Բարզանու անցումը Խորհրդային Միություն: Քրդերի քաղաքական կարգավիճակը Իրանի Իսլամական հեղափոխությունից հետո. քրդական կուսակցությունների և կազմակերպությունների գործունեությունը: Քրդական գործոնը Իրան- Թուրքիա հարաբերությունների ենթատեքստում, Իրանի դիրքորոշումը Քրդստանի տարածաշրջանային կառավարության նկատմամբ				
Թեմա 4	**Քրդերի սոցիալ -քաղաքական վիճակն Իրաքում 1960-90ական թթ.**	1	1	1	Կուսումնասիրի քրդերի սոցիալ -քաղաքական վիճակն Իրաքում 1960-90 ական թթ.
	Բանակցային գործընթաց Իրաքի նոր իշխանությունների և քուրդ առաջնորդի միջև. 1960-ական թթ.. քրդական հակակառավարական ընդվզումները և իշխանությունների դիրքորոշումը քրդական հարցում: 1970 թ. Քրդական ինքնավարության հռչակագիրը և 1974 թ. de facto ինքնավարության ձևաչափը:				

	Ներքին հակասությունները ՔԺԿ ներսում, կուսակցության մասնատումը. Քրդստանի Հայրենասիրական Միության կազմավորումը և գործունեությունը Ջելալ Թալաբանու գլխավորությամբ: Քրդական գործոնը Իրան-իրաքյան պատերազմի ընթացքում. Ս Հուսեյնի քրդական քաղաքականությունը: Քիմիական զենքի կիրառումը քրդաբնակ շրջաններում, Անֆալ օպերացիան. ցեղասպանությունը Հալաբջայում: 1990-ական թթ. միջքրդական հակասությունների դրդապատճառները. քրդական հանրությունը քաղաքացիական պատերազմի շեմին...				
Թեմա 5	**Քրդական ազգային շարժումները Թուրքիայում 1920-30-ական թթ.**	1	1	1	Կյուրացնի քրդական ազգային շարժումների պատմությունը Թուրքիայում 1920-30-ական թթ.
	Թուրքիայի Հանրապետության կազմավորումը. քեմալականների քաղաքականությունը քրդերի նկատմամբ, խալիֆայության վերացումը և քրդական կրոնական համայնքների 1925 թ. Շեյխ Սաիդի գլխավորած քրդական ընդվզման դրդապատճառները, ընթացքը և հետևանքները: 1926թ. «Հոյբուն» կազմակերպության հիմնադրումը Բեյրութում և Հայ հեղափոխական դաշնակցության հետ համագործակցության առանձնահատկությունները. «Հոյբունը» որպես 1927-31 թթ.. քրդական շարժումների կազմակերպիչ և գաղափարական առաջնորդ: Արարատի ապստամբության պատմաքաղաքական դրդապատճառները, ընթացքի				

	շրջափուլերը և հետևանքները: 1936-38 թթ. Դերսիմի զազաների ապստամբությունը որպես հակադարձ արձագանք Թուքիայի իշխանությունների գործողությունների: 1920-30 թթ.. քրդական շարժումների ընդհանրությունները և առանձնահատկությունները. գնահատականների և մոտեցումների վերլուծություն				
Թեմա 6	**Քրդական հարցը Թուրքիայում** 1940-70- ական թթ.				Կյուրացնի Քրդական հարցի պատմությունը Թուրքիայում 1940-70-ական թթ.
	Թուրքիայում քրդական հանդարտացման քաղաքական նախադրյալները. անցումը բազմակուսակցական համակարգի, քուրդ կրոնական առաջնորդների վերադարձը: Քրդական գործոնը 1961թ. ռազմական հեղաշրջման դրդապատճառներում: Ձախ ուժերիակտիվացումը Թուրքիայում. քուրդ մտավորականության և երիտասարդության մասնակցությունը այդ շարժմանը: Քրդական սոցիալիստական կուսակցությունների և կազմակերպությունների գործունեության հիմնական ուղենիշները: Սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը Թորքիայի քրդաբնակ վիլայեթներում որպես հակակառավարական ընդվզման հիմնական դրդապատճառ: Քրդական ինքության ձևավորման սկզբնափուլը				
Թեմա 7	Քրդստանի աշխատավորական կուսակցություն. գործունեություն, նպատակներ, հեռանկարներ	2	1	1	Կիմանա Քրդստանի աշխատավորական

					կուսակցության գործունեության, նպատակների, հեռանկարների մասին
	ՔԱԿ կազմավորումը 1978 թ. և գործունեության հիմնական շրջափուլերը. կուսակցության գաղափարական հիմքը և կերպափոխումները: Աբ. Օջալանը որպես ՔԱԿ առաջնորդ. քաղաքական առաջնորդի կերպարի վերլուծություն: Քրդական անջատողականությունը որպես 1981 թ. ռազմական հեղաշրջման դրդապատճառ. Օջալանի անցումը Սիրիա: 1984 թ. զինված պայքարի սկիզբը. քրդական ռազմական ճամբարների հիմնումը Բեքաայի հովտում: Թուրքիայի իշխանությունների քաղաքականությունը քրդերի նկատմամբ. գյուղական պահապանների համակարգի ներդրումը Թ. Օզալի կողմից: ՔԱԿ-ը որպես քրդական ազգային ինքնության ձևավորման գաղափարական առաջատար: Կուսակցության գործունեությունը 1990-ական թթ. ՔԱԿ-ը որպես խաղաքարտ թուրք-սիրիական հարաբերություններում: 1998 թ. Ադանայի համաձայնագիրը և Օջալանի արտաքսումը Սիրիայից: 1999 թ. Օջալանի ձերբակալումը Թուրքիայի հատուկ ծառայությունների կողմից, դատավարության ընթացքը և հետևանքները: ՔԱԿ անվանափոխումները(KADEK, KONGRA-GEL) և գաղափարական ու մարտավարական կերպափոխումները. գործունեության վերլուծություն				
Թեմա	Քրդական հարցը ԱԶԿ	2	1	1	Կուռվորի

8	**կառավարման տարիներին (2002-2020 թթ..)**				Քրդական հարցի յուրահատկությունները ԱԶԿ կառավարման տարիներին (2002-2020 թթ.)
	1. ԱԶԿ նախընտրական քարոզարշավի հիմնական դրույթները և շեշտադրումները քրդաբնակ շրջաններում: Քրդական հիմնախնդիրը որպես Թուրքիայի Եվրամիության անդամակցության նախապայման: ԱԶԿ «քրդական նախաձեռնությունները». ազատականացում կրթության ոլորտում և զանգվածային լրատվամիջոցներում: Քրդական քաղաքական կուսակցությունների գործունեության հիմնակա ուղենիշները. քուրդ պատգամավորների գործունեությունը ԹԱՄԺ-ում: Քրդական գործոնը ԱԶԿ արտաքին քաղաքական ուղեծրում. Թուրքիայի իշխանությունների քաղաքականությունը Քրդստանի տարածաշրջանային կառավարության նկատմամբ: Սիրիայի ներքաղաքական ճգնաժամը և քրդական խաղաքարտը թուրք-սիրիական վերջին զարգացումներում. բանակցային և համագործակցության փորձեր քրդական կուսակցությունների առաջնորդների հետ: Թուրքիայի «Ձիթենու ճյուղ», « Եփրատի վահան» և «Խաղաղության աղբյուր» ռազմական ներխուժումները Սիրիա				
Թեմա 9	**Հյուսիսային Իրաքի քրդական ինքնավարությունը որպես տարածաշրջանային գործոն**	1	1	1	Կիմանա և կյուրացնի Հյուսիսային Իրաքի քրդական

					ինքնավարու թյան մասին պատմության հիմնահարցե րը
	Հյուսիսային Իրաքի քրդական ինքնավարության կամ Քրդստանի տարածաշրջանային կառավարության կայացման հիմնական փուլերը: Միջքրդական հակասությունների հաղթահարումը. իշխանության բաժանման մեխանիզմները, կառավարման մեղելը, զինված ուժերը: 2003թ. հետո ՔՏԿ որպես տարածաշրջանային ինքնույն խաղացող: Քրդական ինքնավարության դրույթները 2005թ. Իրաքի սահմանադրության մեջ: Քրդական կառավարության արտաքին հարաբերությունները. բանակցային գործընթացներ և համագործակցության եզրեր հարևանների հետ: Քրդական ինքնավարության դերը ԱՄՆ մերձավորարևելյան քաղաքականությունում:				
Թեմա 10	**Քրդական հիմնախնդիրը Սիրիայում. զարգացման նոր հեռանկար**	2	1	1	Կիմանա և կյուրացնի Քրդական հիմնախնդրի պատմություն ը Սիրիայում
	Քրդերի քաղաքական և սոցիալ-տնտեսական կարգավիճակը Սիրիայում ֆրանսիական մանդատի տարիներին: Քրդական հարցը ԲԱԱՍ-ի կառավարման տարիներին. Հաֆեզ Ասադի քրդական քաղաքականությունը. ՔԱԿ հովանավորությունը որպես Թուրքիայի ջրային քաղաքականության հակազդման միջոց: 1998թ. Ադանայի պայմանագիրը. Սիրիայի քրդական քաղաքականության նոր դրսևորումներ: Քրդական գործոնը Սիրիայի ներքաղաքական ճգնաժամի վերջին զարգացումներում. քաղաքական				

	կուսակցությունների համախմբման փորձեր: Արևմտյան Քրդստանի ինքնավարության հռչակումը				
Ընդամենը՝ 32 ժամ, որից		13	10	9	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
74. Առաջին միջանկյալ	0-4
75. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
76. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

12/M03. Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության հիմնահարցեր (նոր շրջան) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ծրագրի նպատակն է՝ ուսումնական գործունեության ընթացքում ուսանողներին կրեդիտային համակարգով համակարգային գիտելիքներ հաղորդել համաշխարհային պատմության Նոր ժամանակների /17-րդ դար – 1918թ./ միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության մասին: Դասընթացի ուսումնասիրությունն ունի կարևոր նշանակություն: Այն ներկայացնում է պատմության նոր ժամանակներում պետությունների վարած արտաքին քաղաքականությունը, միջազգային հարաբերությունների համակարգերի ձևավորումը և փլուզումը, անհատի դերը միջազգային հարաբերություններում և դիվանագիտությունում, ճանաչված դիվանագետների և քաղաքական գործիչների դիվանագիտական գործունեությունը և այլն:

Նոր ժամանակների միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության ուսումնասիրությունը, պատմական փորձի գնահատականը խիստ անհրաժեշտ է համաշխարհային պատմության այդ ժամանակաշրջանն օբյեկտիվ բնութագրելու համար: Նոր ժամանակներում տեղի էր ունենում միջազգային կապերի, դիվանագիտության, դիվանագիտական մեթոդների, դիվանագիտական ապարատի կատարելագործման, միջազգային նոր համակարգերի ձևավորման և տրոհման գործընթացը:

Նոր ժամանակների միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության ուսումնասիրությունը անհրաժեշտ է նաև դրան հաջորդած նորագույն շրջանի, նաև ներկայիս միջազգային հարաբերությունները և իրադրությունը ճիշտ ընկալելու և գնահատելու, հետևություններ անելու տեսանկյունից:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

- միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության նոր շրջանի պատմությունը,
- պատմության նոր ժամանակների միջպետական հարաբերությունների ձևավորման և զարգացման պատմությունը,
- դիվանագիտության տեղն ու դերը նոր ժամանակների միջազգային հարաբերություններում:

ուսումնասիրել և հետազոտել՝

- նոր ժամանակների պատմական գործընթացները, պետությունների դերը միջազգային հարաբերությունների պատմականորեն ձևավորվող համակարգերում,

արժևորել՝

- նոր ժամանակների միջազգային դրությունը:

- նոր ժամանակների միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմությանը
- նոր ժամանակների պատմական խոշոր անհատների դերին միջազգային հարաբերություններում
- նոր ժամանակների միջպետական և միջազգային պայմանագրերին

- տարբեր երկրների դերին միջազգային հարաբերությունների ձևավորման գործընթացում
- դիվանագիտության նոր ժամանակների մեթոդներին և սկզբունքներին

Բովանդակությունը.

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՈՒՄ

N	Բաժինը, թեման	Պարապունքների տիպը, ժամերի թիվը			Վերջնարդյունք
		Դասախոսություն	Սեմինար, գործնական	Ինքնուրույն	
Թեմա 1	**Միջազգային հարաբերությունների Վեստֆալյան համակարգի ձևավորումը և հիմնական սկզբունքները**	2	2	8	
	Երեսնամյա պատերազմը և Վեստֆալյան խաղաղությունը: «Եվրոպական գաղափարը» նոր ժամանակներում: «Բնական սահմանների» սկզբունքը և «քաղաքական հավասարակշռության» հայեցակարգը: Սյուլլիի «Մեծ մտադրությունը»: Ռիշելյոի դիվանագիտությունը: Լյուդովիկոս 14-րդի դիվանագիտությունը:				Միջազգային հարաբերությունների Վեստֆալյան համակարգի հիմնական սկզբունքների իմացություն

	Անգլիական բուրժուական հեղափոխության դիվանագիտությունը /1640-1660թթ./: Երկարատև պարլամենտ: Օ. Կրոմվելի «Նավագնացության ակտը»: Օ.Կրոմվելը որպես քաղաքական գործիչ և դիվանագետ:				
Թեմա 2	**Մոսկովյան պետության միջազգային դրությունը և դիվանագիտությունը 17–րդ դարում**	2		6	
	Մոսկովյան պետության արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունները: Ռուս-լեհական Անդրուսովյան հաշտությունը /1667թ./ և Հավերժ խաղաղության մասին պայմանագրերը: Ռուսական «Դեսպանական ծեսը»:				17–րդ դարի միջազգային հարաբերություններում Մոսկովյան պետության միջազգային դրության իմացություն
Թեմա 3	**Ռուսական կայսրության արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունները և դիվանագիտությունը 18–րդ դարում**	2		6	
	Պյոտր 1-ի դիվանագիտությունը: Հյուսիսային պատերազմը և Նիշտադտի պայմանագիրը: Պյոտր				18–րդ դարում Ռուսական կայսրության արտաքին քաղաքակա

	1-ի արևելյան քաղաքականությունը: Դիվանագիտությունը Յոթնամյա պատերազմի շրջանում /1756-1763թթ./: Եկատերինա 2-րդի դիվանագիտությունը /1762-1796թթ./: Ռուսական դիվանագիտությունը ռուս-թուրքական պատերազմների շրջանում. Քյուչուկ-Կայնարջիի պայմանագիրը և Յասսիի հաշտությունը: Եկատերինա 2-րդի դիվանագիտությունը Լեհական խնդրում:				նության հիմնական ուղղությունների իմացություն
Թեմա 4	**ԱՄՆ դիվանագիտությունը 18–րդ դարում**	2		6	
	Ամերիկյան հանրապետության Գաղտնի թղթակցության կոմիտեի դիվանագիտությունը /1775-1777թթ./: Բենջամին Ֆրանկլինի դեսպանությունը Փարիզում: Դաշնակցային և առևտրական պայմանագրերը ԱՄՆ-ի և Ֆրանսիայի միջև /1778թ./: Անգլո-ամերիկյան Վերսալի պայմանագիրը /1783թ./: ԱՄՆ-ի արտաքին				18–րդ դարում ԱՄՆ արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության իմացություն

	քաղաքական դոկտրինի ձևակերպումը Ջ. Վաշինգտոնի «Հրաժեշտի ուղերձում» /1796թ./:				
Թեմա 5	**Միջազգային հարաբերությունները և դիվանագիտությունը ֆրանսիական բուրժուական հեղափոխության տարիներին**	2		6	
	Միջազգային հարաբերությունները և դիվանագիտությունը Ֆրանսիական բուրժուական հեղափոխության տարիներին /1789-1794թթ./: «Բնական սահմանների» դոկտրինը: Յակոբինյան դիկտատուրայի դիվանագիտությունը /1793-1794թթ./: Թերմիդորականների արտաքին քաղաքականությունը /1794-1795թթ./: Միջազգային հարաբերությունները դիրեկտորիայի տարիներին /1795-1799թթ./:				Ֆրանսիական հեղափոխության ազդեցության ներքո 18–րդ դարի վերջի միջազգային դրության իմացություն
Թեմա 6	**Եվրոպական դիվանագիտությունը նապոլեոնյան պատերազմների շրջանում**	2		6	
	Բրյումերի 18-ի հեղաշրջումը և Նապոլեոնի դիվանագիտությունը				Նապոլեոն Բոնապարտի դիվանագի

	մինչև Տիլզիտ /1799-1807թթ./: «Մայրցամաքային շրջափակման մասին» Նապոլեոնի հրովարտակը: Միջազգային հարաբերությունները և դիվանագիտությունը Տիլզիտից մինչև Նապոլեոնի պարտությունը Ռուսաստանում: Նապոլեոնը որպես դիվանագետ: «Եվրոպայի Միացյալ Նահանգներ» ստեղծելու Նապոլեոնի գաղափարը: Թալեյրանի դիվանագիտական արվեստը:				տության և 19-րդ դարի սկզբի միջազգային հարաբերությունների իմացություն
Թեմա 7	**Միջազգային հարաբերությունների Վիեննայի համակարգի ձևավորումը**	2	2	10	
	Վիեննայի վեհաժողովը /1814թ. հոկտեմբեր-1815թ. հունիս/ և նրա դիվանագիտական արդյունքները. Վիեննայի վեհաժողովի «Եզրափակիչ ակտը»: Թալեյրանի «լեգիտիմության սկզբունքը»: Եվրոպայի քաղաքական նոր քարտեզի ձևավորումը և Վիեննայի համակարգի հիմնական սկզբունքները: «Վիեննայի				Միջազգային հարաբերությունների Վիեննայի համակարգի հիմնական սկզբունքների իմացություն

	ռեգլամենտը»՝ դիվանագետների միասական աստիճանակարգի մասին կոնվենցիան:				
Թեմա 8	**Միջազգային հարաբերությունները և դիվանագիտությունը 19-րդ դարի 1-ին կեսին: Արևելյան հարցը**	2		6	
	Սրբազան դաշինքի ստեղծումը և գործունեությունը /1815-1822թթ./: Ներքին հակասությունների առաջացումը Սրբազան դաշինքում: Համաժողովները Աախենում /1818թ./, Տրոպպաույում /1820թ./, Լայբախում /1821թ./ և Վերոնայում /1822թ./: Սրբազան դաշինքի հետագա կազմալուծումը /1825-1827թթ./: Արևելյան ճգնաժամը և մեծ տերությունները 19-րդ դարի 1-ին կեսին: Ռուսաստանի քաղաքականությունը Արևելյան հարցում: 1828-1829թթ. ռուս-թուրքական պատերազմը և Ադրիանապոլսի հաշտության պայմանագիրը: Ունքյար-Իսկելեսիի ռուս-թուրքական պայմանագիրը /1833թ./: Օսմանյան կայսրության բաժանման հարցի				Արևելյան հարցի էության, 19-րդ դարի 1-ին կեսի միջազգային հարաբերություններում նրա դերի իմացություն

	շուրջ Անգլիայի հետ պայմանա-վորվելու Ռուսաց կայսր Նիկոլայ 1-ի փորձերը: Ռուս-ֆրանսիական հակասությունների սրումը Արևելյան հարցում Նիկոլայ 1-նն իբրև դիվանագետ:				
Թեմա 9	**Արևելյան հարցը 19-րդ դարի 2–րդ կեսի միջազգային հարաբերություններում**	2		6	
	1853թ. ռուս-թուրքական ընդհարումը և մեծ տերությունները: Իշխան Ա. Մենշիկովի դիվանագիտական առաքելությունը Թուրքիայում: Մեծ տերությունների դիվանագիտական գործունեությունը Ղրիմի պատերազմի ժամանակ. Նապոլեոն 3-ի «Չորս կետը»: Փարիզի հաշտության պայմանները: Ռուսական դիվանագիտությունը 1877-1878թթ. ռուս-թուրքական պատերազմի շրջանում: Սան-Ստեֆանոյի ռուս-թուրքական պայմանագիրը: Հայկական հարցի միջազգայնացումը: Եվրոպական դիվանագիտությունը Սան-Ստեֆանոյից մինչև Բեռլինի				19-րդ դարի 2-րդ կեսի միջազգային հարաբերություններում Արևելյան հարցի դերի իմացություն

	կոնգրեսը: Բեռլինի կոնգրեսը և նրա դիվանագիտական արդյունքները:				
Թեմա 10	**Գերմանիայի միավորման խնդիրը /1864-1871թթ./**	2		6	
	Բիսմարկը որպես քաղաքական գործիչ և դիվանագետ: Հյուսիսգերմանական միության ստեղծումը /1866թ./: Ավստրո-հունգարական կայսրության ստեղծումը /1867թ./: Ֆրանսիայի պայքարը «բնական սահմանները» վերադարձնելու համար: Դիվանագիտական պայքարը ֆրանս-պրուսական պատերազմի նախօրեին: Ֆրանկֆուրտի խաղաղությունը: Գերմանական կայսրության հռչակումը /1871թ. հունվարի 18/: Ֆրանկֆուրտի խաղաղությունը:				Գերմանիայի միավորման միջազգային գործընթացի, դրանում Օ. Բիսմարկի դիվանագիտության իմացություն

Թեմա 11	**ԱՄՆ արտաքին քաղաքականությունը և դիվանագիտությունը 19-րդ դարում**	2		6	
	ԱՄՆ քաղաքականությունը 19-րդ դարի սկզբին: «Մոնրոյի դոկտրինը» /1823 թ./ և ԱՄՆ արտաքին քաղաքական նպատակները: ԱՄՆ արտաքին քաղաքականությունը և դիվանագիտությունը 19-րդ դարի 2-րդ կեսին: Իսպանա-ամերիկյան պատերազմը աշխարհի վերաբաժանման համար /1898թ./: «Բաց դռների դոկտրինան» /1899թ./: «Մեծ մահակի քաղաքականությունը» և «Դոլարի դիվանագիտությունը»: «Հեյի դոկտրինան»: Պանամայի ջրանցքի մասին պայմանագիրը /1903թ./:				19-րդ դարում ԱՄՆ արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության իմացություն
Թեմա 12	**Միջազգային հարաբերությունները Եռյակ Միության և Անտանտի կազմավորման շրջանում**	2		6	

	Ավստրոգերմանական ռազմաքաղաքական դաշինքը: Իտալիայի միանալը ավստրոգերմանական դաշինքին և Եռյակ միության ստեղծումը /1882 թ./: Գերմանիայի «Գրոհը դեպի Արևելք»: 1892 թ. ռուս-ֆրանսիական ռազմական կոնվենցիան և նրա ուժի մեջ մտնելը /1893 թ./: Անտանտի կազմավորումը /1907 թ./: Անգլո-ֆրանսիական «անկեղծ համաձայնությունը»: Անտանտի և Ավստրոգերմանական դաշինքի պայքարը:				19-րդ դարի վերջի միջազգային հարաբերությունների իմացություն
Թեմա 13	**Դիվանագիտությունը Առաջին աշխարհամարտի տարիներին /1914-1918թթ./**	2	2	10	
	Անտանտի տերությունների փոխհարաբերությունները և նվաճողական ծրագրերը: Սայքս-Պիկոյի համաձայնագիրը /1916թ./: ԱՄՆ-ի պատերազմի մեջ մտնելը /1917թ./:				Առաջին աշխարհամարտի տարիների դիվանագիտության պատմության իմացություն

	Խորհրդային Ռուսաստանի պատերազմից դուրս գալը և դրա հետևանքները: Խորհրդային դիվանագիտության սկզբունքները: «Հաշտության մասին» հրովարտակը /1917թ. նոյեմբերի 8/: «Թուրքահայաստանի մասին» հրովարտակը /1917թ. դեկտեմբերի 29/: Բրեստ-Լիտովսկի հաշտության պայմանագիրը /1918թ. մարտի 3/: Անտանտի հաղթանակը և պատերազմի ավարտը: Մուդրոսի զինադադարը /1918թ. հոկտեմբերի 30/: Կոմպյենի զինադադարը /1918թ. նոյեմբերի 11/: Վ. Վիլսոնի «14 կետերը»: Հայերի ցեղասպանությունը օսմանյան Թուրքիայում և միջազգային դիվանագիտությունը: Ռուսաստանի, Անգլիայի և Ֆրանսիայի կառավարությունների միացյալ հրապարակային				

	զգուշացումը Թուրքիային. թուրքական ցեղասպան քաղաքականության որակումը որպես «մարդկության և քաղաքակրթության դեմ ուղղված ոճրագործություն» /1915թ. մայիսի 24/: Հայերի ցեղասպանությունը և մեծ տերությունների արձագանքը:				
Ընդամենը՝ 120 ժամ		26	6	88	

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Գնահատումը կատարվում է տվյալ դասընթացի հիմնական նյութի իմացությամբ, հասկացածը գրավոր և բանավոր խոսքով ներկայացնելու, ինքնուրույն ձևով լրացուցիչ գիտելիքների ձեռքբերման ունակությունների դրսևորման հիման վրա:

- Գնահատման ձևեր՝ ստուգողական գրավոր և բանավոր ներկայացումներ,
- Գնահատման ընթացակարգեր՝ ընթացիկ երկու ստուգումների արդյունքների գումար, եզրափակիչ քննություն, հաճախումների և դասերին ցուցաբերած ակտիվության բաղադրիչ,
- Գնահատման բաղադրիչներ (գնահատման քայլը՝ 0.5).

Քննության տեսակը	**Միավոր**
77. Առաջին միջանկյալ	0-4
78. Երկրորդ միջանկյալ	0-4
79. Եզրափակիչ քննություն	0-10

Հաճախում	**Միավոր**
Դասահաճախում և ակտիվություն	0-2

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ « _______________________________ »

Ուսանող

____
ազգանուն

____
անուն, հայրանուն

Ընդունվել է մագիստրատուրա

_______________________, 20___ թ.

Նախորդ որակավորումը

____
մասնագիտությունը

____
մասնագիտացումը

____
ավարտած բուհը

Շնորհված նախորդ որակավորումը

____

_______________________, 20___ թ.

Մագիստրոսական

____
մասնագիտությունը

____
մասնագիտացումը

«Շնորհված է մագիստրոսի որակավորում»:

_______________________, 20___թ.

«Ուսանողի ուսումնառության անհատական ծրագիրը ստուգված է»:

Ուսումնական խորհրդատու՝

____
ազգանուն, անուն, գիտ.աստ., կոչում

____
ստորագրություն

_______________________, 20___ թ.

Ծրագրի ղեկավար՝

____
ազգանուն, անուն, գիտ.աստ., կոչում

____
ստորագրություն

_______________________, 20___թ.

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ (69 կրեդիտ)						
Ընդհանուր և մասնագիտական դասընթացներ		(6կրեդիտ)				
Դասընթաց/Կրթական մոդուլ		Կրեդիտը / Գնահատ.		Բացթողում / Ավելացում *	Կիսամ./ Տարի	
	Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական հետազոտություններում	3			Ա	
	Մասնագիտության փիլիսոփայական հարցեր	3			Ա	
Լրացական դասընթացներ		(0կրեդիտ)				
Դասընթաց/Կրթական մոդուլ		Կրեդիտը / Գնահատ.		Բացթողում / Ավելացում *	Կիսամ./ Տարի	
	Անգլերեն	0			Ա	
Տիտղոսային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ		(46 կրեդիտ)				
Դասընթաց/Կրթական մոդուլ		Կրեդիտը / Գնահատ.		Բացթողում / Ավելացում *	Կիսամ./ Տարի	

Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ (18 կրեդիտ)						
Դասընթաց/Կրթական մոդուլ		Կրեդիտը / Գնահատ.		Բացթողում / Ավելացում *	Կիսամ./ Տարի	
ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ (51 կրեդիտ)						
Գիտահետազոտական հատվածի բաղադրիչներ (51կրեդիտ)						
Դասընթաց/Կրթական մոդուլ		Կրեդիտը / Գնահատ.		Բացթողում / Ավելացում *	Կիսամ./ Տարի	
	Գիտական ղեկավարի սեմինար	12			Ա/Գ	
	Գիտահետազոտական աշխատանք	18			Ա/Գ	
	Գիտահետազոտական պրակտիկա	3			Գ	
	Գիտամանկավարժական պրակտիկա	3			Գ	
	Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	15			Գ	
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ՝ 120 կրեդիտ						

Ուսանող՝ ______________________________

ստորագրություն

____________________________________, 20___թ.

Ծանոթություն.* - Խնդրվում է դասընթացի «Բացթողում/Ավելացում» հաստատված ձևաթերթի պատճեն կցել սույն անհատական ծրագրին:

Հավելված 2

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

(լրացվում է միայն անհրաժեշտության դեպքում)

Ուսանող	Մագիստրոսի ծրագրի անվանումը
____________________ ազգանուն ____________________ անուն՝ հայրանուն	մասնագիտություն ____________________

«Ուսումնառության անհատական ծրագրի փոփոխությունը հաստատված է»:

Ուսումնական խորհրդատու՝	Ծրագրի ղեկավար՝
____________________ ազգանուն՝ անուն՝ գիտ․ աստ․՝ կոչում ____________________ ստորագրություն ____ ____________________, 20 ___թ.	____________________ ազգանուն՝ անուն՝ գիտ․ աստ․՝ կոչում ____________________ ստորագրություն ____ ____________________, 20 ___թ.

Կրթական մոդուլի թվանիշը և անվանումը		Կրեդիտ	Բացթողում/ Ավելացում	Կիսամյակ/ Տարի	
	Ընդամենը		կրեդիտ		

Ուսանող՝ ____________________

ստորագրություն

____ ____________________, 20 ___թ.

Հավելված 3

ՀՀ ԳԱԱ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ N__________

Մագիստրոսի կրթական ծրագիր Գրանցման № _________ « »__________________20 թ.

Անձնական համար	Ազգանուն անուն հայրանուն
ՄՏՍԱ080212029	Ավանեսյան Ռեգինա Համլետի

Մասնագիտություն (մասնագիտացում)
080200 Կառավարում

1-ինկիսամյակ

Աշնանային կիսամյակ, 20 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահա-տական	Թվային միավորներ
18/M01	Մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն/ 1	-	Ստ.	-
05/M02	Տեղեկատ. տեխն. մասնագիտ. հետազոտություններում	3	Լավ	15
16/M01	Մասնագիտ. արդի հիմնախնդ., փիլիսոփ. հարցեր	3	Լավ	15
XX/MXX	Դասընթաց – 1	3	Բավ.	10
XX/MXX	Դասընթաց – 2	3	Բավ.	11
XX/MXX	Դասընթաց – 3	3	Գեր.	19
XX/MXX	Դասընթաց – 4	4	Բավ.	10
XX/MXX	Դասընթաց – 5	4	Լավ	13
XX/MXX	Դասընթաց – 6	4	Լավ	17
XX/MXX	Գիտական ղեկ. սեմինար 1	3	Ստ.	-

Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ
30	27	370	13.70

Ընդհանրացված արդյունքները 20 թ. աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
30	27	370	13.70

2-րդկիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 20 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահա-տական	Թվային միավորներ
18/M01	Մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն/ 2	-	Ստ.	-
XX/MXX	Դասընթաց – 7	3	Լավ	17
XX/MXX	Դասընթաց – 8	3	Բավ.	8
XX/MXX	Դասընթաց – 9	3	Գեր.	20
XX/MXX	Դասընթաց – 10	4	Գեր.	19
XX/MXX	Դասընթաց – 11	3	Լավ	13
XX/MXX	Գիտական ղեկ. սեմինար 2	3	Ստ.	-
XX/MXX	Դասընթաց – 12	4	Բավ.	8
XX/MXX	Դասընթաց – 13	4	Լավ	14
XX/MXX	Գիտահետազոտական աշխատանք 1	3	Ստ.	-

Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ

30	24	338	14.08

Ընդհանրացված արդյունքները 20 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
60	51	708	13.88

3-րդ կիսամյակ

Աշնանային կիսամյակ, 20 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահա-տական	Թվային միավորներ
XX/MXX	Դասընթաց – 14	3	Գեր.	18
XX/MXX	Դասընթաց – 15	3	Լավ	17
XX/MXX	Դասընթաց – 16	3	Լավ	16
XX/MXX	Դասընթաց – 17	3	Լավ	15
XX/MXX	Դասընթաց – 18	3	Գեր.	19
XX/MXX	Դասընթաց – 19	3	Բավ.	9
XX/MXX	Դասընթաց – 20	3	Լավ	13
XX/MXX	Գիտական ղեկ. սեմինար 3	3	Ստ.	-
XX/MXX	Գիտահետազոտական աշխատանք 2	6	Ստ.	-

Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ
30	21	321	15.29

Ընդհանրացված արդյունքները 20 թ. աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
90	72	1029	14.29

4-րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 20 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահա-տական	Թվային միավորներ
XX/MXX	Գիտական ղեկավարի սեմինար 4	3	Ստ.	-
XX/MXX	Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	Ստ.	-
XX/MXX	Գիտամանկավարժական պրակտիկա	3	Ստ.	-
XX/MXX	Գիտահետազոտական աշխատանք 3	6	Ստ.	-
XX/MXX	Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	15	Գեր.	18

Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ
30	12	216	18.00

Ընդհանրացված արդյունքները 20 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
120	84	1245	14.82

Ամփոփիչ արդյունքներ			
Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Արդյունարար վարկանիշային միավորներ	Արդյունարար ՄՈԳ
120	84	1245	14.82

ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ ՎԵՐՋԸ ԱՆՎԱՎԵՐ Է ԱՌԱՆՑ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿՆԻՔԻ

Տեսուչ ____________ Ամբիոնի վարիչ ____________ Ուս. մասի պետ ____________

Հավելված 4

ՀՀ ԳԱԱ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

Ուսանող՝
Ազգանուն, անուն, հայրանուն ____________________
Մասնագիտություն, խումբ ____________________
Թեզի թեմա ____________________
____
Գիտական ղեկավար ____________________
(ազգանուն, անուն, գիտ. աստ. կոչում)

Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նախագահ՝
Ազգանուն, անուն ____________________
Գիտական աստիճան, կոչում ____________________
Պաշտոն ____________________

Թեզի գնահատման արդյունքներն ըստ սահմանված
որակական չափանիշների

Թիվ	Հանձնաժողովի կազմը (ազգանուն, անուն)	Գնահատման միավորն ըստ սահմանված որակական չափանիշների				Ստորագրու-թյուն
		1	2	3	4	
Գնահատման միջին միավորը						

Գնահատման միջին արդյունքներն ըստ որակական չափանիշների

Թիվ	Որակական չափանիշ	Գնահատման միավորի սահմանված չափաքանակը	Գնահատման միջին միավորը	Գումարային միավորը	Գնահատ ականը
1	Թեմայի արդիականության հիմնավորումը և գրականության վերլուծությունը	2			
2	Հետազոտության իրականացումը և արդյունքները	6			
3	Ձևակերպման որակը(շարադրանքը և ձևավորումը)	4			
4	Թեզի հրապարակային պաշտպանությունը	8			

Գնահատականն ըստ գումարային միավորի

Գումարային միավորը	
Գնահատականը	

Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովը որոշում է՝
Մագիստրոսի որակավորման աստիճան (դիպլոմ) շնորհելու վերաբերյալ

____

Շնորհել/Չշնորհել (լրացնել)

Հանձնաժողովի նախագահ ______________________________

(ստորագրություն)

«______» ________________ 20 թ.

Հավելված 5

ՄԿԾ-ի վերջնարդյունքների համապատասխանությունը ՈԱՇ-ի բնութագրիչներին ըստ ձևաչափի

ՄԿԾ-ի ուսումնառության վերջնարդյունքներ	ՈԱՇ-ի բնութագրիչներ											ՄԿԾ-ի վերջնարդյունքների գնահատման մեթոդ
	Բնութագրիչ 1 Դրսևորում է խորը մասնագիտական գիտելիք. այդ թվում՝ տվյալ ոլորտի վրջին ձեռքբերումների վերաբերյալ, որը կիրառում է ուսումնառության, աշխատանքի և հետազոտության ընթացքում:	Բնութագրիչ 2 Դրսևորում է տվյալ մասնագիտական բնագավառի և հարակից ոլորտների տեսությունների, առաջավոր սկզբունքների ու մեթոդների խորը իմացություն:	Բնութագրիչ 3 Կարող է կիրառել ձեռքբերված գիտելիքը և իմացությունը, մասնագիտական և/կամ միջմասնագիտական ոլորտների առաջավոր սկզբունքները և մեթոդները՝ նոր և անծանոթ իրադրություններում տեսական ու գործնական բարդ խնդիրներ լուծելու, հետազոտական ու նորարարական գործունեություն իրականացնելու	Բնութագրիչ 4 Կարող է կիրառել մասնագիտական հաղորդակցման միջոցները մասնագիտական և ոչ մասնագիտական լայն հանրությանը հստակ ու համակարգված ներկայացնելու և բացատրելու իր եզրահանգումները, համապատասխան հիմնավորումներն ու հետազոտության արդյունքները:	Բնութագրիչ 5 Կարող է վարժ կիրառել ՏՀՏ-ներ մասնագիտական և (կամ) միջմասնագիտական ոլորտներում նոր և բարդ խնդիրներ լուծելու և հետազոտությունների կատարմանը օժանդակելու համար:	Բնութագրիչ 6 Կարող է վերլուծել և գնահատել մասնագիտական և (կամ) միջմասնագիտական ոլորտներին առնչվող քանակական ու որակական տվյալներ ոչ ամբողջական կամ սահմանափակ տեղեկատվության պայմաններում եզրահանգումներ անելու և որոշումներ կայացնելու նպատակով:	Բնութագրիչ 7 Կարող է հետազոտել մասնագիտական ոլորտի հիմնախնդիրները և տալ նորարարական ու ստեղծագործական լուծումներ, ինչպես նաև առաջադրել ոլորտի գիտելիքի և պրակտիկայի ընդլայնմանը միտված արդիական գաղափարներ ու մոտեցումներ:	Բնութագրիչ 8 Կարող է մասնագիտացման և (կամ) ուսումնառության ոլորտում ծավալել գործունեություն, որը պահանջում է բարդ և անծանոթ աշխատանքային իրադրություններ ի կառավարման ու վերափոխման ռազմավարական նոր մոտեցումներ:	Բնութագրիչ 9 Կարող է ստեղծել և ղեկավարել մասնագիտական կամ հետազոտական թիմ և պատասխանատվություն ստանձնել նրա անդամների մասնագիտական առաջընթացի համար:	Բնութագրիչ 10 Ունակ է գնահատելու իր կրթական պահանջմունքներն ու մասնագիտական զարգացման կարիքները՝ ուսումնառությունը տարբեր միջավայրերում շարունակելու նպատակով:	Բնութագրիչ 11 Ունակ է նպաստելու քաղաքացիական հասարակության զարգացմանը, զուգակցելու ազգային արժեհամակարգը համամարդկային արժեքների հետ:	
ՈՒԱ 1 Ունի բնագավառի խոր և համակարգված գիտելիք Մերձավոր և Միջին Արևելքի պատմության,մշակույթի մասին՝ հին ժամանակաշրջանից մինչև մեր օրերը, ինչպես նաև համաշխարհային պատմության,միջազգային հարաբերությունների	x	x										Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն
ՈՒԱ 2 Կարող է կիրառել բնագավառի հիմնարար փաստերը, սկզբունքները և տեսությունները:	x	x										Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն+թեստ, անհատական աշխատանք՝
ՈՒԱ 3 Ունի արևելագիտությանը հարակից մասնագիտությունների ընկալում:	x	x										Ստուգարք, անհատական աշխատանք, շնորհանդես/
ՈՒԱ 4 Կարող է գնահատել պատմական գործընթացների օրինաչափությունները և առանձնահատկությունները Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներում, մեկնաբանել այդ երկրների աշխարհագրական, ժողովրդագրական և հասարակական-քաղաքական բնութագրերը, հետազոտել այդ երկրների ժողովուրդների նյութական և հոգևոր մշակույթի հիմնական առանձնահատկությունները,												Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, +էսսեներ, անհատական աշխատանքներ, դաշտային հետազոտություններ, բանավեճ
ՈՒԱ 5 Ունակ է գրավոր և բանավոր ներկայացնել հետազոտության արդյունքները:			x	x	x	x	x					Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, +էսսեներ, անհատական աշխատանքներ, դաշտային հետազոտություններ,
ՈՒԱ 6 Ունակ է իրականացնելու հետազոտական աշխատանքներ ակադեմիական, կրթական,մշակութային և վերլուծական ոլորտներում:								x	x	x	x	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, +բանավեճ-մտքերի բախում, անհատական աշխատանքներ
ՈՒԱ 7 Ունի բավարար գիտելիք և հմտություններ՝ բարձրագույն կրթության երրորդ մակարդակում արևելագօտության բնագավառում ուսումը շարունակելու համար:								x	x	x	x	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, +էսսեներ, անհատական աշխատանքներ, դաշտային հետազոտություններ,
ՈՒԱ 8 Ծրագրի շրջանակներում «Թուրքագիտություն» ուղղությամբ իրականացված մասնագիտացումը շրջանավարտին տալիս է լրացուցիչ մասնագիտական կարողություններ և հմտություններ. վերլուծել, ուսումնասիրել և քննարկել Թուրքիայի արդիական								x	x	x	x	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, +բանավեճ-մտքերի բախում, անհատական աշխատանքներ
…												

Հավելված 6

ՄԿԾ-ի դասընթացների վերջնարդյունքների համապատասխանությունը վերջնարդյունքներին, դասավանդման և գնահատման մեթոդներին

Դասընթացների վերջնարդյունքներ	Դասընթացի ժամաքանակ	Ծրագրի վերջնարդյունքներ								Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներ		Գնահատման մեթոդներ
		ՈՒԱ 1 Ունի բնագավառի խոր և համակարգված գիտելիք Մերձավոր և Միջին Արևելքի պատմության,մշակույթի մասին՝ հին ժամանակաշրջանից մինչև մեր օրերը, ինչպես նաև համաշխարհային պատմության,միջազգային	ՈՒԱ 2 Կարող է կիրառել բնագավառի հիմնարար փաստերը, սկզբունքները և տեսությունները:	ՈՒԱ 3 Ունի արևելագիտության հարակից մասնագիտությունների ընկալում:	ՈՒԱ 4 Կարող է գնահատել պատմական գործընթացների օրինաչափությունները և առանձնահատկությունները Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներում, մեկնաբանել այդ երկրների աշխարհագրական, ժողովրդագրական և	ՈՒԱ 5 Ունակ է գրավոր և բանավոր ներկայացնել հետազոտության արդյունքները:	ՈՒԱ 6 Ունակ է իրականացնելու հետազոտական աշխատանքներ ակադեմիական, կրթական,մշակութային և վերլուծական ոլորտներում:	ՈՒԱ 7 Ունի բավարար գիտելիք և հմտություններ՝ բարձրագույն կրթության երրորդ մակարդակում արևելագոտության բնագավառում ուսումը շարունակելու համար:	ՈՒԱ 8 Ծրագրի շրջանակներում «Թուրքագիտություն» ուղղությամբ իրականացված մասնագիտացումը շրջանավարտին տալիս է լրացուցիչ մասնագիտական կարողություններ և հմտություններ. վերլուծել, ուսումնասիրել և քննարկել Թուրքիայի արդիական	Լսարանային պարապմունքներ	Արտալսարանային պարապմունքներ	
ԴՎ 1 Տարածաշրջանայի ն	120	x			x			x		32	88	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն
ԴՎ 2 Ինֆորմատիկա և համակարգչային տեխնոլոգիաներ	90			x				x		32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն+թեստ, անհատական աշխատանք՝
ԴՎ 3 Մասնագիտական	32			x				x		32		Ստուգարք, անհատական աշխատանք, շնորհանդես/պրեզենտացիա
ԴՎ 4	32			x				x		32		Ստուգարք, թեստ
ԴՎ 5	32			x				x		32		Ստուգարք, թեստ
ԴՎ 6 Օտար լեզու	32						x		x	32		Ստուգարք,
ԴՎ 7 Իսլամական քաղաքակրթության ուրվագծեր (միջնադար)	120	x					x	x		32	88	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, +էսսեներ, անհատական աշխատանքներ,
ԴՎ 8 Հին աշխարհի պատմության տեսություն	120	x	x					x		32	88	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ
ԴՎ 9 Հին արևելյան առասպելաբանություն և դիցաբանություն	120	x	x					x		32	88	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն,
ԴՎ 10 Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրների և ժողովուրդների պատմության հիմնահարցեր (7-15	120	x	x					x		32	88	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, +թեստ, էսսեներ, բանավեճ
ԴՎ 11 Օսմանյան կայսրության պատմության հիմնահարցեր	90	x	x					x	x	32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, + ռեֆերատ, սեմինար՝անհատա
ԴՎ 12	32			x						32		Ստուգարք, անհատական աշխատանք,
ԴՎ 13	32			x						32		Ստուգարք, թեստ
ԴՎ 14	32			x						32		Ստուգարք, թեստ
ԴՎ 15 Օտար լեզու	32						x		x	32		Ստուգարք, հարցախույզ
ԴՎ 16 Միջին դարերի պատմության	120	x	x					x		32	88	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ
ԴՎ 17 Իսլամական քաղաքակրթության ուրվագծեր (նոր և նորագույն ժամանակաշրջան)	120	x	x					x	x	32	88	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, +էսսեներ,
ԴՎ 18 Քրիստոնյա Արևելքի պատմության և աղբյուրագիտությա	120	x	x							32	88	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն
ԴՎ 19 Կասպիական տարածաշրջանը միջազգային	120	x								32	88	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն,

ԴՎ 20 Ազգային հիմնախնդիրների քաղաքական և սոցիալական ասպեկտները	120	x	x							32	88	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, +էսսեներ, անհատական
ԴՎ 21 Կովկասի պատմության հիմնահարցեր	90	x							x	32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ
ԴՎ 22 Թուրքիայի հանրապետության պատմության հիմնահարցեր	90	x	x					x	x	32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, + ռեֆերատ, սեմինար՝անհատա
ԴՎ 23 Քրդական հիմնախնդիրը մերձավոր Արևելքում	90	x							x	32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, +բանավեճ-մտքերի բախում, անհատական աշխատանքներ աշխատաժողովի հետ միասին,դասընթաց
ԴՎ 24 Օտար լեզու (թուրքերեն) 3	32						x		x	32		Ստուգարք, անհատական աշխատանքներ, թեստեր,
ԴՎ 25 Միջմշակութային	32			x			x			32		Ստուգարք, անհատական աշխատանքներ, հարցախույզ,
ԴՎ 26 Բյուզանդիայի	90	x	x						x	32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ
ԴՎ 27 Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրների և ժողովուրդների պատմության հիմնահարցեր (16-	90	x	x						x	32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, +թեստ, էսսեներ, բանավեճ
ԴՎ 28 Էթնոդավանական իրավիճակը Արաբական	90	x	x							32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն
ԴՎ 29 Ժամանակակից Չինաստանի	90	x	x					x		32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն
ԴՎ 30 Թուրքիայի պատմության հանգուցային հիմնախնդիրներ	90	x	x					x	x	32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն, + ռեֆերատ, սեմինար՝անհատա
ԴՎ 31 Միջազգային հարաբերություննե րի և դիվանագիտության պատմության հիմնահարցեր (նոր շրջան)	90	x						x		32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն
ԴՎ 32 ՀՀ ազգային անվտանգության իրավական և ռազմավարական հիմունքները	90			x				x		32	58	Միջանկյալ քննություններ, եզրափակիչ քննություն